

Hoidon intensiteetti

Intensiteetikartta kuvaa hoidon määrää eri alueilla. Mitä vaaleampi alue on, sitä luonnonmukaisempi alue ja vähemmän sitä hoidetaan.

MERKINTÖJEN SELITYS

- Intensiteetti 0: vaarallisten ja huonokuntoisten puiden poisto, ei muita toimenpiteitä.
- Intensiteetti 0 / I: Näkymälinjojen avoimuus säilytetään. Vaarallisten ja huonokuntoisten puiden poisto, ei muita toimenpiteitä
- Intensiteetti I: pienpuuston hoito / vesominen kerran 6. vuodessa
- Intensiteetti II: pienpuuston hoito / vesominen kerran 3. vuodessa
- Intensiteetti III: pienpuuston hoito / vesominen väh. 1 krt/vuosi
- Kesämaja-alue: kaupunki poistaa vaaralliset ja huonokuntoiset puut ja ylläpitää rettiä. Muu hoito tarpeen mukaan.
- Hoitoalue raja
- Hoitoalueiden ulkopuolelle rajattu rakennuksen vuokra-alue

0 25 50

5 Hoito- ja kehittämissuunnitelma

Merkittävä osa hoito- ja kehittämissuunnitelmaa ovat hoito-aluekohtaiset hoito-ohjeet. Hoitoalueita kuvaava kartta on edellisellä aukeamalla. Stansvikin kartanopuisto on jaettu esimerkiksi luonnonympäristöltään, maisemaltaan tai hoitotavaltaan yhtenäisiin alueisiin, joilla noudatettavat ohjeet on annettu jäljempänä. Ohjeisiin liittyvät karttaotteet on poimittu edellisen aukeaman hoitokuvio kartasta. Hoito-ohjeiden laatimisessa on koottu alueiden arvoja ja ominaispiirteitä yhteen sekä tallennettu kartanopuistossa hyväksi havaittuja työtapoja tulevaisuutta varten.

Arvot-kohdassa on lueteltu kaikki arvoalueet, joihin hoitokuvio kuuluu. Joidenkin arvojen rajaukset ovat hyvin suuria ja suurpiirteisiä. Luontoarvojen rajaukset löytyvät kartalta sivulta 26 ja RKY-alueen rajausta kartalta sivulla 8.

Hoidon intensiteetin selitteet löytyvät edelliseltä sivulta ja kunnossapito-/hoitoluokkien selitteet raportin liitteistä 2 ja 3.

Yllä: näkymä itään pitkin Koirasaarentietä hoitoalueella 1.

Aluekohtaiset ohjeet

Hoitoalue 1, Koirasaarentien varsi ja pumppaamo

Pinta-ala: 2,0 ha

Nykytilanteen kuvaus

Koirasaarentietä reunustavat puuttomat nurmialueet, jotka rajautuvat ranta- tai metsäalueisiin. Hoitoalueella sijaitsee pumppaamo. Pumppaamon vieressä kasvaa istutettu nuori tammi.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Kartanopuiston sisääntulo ja osa kartanopuiston julkisivua Koirasaarentielle päin.

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokat I ja II), tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat

geologiset kohteet, tärkeät matelija- ja sammakkoeläinkohdeet.

Tavoitetila/tavoitteet

Kartanopuiston julkisivu pidetään huoliteltuna. Pumppaamo ympäröivien istutettujen pensaiden sekaan ei kasva puun siementaimia tai rikkaruohoja.

Korjaukset

Ei toimenpiteitä (puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn).

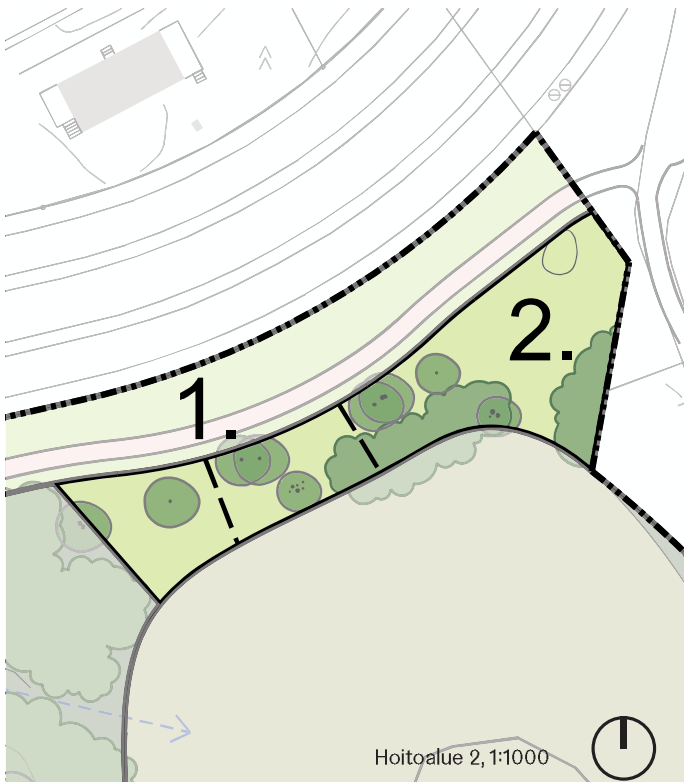
Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A3/B3C / RAMS R4/A3C

Niitto kerran kesässä, jätettä ei kerätä pois. Istutettujen pensaiden kitkeminen: niiden sekaan kylväytyneet puiden siementaimet ja rikkaruohot poistetaan. Pensaiden hoitoleikkaus tarvittaessa.

Hoitoalue 2, Tahvonlahden pohjukka

Pinta-ala: 1,2 ha

Nykytilanteen kuvaus

Rannassa kasvaa runsaasti järeitä tervaleppiä sekä tervaleppätiheikköjä. Hoitoalueen itäreunan ojan reunoilla kasvaa tervaleppävesakkoa. Tervaleppien joukossa kasvaa vaahteran taimia. Pohjakerros on ruohovartista kasvillisuutta.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Näkymäakseli Kaivoskallion huviloilta Tahvonlahdelle.

Luontoarvot:

Hoitoalueen ranta-alue kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 5: Kosteat runsasravinteiset lehdot* (III luokka).

Metsäkohteet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, tärkeät matelija- ja sammakkoeläin-kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Näkymäakselin ulkopuolella runsasravinteisen ja tervaleppävaltaisen lehdon kerroksellisen puuston säilyttäminen, mikä takaa lepakoiden siirtymäreitin Vuorilahdenpolulta Stansvikinpolulle.

Tahvonlahden pohjukan poikki aukeavan näkymäakselin osittainen palauttaminen ja näkymien säilyttäminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: 0/ I

Hoito-/kunnossapitoluokka: C5, näkymälinja B4F / RAMS M1, näkymälinja A4F

Kulttuurihistoriallisesti merkittäviä näkymiä Koirasaarentien pohjoispuolella sijaitsevilta Kaivoskallion huviloilta Tahvonlahdelle avataan raivaamalla vesakkoa ja poistamalla

nuoria vaahteroita. Järeät tervalepät säilytetään. Näkymäakselialueella tervaleppän taimia harvennetaan siten, että niistä valikoidaan säilyviksi yksittäisiä taimia. Näkymiä huviloilta ja Koirasaarentieltä Tahvonlahdelle pidetään avoimena vesakon raivauksella kerran kolmessa vuodessa alueen keskellä.

Näkymäakselin ulkopuolella puusto on kerroksellista. Säilyvä puusto lahdenpohjukassa suojaa myös lahdella elävää tai pysähtyvää linnustoa Koirasaarentien häiriöltä. Näkymäakselin ulkopuolella rantojen säilyttäminen mahdollisimman luonnontilaisina hyödyttää eliöstöä. Rantapuustoa säilytetään ja sitä käsitellään mahdollisimman vähän. Toimenpiteitä suunniteltaessa huomioidaan viitasammon vuodenkierto, ks. s. 32.

Rantapuustoa säilytetään lepakoiden saalistuksen ja siirtymisreittien suojana.

Hoitoalue 3, Stansvikinpolun rantalehto

Pinta-ala: 4,0 ha

Nykytilanteen kuvaus

Tervaleppävaltainen rantalehto, jossa kasvaa myös koivua, vaahteraa, kuusta, mäntyä, tammea ja tuomea. Pohjakerroksessa kasvaa heiniä ja ruohovartista kasvillisuutta. Lahopuun määrä hoitoalueella on noin 0,1–5 m³/ha.

Alueen pohjoisosassa esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot:

Valtaosa hoitoalueesta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 5: Kosteat runsasravinteiset lehdot* (III luokka). Kapeita alueita rannasta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Laajasalon flada: Fladat* (I luokka).

Metsäkohteet (luokat I ja II), tärkeät lepakkoalueet (luokka

Viereisellä sivulla: Koirasaarentieltä Tahvonlahden pohjukkaan purkavan ojauoman rannat ovat voimakkaasti vesakoituneet.

Yllä: Stansvikinpolun rantavyöhykkeen puusto on monilajista.

II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, tärkeät matelija- ja sammakkoeläinkohteet, laho-kaviosammalen elinympäristö.

Tavoitetila/tavoitteet

Rehevä, monimuotoinen, runsaslahopuustoinen, tervalep-pävaltainen rantalehto. Sekä lepakoiden siirtymäreitin että lahoppuujatkumon turvaaminen. Stansvikinpolulta avautuu kapeita näkymiä Tahvonlahdelle.

Hoito

Hoidon intensiteetti: 0 / I

Hoito-/kunnossapitoluokka: C5 / RAMS M1

Tekstissä puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Huonokuntoisten puiden poisto ja vesakon raivaus alueen reunoilla teiden ja Stansvikinpolun varressa. Lisäksi Stansvikinpolun alapuolelta polun läheisyydestä poistetaan lehtipuuvesakko vanhojen mäntyjen juurilta. Yksittäisten, huonokuntoisten puiden poisto, rungot jätetään maalahopuiksi. Stansvikinpolulta avautuvien kapeiden näkymälinjojen kohdalta vesakon poisto. Polun varren ja kapeiden näkymälinjojen ulkopuolella hoitoalue säilytetään

luonnontilaisena. Terttuseljan torjunta.

Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahoppuun määrää lisätään. Lahoppuista kuusta jätetään etenkin laho-kaviosammaleen elinalustaksi kosteisiin ja suojaisiin paikkoihin. Maapuut ja kuolleet pystyrungot tarjoavat elinympäristöjä useille lajeille sekä paikkoja ravinnon- tai suo-janhakuun. Suuret, kuolleet oksat jätetään poistamatta turvallisissa paikoissa.

Rantapuustoa säilytetään lepakoiden saalistuksen ja siirtymisreittien suojana. Puiden poistot tehdään talvella, jolloin lepakot horrostavat nykätiedon mukaan useimmiten maanalaisissa tiloissa ja rakennuksissa (ks. lepakkojen vuodenkierto s. 31).

Rannat säilytetään mahdollisimman luonnontilaisina myös sammakoiden takia. Rantapuustoa säilytetään ja sitä käsitellään mahdollisimman vähän. Levähdysalueiden ulkopuolella puiden paikallinen poisto voi olla sammakkolajeille hyödyllistä. Toimenpiteitä suunniteltaessa huomioidaan viitasammakon vuodenkierto, ks. s. 32.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 4, Koirasaarentien, Stansvikintien ja Stansvikinpulun rajaama laaja metsäalue

Pinta-ala: 9,9 ha

Nykytilanteen kuvaus

Mäntyvaltainen hoitoalue, jossa lisäksi huonokuntoista ja kuollutta kuusta, sekä koivua. Pohjakasvillisuus varpuja, sammalia ja jäkälää. Lahopuun määrä hoitoalueella on noin 0,1–5 m³/ha.

Hoitoalueen etelä- ja länsilaidalla esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokka I), lahokaviosammalen elinympäristö, tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Luonnontilaisen kaltainen, runsalahopuustoinen, kerroksellinen, mäntyvaltainen ja monimuotoinen metsä. Turvallinen ulkoilijoille, erityisesti hoitoalueen reunoilla reittien varrella.

Hoito

Hoidon intensiteetti: 0

Hoito-/kunnossapitoluokka: C2/RAMS M3

Huonokuntoisten puiden poisto ja vesakon raivaus hoitoalueen reunoilla teiden ja Stansvikinpulun varressa. Lisäksi Stansvikinpulun yläpuolelta polun läheisyydestä poistetaan lehtipuuvesakko vanhojen mäntyjen juurilta. Yksittäisten, huonokuntoisten puiden poisto, rungot jätetään maalahopuiksi. Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi maalahopuujatkumo turvataan. Lahopuista etenkin kuusta jätetään lahokaviosammaleen elinalustaksi. Maaston kulumista lahokaviosammalen esiintymisalueilla ehkäistään maapuiden sijoittelulla.

Hoitoalueen keskialue säilytetään luonnontilaisena. Maapuut ja kuolleet puiden pystyrungot tarjoavat elinympäristöjä useille lajeille sekä paikkoja ravinnon- tai suojanhaakuun. Suuret, kuolleet oksat jätetään poistamatta turvallisissa paikoissa.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Yllä: hoitoalue 4. on kuivahkoa mäntymetsää. Alueen hoidossa tavoitellaan runsalahpuustoista, kerroksellista metsää.

Yllä: Stansvikintien pohjoisosan länsipuolen reunat ovat jyrkkätörmäisiä ojapenkereitä.

Hoitoalue 5, Stansvikintien pohjoisosan reunat

Pinta-ala: 4,6 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalue muodostuu Stansvikintien ja ojan välisestä alueesta sekä tien pientareista. Alueella kasvaa eri-ikäisiä tammia. Ojan piennar on erittäin jyrkkä ja lähellä Stansvikintien alkupäätä. Stansvikintien eteläpuolella hoitoalueen pohjoisosassa kasvaa suuri vanha tammi sekä muutama suuri tervaleppä, ja hoitoalue levenee niiden kohdalla niityksi, joka on vesakoitunut. Ojan pientareella kasvaa runsaasti tervaleppävesakkoa sekä muuta kasvillisuutta kuten saniaisia ja suurruohoja. Tien pientareilla kasvaa lähinnä heiniä.

Alueen pohjoisosassa esiintyy vieraslajeista terttuseljää.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). 1860-luvulla istutettu tammikujanne on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti erittäin arvokas.

Kartanopuiston sisääntulotie, jota suuret yksittäispuut reunustavat.

Luontoarvot: Reuna-alueita hoitoalueesta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 1: jalopuulehdot* (I luokka).

Metsäkohteet (luokat I ja II), lahokaviosammalen elinympäristö, tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Eri-ikäiset tammets, erityisesti 1800-luvulla istutetut, ovat tärkeitä elinympäristöjä hyönteisille, sammalille ja jäkälille.

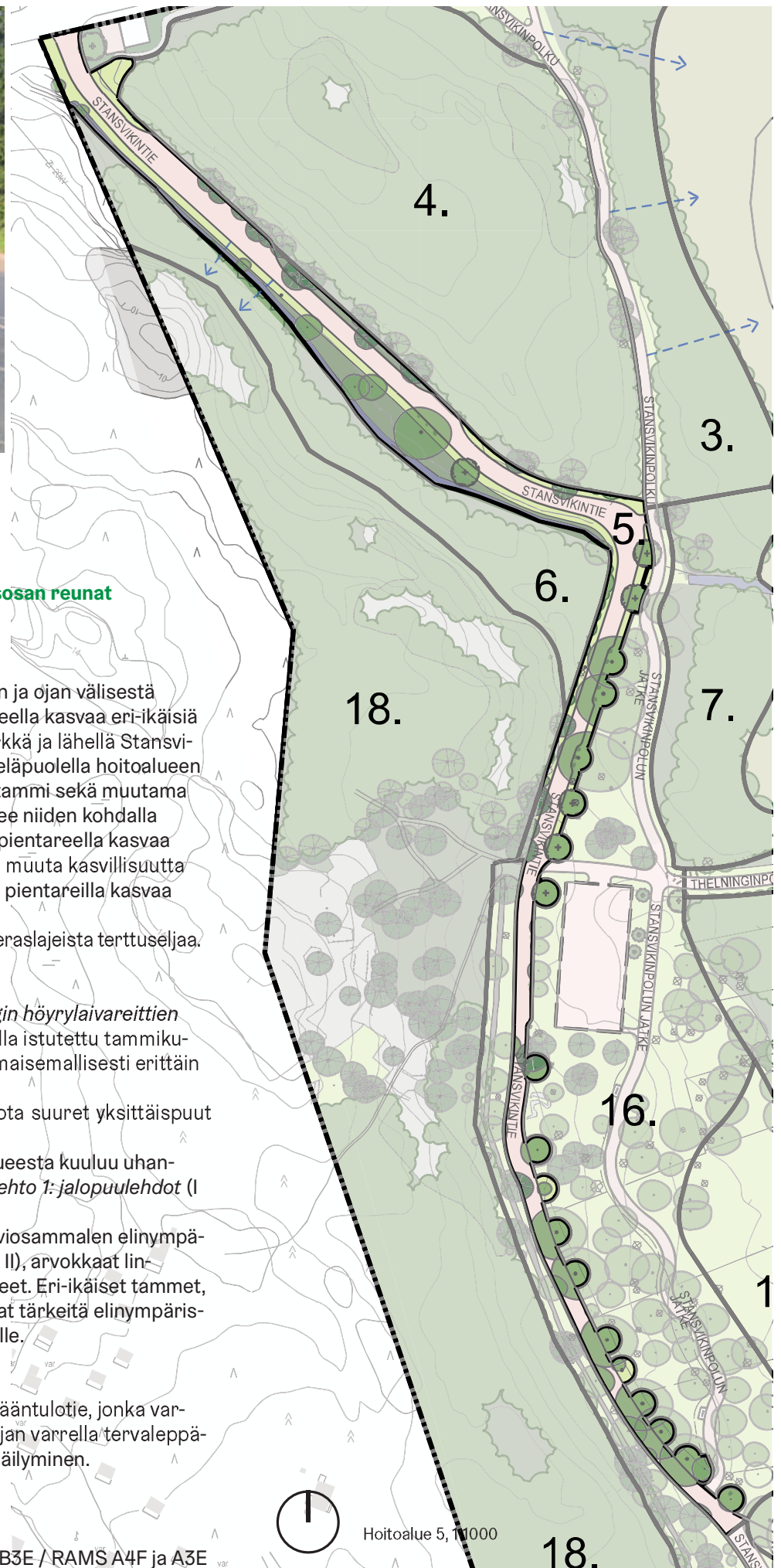
Tavoitetila/tavoitteet

Hoidettu ja turvallinen kartanon sisääntulotie, jonka varrella kasvaa yksittäisiä puita sekä ojan varrella tervaleppäryhmiä. Tammien ja luontoarvojen säilyminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: B4F ja B3E / RAMS A4F ja A3E

Tekstissä puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Huonokuntoisten puiden poisto. Ojan reunan tervalepavesakkoa harvennetaan; siihen jätetään muutamia tervaleppiä yksittäispuina tai pieninä ryhminä hoitoalueen leveimmälle kohdalle. Muut puiden taimet ja vesakot poistetaan. Ojan varteen ei saa siis muodostua yhtenäistä puunauhaa. Puiden rungot ja oksat vietään pois; tälle hoitoalueelle ei jätetä lahopuuta. Maalahopuut voidaan siirtää tältä hoitoalueelta esimerkiksi läheisille hoitoalueille 6 tai 18.

1800-luvun tammien latvusalueilla kasvavat, tammien kasvua haittaavat vaahterat ja muidenkin lajien vesat poistetaan tammien runkoa varoen. Muualla vesakon raivaus kerran vuodessa.

Tien reunaa niitetään 2–3 metrin leveydeltä, vanhojen tammien alla käsin niitto. Saniaisia ei niitetä. Vanhoja yksittäispuita on varottava niitossa! Vuosittainen raivaus- ja niitojäte jätetään maastoon.

Uuden pysäköintialueen reunan vaahterat arvioidaan tämän työn yhteydessä ja päätetään, korvataanko ne tami-istutuksilla.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit*

-ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022)

Hoitoalue 6, Stansvikintien alkupään ojan eteläpuoli

Pinta-ala: 2,5 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalue on monipuolista sekametsää. Stansvikintien mutkan läheisyydessä kasvaa istutettuja suuria kanadantuijia.

Hoitoalueella kasvaa runsaasti erilaisia saniaisia. Alueen keskivaiheilla on matala sammaleinen kallioseinä, joka näkyy Stansvikintielle.

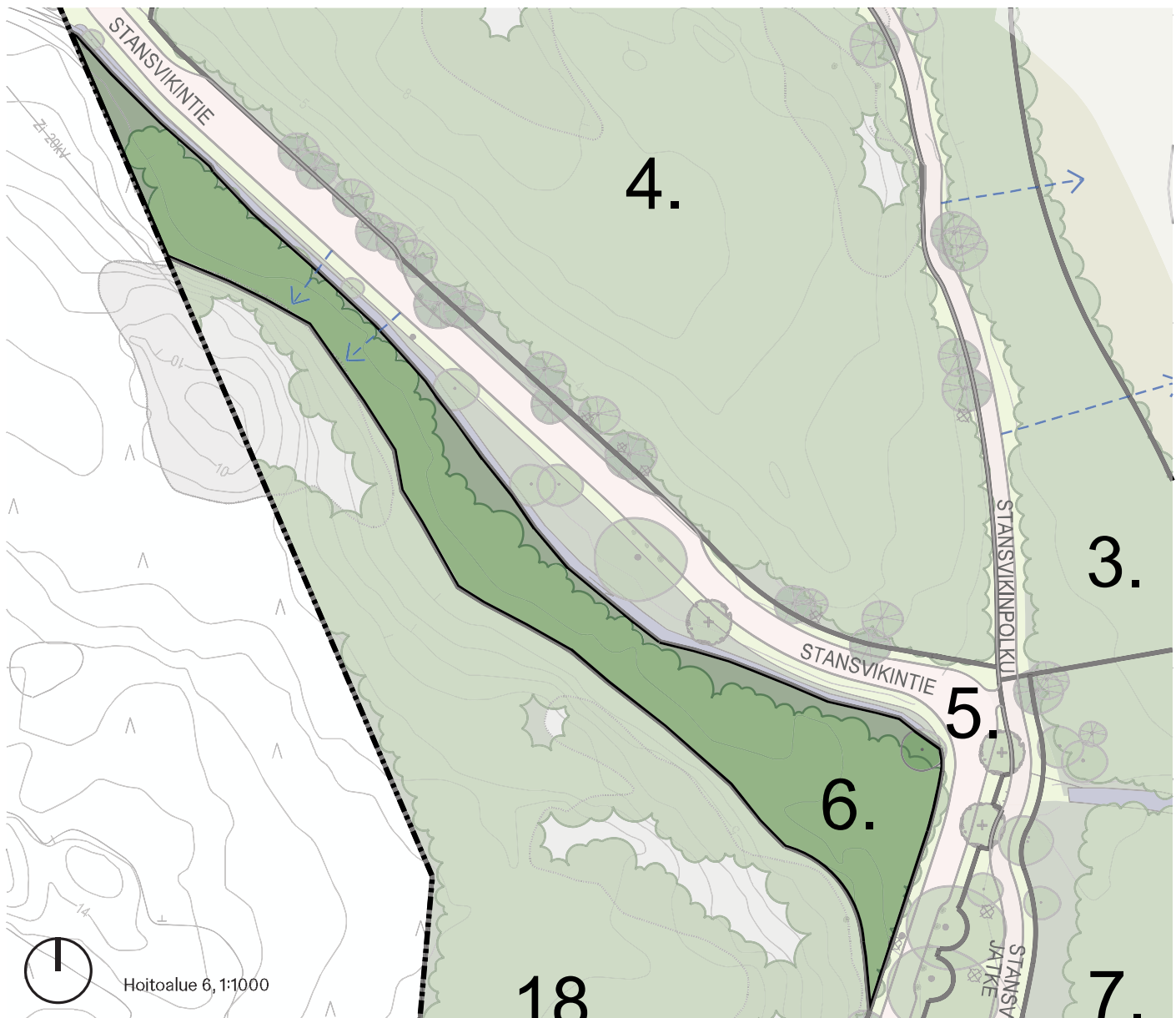
Hoitoalueen etelä- ja keskiosissa esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Vanhat kartanoistutukset.

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokat I ja II), lahokaviosamalen elinympäristö, tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Pidetään yllä sekä hoitoalueen kulttuuri- että luontoarvoja. Varmistetaan kallioseinämän näkyminen Stansvikintiellä. Vaalitaan vanhoja kartanoistutuksia hoitoalueen eteläpäässä. Muualla alueella kerroksellinen metsä, jossa on lahoppua.

Yllä: Stansvikin tien mutkan tienoilla kasvaa vanhoina kartanoistutuksina suuria kanadantuijia. Ojan pientareet ovat kauttaaltaan runsaskasvuiset.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: C1.1 / RAMS M2.1

Huonokuntoisten puiden poisto Stansvikintien läheisyydestä. Ojan reunan nuorta puustoa harvennetaan kallioseinämän edestä siten, että suositaan tervaleppiä yksittäispuina tai pieninä ryhminä. Ojan varteen ei saa siis muodostua yhtenäistä puunauhaa peittämään kallioseinämää tai estämään ojan toimintaa. Kallioseinämän edestä poistetaan myös vesakkoa kuten myös vanhojen kartanoistutusten ympäriltä. Saniaiskasvuston metsittymistä ehkäistään vesakkoa poistamalla. Vesakon poisto em. kohdista tehdään kolmen vuoden välein.

Muualla hoitoalueella metsä on kerroksellista ja siellä turvataan maalahoppuujatkumo. Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahoppuun määrää lisätään. Lahoppuista etenkin kuusta jätetään lahokaviosammaleen elinalustaksi.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 7, Kosteaa rantalehto (Stansvikinpolun itäpuoli 2 m polusta, Thelninginpolun pohjoispuolella)

Pinta-ala: 2,6 ha

Nykytilanteen kuvaus

Kosteaa rantalehto, jolla kasvaa lähinnä tervaleppää.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot:

Lähes koko hoitoalue kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 5: Kosteat runsasravinteiset lehdot* (III luokka). Kapeita alueita rannasta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Laajasalon flada: Fladat* (I luokka). Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, tärkeät matelija- ja sammakkoeläin角度teet, lahokaviosammalen elinympäristö.

Tavoittila/tavoitteet

Luonnontilainen rantalehto.

Hoito

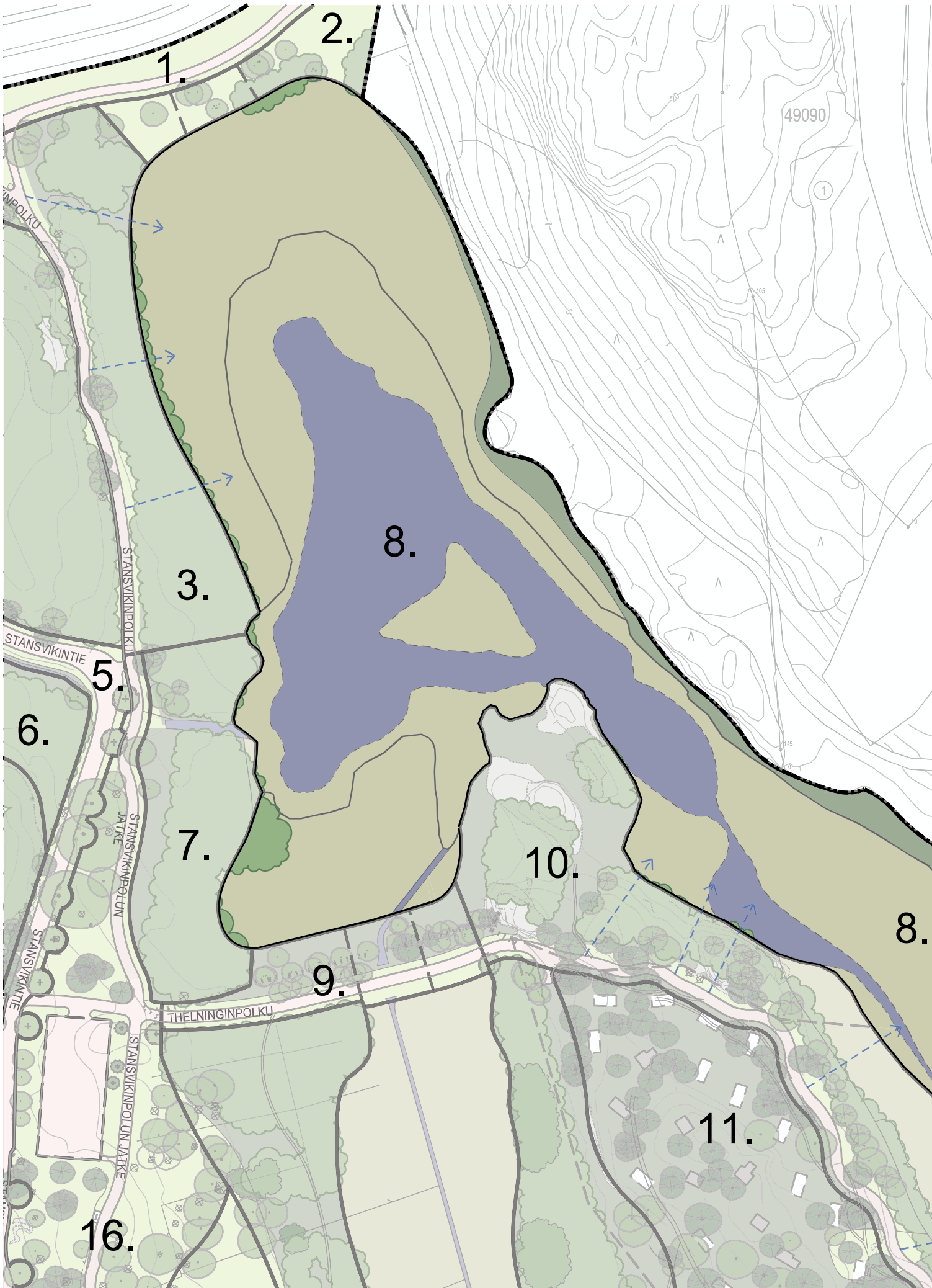
Hoidon intensiteetti: 0

Hoito-/kunnossapitoluokka: C5 / RAMS M1

Huonokuntoisten puiden poisto Stansvikinpolun läheisyydestä. Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahoppuun määrää lisätään. Lahoppuista etenkin kuusta jätetään lahokaviosammaleen elinalustaksi. Maapuut ja kuolleet pystyrungot tarjoavat elinympäristöjä useille lajeille sekä paikkoja ravinnon- tai suojanhakuun. Suuret, kuolleet oksat jätetään poistamatta turvallisissa paikoissa. Ei muita toimenpiteitä.

Huonokuntoisten puiden poisto tehdään talvella, jolloin lepakot horrostavat nykytiedon mukaan useimmiten maanalaisissa tiloissa ja rakennuksissa (ks. lepakkojen vuodenvieritys s. 31). Rantapuusto säilytetään lepakoiden saalistuksen ja siirtymäreittien suojana.

Yllä: Tahvonlahteen purkava ojauoma ruopattiin vuonna 2011.

Hoitoalue 8, Tahvonlahden fladan ruovikkoalue

Pinta-ala: 26,7 ha

Nykytilanteen kuvaus

Ruovikoitunut, matala merenlahti, jonka avoin vesipinta rajautuu hoitohoitoalueen keskiosiin. Ruovikon seassa kasvaa yksittäisiä tervaleppiä.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Valtaosa hoitoalueesta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Laajasalon flada: Fladat* (I luokka). Kapeita alueita rannasta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 5: Kosteat runsasravinteiset lehdot* (III luokka). Metsäkohteet (luokat I ja II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, tärkeät matelija- ja sammakkoeläinalueet ja viitasammakon sekä rupikannon ja sammakon tärkeimmät lisääntymisalueet. Merenlahtikosteikko on merkittävä etenkin levähtävälle linnustolle.

Tavoitetilä/tavoitteet

Luontaisesti kehittyvä ruovikkoinen merenlahti. Viitasammakon sekä rupikannon ja sammakon elinolosuhteiden säilyttäminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: 0

Hoito-/kunnossapitoluokka: B6 / RAMS A4

Koirasaarentieltä aukeavalle näkymäakselille kasvavien yksittäispuiden poisto rannan läheisyydestä. Kapeiden näkymälinjojen ulkopuolella hoitoalue säilytetään luonnontilaisena. Säilyvä puusto lahdenpohjukassa suojaa lahdella elävää tai pysähtyvää linnustoa Koirasaarentien melulta. Rannat säilytetään mahdollisimman luonnontilaisina myös sammakoiden takia. Rantapuustoa säilytetään: sitä käsitellään mahdollisimman vähän. Sammakkoiden levähdysalueilta puustoa tai pensaita ei poisteta (ks. luontoarvokartta, s. 26). Muualla puiden paikallinen poisto voi olla sammakolajeille hyödyllistä. Toimenpiteitä suunniteltaessa huomioidaan viitasammakon vuodenvaihtelu, ks. s. 32.

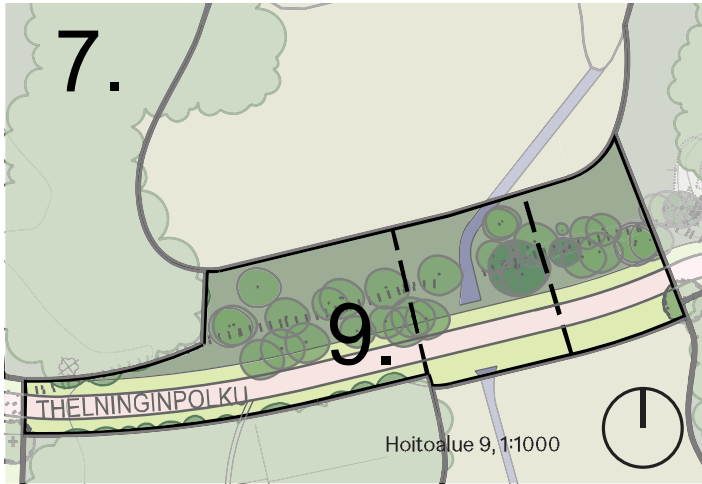
Yllä: näkymiä Tahvonlahdelle Vanhakylän rannoilta ja Nuottaniemen puolelta. Lahti on runsaan ruovikkoinen, mutta lahden keskialueella ja venelaiturien läheisyydessä on avovesipintaa.

Tahvonlahti

LAAJASALO 49

Hoitoalue 8, 1:1250

Yllä: nykyinen pengertie Vanhakylään on kapea polku, jonka reunoilla kasvaa tervaleppää. Uusi pengeri on suunniteltu nykyisen eteläpuolelle, jolloin puut säilyvät lepakkojen ja viitasammakon suojana.

Hoitoalue 9, Thelninginpolan keskiosa

Pinta-ala: 1,5 ha

Nykytilanteen kuvaus

Vanhaa noin 100-vuotta sitten rakennettua, pohjoiseksi patopoluksi kutsuttua kannasreittiä reunustaa tervaleppäkujanne, jonka seassa kasvaa koivuja ja muutama mänty. Kannaksessa olevan aukon ja siihen johtavan ojan kautta kluuvin vesi on päässyt vaihtumaan. Kannasta reunustavat rantaniityt ja ruovikot.

Puistosuunnitelman ensimmäisessä toteutusvaiheessa tullaan rakentamaan uusi kannas vanhan rinnalle. Veden vaihtumisen reitti turvataan myös uuden kannaksen ali. Uusi kannas tarjoaa huolto- ja pelastustien Vanhakylän mökkikylään.

Alueen pohjoisosassa esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus (RKY).

Luontoarvot: Hoitoalueen länsiosa kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin Stansvikin lehto 5: Kosteat runsasravinteiset lehdot (III luokka). Kapea alue rannasta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin Laajasalon flada: Fladat (I luokka). Pieni hoitoalueen reuna-alue kuuluu uhanalaiseen

luontotyyppiin *Stansvikin lehto 1: jalopuulehdot (I luokka)*. Yhtenäinen alue hoitoalueen etelälaidalta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Laajasalon kluuvi: kluuvit (I luokka)*. Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, tärkeät matelija- ja sammakkoeläinalueet.

Vanhan kannaksen puusto toimii lepakoiden siirtymäreittinä.

Tavoitetila/tavoitteet

Turvallisuus ja viihtyisyys. Pidetään yllä sekä hoitoalueen kulttuuri- että luontoarvoja: lepakoiden siirtymäreitti säilytetään ja reitti turvataan sekä kluuvin ja fladan välinen näköyhteys pidetään auki puiden lomitse.

Hoito

Hoidon intensiteetti: 0 / I

Hoitoiluokka: C5, näköyhteys B4F / RAMS M1, näköyhteys A4F

Suunnitelmassa puuston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Huonokuntoisten puiden poisto kulkureitin läheisyydestä. Puiden poisto tehdään talvella, jolloin lepakot horrostavat nykytiedon mukaan useimmiten maanalaisissa tiloissa ja rakennuksissa (ks. lepakkojen vuodenkierto s. 31). Uuden ja vanhan kannaksen läpi aukeavaa näköyhteys pidetään auki vesomalla kannaksen reunoja näköyhteyslilla. Rumpuputkien päiden kohdalle jätetään matalaa kasvillisuutta, joka ei häiritse näköyhteyslinjaa. Kasvillisuus antaa suojaa sammakoille, jotka todennäköisesti liikkuvat rumpuputkea pitkin. Runkopuut säilytetään näköyhteyslilla ja niitä korvaamaan valitaan ajoissa uudet nuoret puut luontaisesti kylväytyneistä taimista. Myös Thelninginpolan varilla huolehditaan, että uusia nuoria taimia jää korvaamaan vanhoja puita, jotta lepakoiden siirtymäreitti säilyy. Muualla Thelninginpolan ympäristö saa jäädä luonnontilaan.

Kannaksen pohjoispuolen rannat säilytetään mahdollisimman luonnontilaisina muun muassa sammakoiden takia. Rantapuustoa säilytetään ja sitä käsitellään mahdollisimman vähän näköyhteyslilla lukuun ottamatta.

Kannaksen ekorumpujen ylläpito: rummut on pidettävä säännöllisellä kunnossapidolla auki.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 10, Vanhakylän alueen itäranta

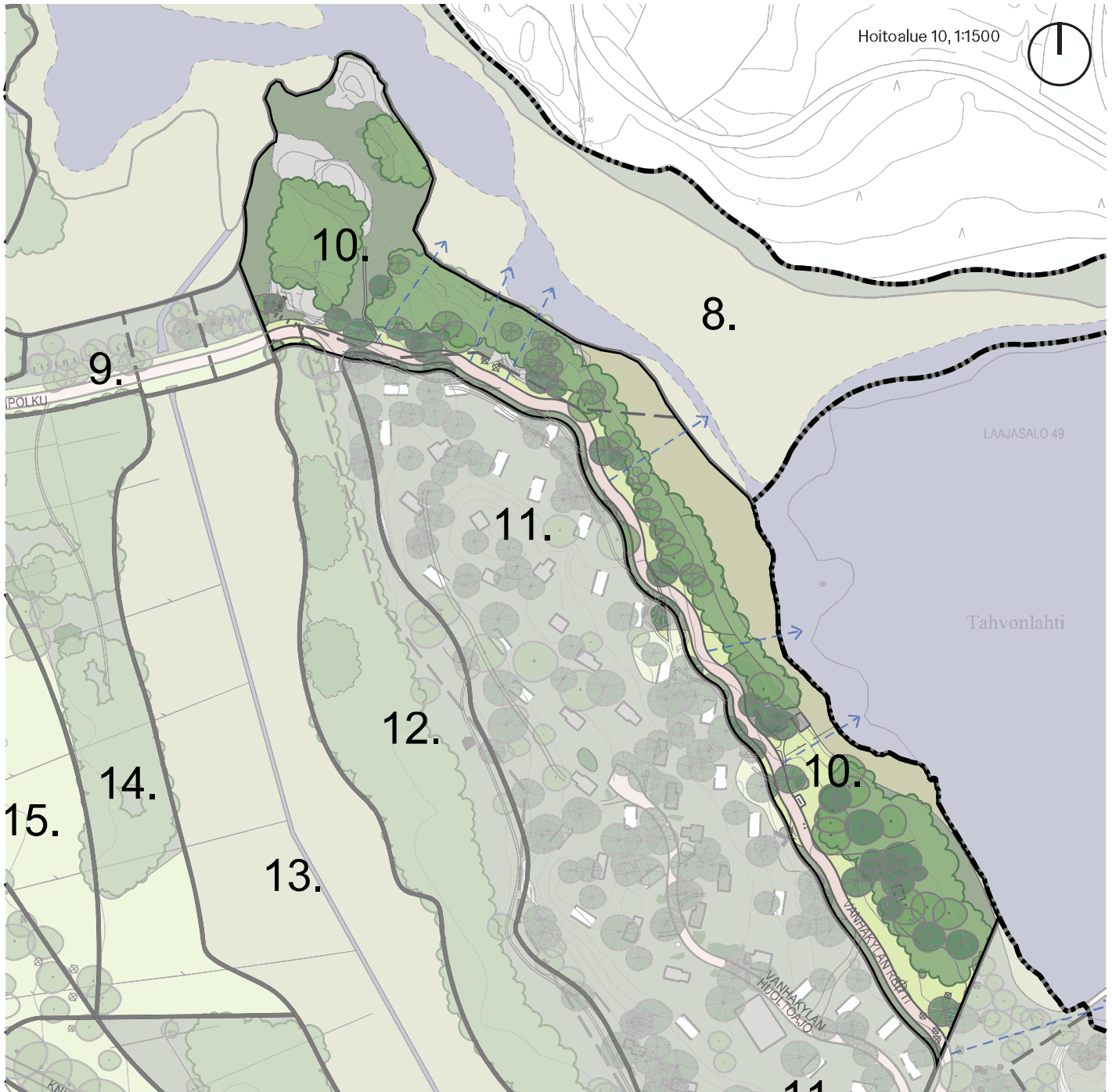
Pinta-ala: 9,4 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalue sijaitsee Tahvonlahden ja Vanhakylän kesäma- ja -alueen välissä. Hoitoalueella kasvaa komeita mäntyjä sekä joitakin kuusia ja lehtipuita sekä muutama tammen taimi. Alueella kasvaa joitakin idänvirpiangervoja. Pohjakerroksessa kasvaa kieloa, mustikkaa, heiniä, saniaisia, oravanmarjaa, käenkaalia sekä yksittäisiä puutarhakasveja. Hoitoalueen Tahvonlahden puoleisella reunalla kasvaa mesiangervoa ja muita suurruohoja sekä järviruokoa. Lahopuun määrä hoitoalueen pohjoisosissa on noin 10–20 m³/ha.

Alueen pohjoisosassa kalliotörmän yhteydessä sijaitsevat vanhat kiviportaatt.

Hoitoalueen pohjois- ja keskiosassa esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Näkymät Tahvonlahdelle ja vastarannalle. Vanhat kiviportaatt.

Luontoarvot: Pieni alue hoitoalueen reunalta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 4: tuoreet runsasravinteiset lehdot* (II luokka). Pieni yhtenäinen alue hoitoalueen eteläosasta kuuluu kuvioon *Stansvikin lehto 3: jalopuulehto* (II luokka). Pieniä alueita pohjoisesta rannasta kuuluu kuvioon *Laajasalon flada: Fladat* (I luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, tärkeät matelija- ja sammakkoeläinkohteet, lahokaviosammalen elinympäristö. Vanhoja kookkaita mäntyjä.

Tavoitetila/tavoitteet

Turvallisuus. Näkymien säilyminen Tahvonlahdelle ja vastarannalle. Lepakoiden kannalta riittävä puustoisuus.

Hoito

Hoidon intensiteetti: I

Hoito-/kunnossapitoluokka: C1.1 / RAMS M2.1

Tekstissä puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Huonokuntoisten puiden poisto. Alueelta poistetaan vaahtera- ja pihlajavesakkoa. Pienpuuston hoidossa suositetaan mäntyä. Joitakin vanhan lehmuksen kylvetyneitä siementaimia säilytetään kohdissa, joissa niillä on kasvutilaa. Rannalla suositetaan tervaleppiä yksittäispuina tai pieninä ryhminä.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartist kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Rantaan ei tule muodostua yhtenäistä puunauhaa. Toisaalta rantaan ei saa syntyä isoja yhtenäisiä aukkoja, koska ranta-alue on osa lepakoiden siirtymäreittiä ja

saalistusaluetta. Rantapuusto turvataan huolehtimalla, että rantaan jätetään myös hyväkuntoisia tervalepän taimia kasvamaan.

Hoitoalueen pohjoisosan kallioalueella tehdään puuston hoito 6 vuoden välein, suositetaan mäntyä ja rannoilla tervaleppää.

Olevat maapuut säilytetään. Uusia maapuita jätetään harkiten. Lahopuista kuusta jätetään etenkin lahokaviosammaleen elinalustaksi kosteisiin ja suojaisiin paikkoihin.

Varvikot, kielokasvustot sekä niitty laikut hoidetaan vesomalla. Vesominen tehdään kolmen vuoden välein. Puuvartinen vesomisjäte vietään pois.

Vanhojen kiviportaiden alareunasta poistetaan pihlaja sekä taikinamarjapensas. Vanhoista kiviportaista ei saa kasvaa jatkossakaan puuvartista kasvillisuutta, vaan nämä poistetaan tarvittaessa vuosittain.

Haitalliset vieraslajit sekä muut voimakkaasti leviävät vieraslajit, kuten idänvirpiangervo, poistetaan juurineen.

Hoitoalue 11, Vanhakylän kesämaja-alue

Pinta-ala: 13,5 ha

Nykytilanteen kuvaus

Vanhakylän kesämaja-alueella kasvaa komeita mäntyjä sekä muutamia lehtikuusia ja lehmuksia. Hoitoalueella kasvaa runsaasti istutettua puutarhakasvillisuutta ja myös voimakkaasti leviäviä puutarhakasveja, kuten tuoksuvatukkaa ja idänvirpiangervoa.

Hoitoalueella esiintyy vieraslajeista tatarta, terttuseljaa sekä pajuangervoja '*Spiraea spp*' ja Helsingissä haitalliseksi luokiteltua viitapihlaja-angervoa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Kesämaja-alue.

Luontoarvot: Hoitoalueen reuna-alueita kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 4: tuoreet runsasravinteiset lehdot* (II luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokat I ja II), arvokkaat lintualueet, lahokaviosammaleen elinympäristö.

Tavoitetila/tavoitteet

Kesämaja-alueen turvallisuus. Vieraslajien torjunta. Kesämaja-alueelle ei saa istuttaa Helsingin haitalliseksi määrittelmiä vieraslajeja ja jo levinneet lajit tulee aktiivisesti torjua.

Hoito

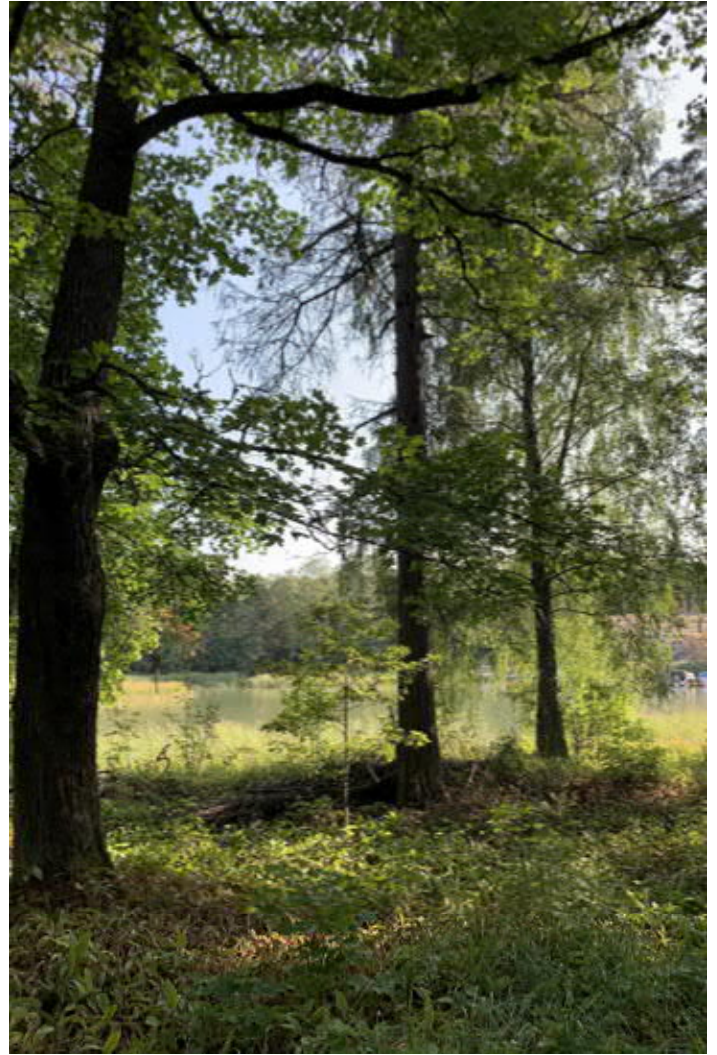
Hoidon intensiteetti: -

Hoito-/kunnossapitoluokka: C1.1 / RAMS M2.1

Tekstissä puuston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

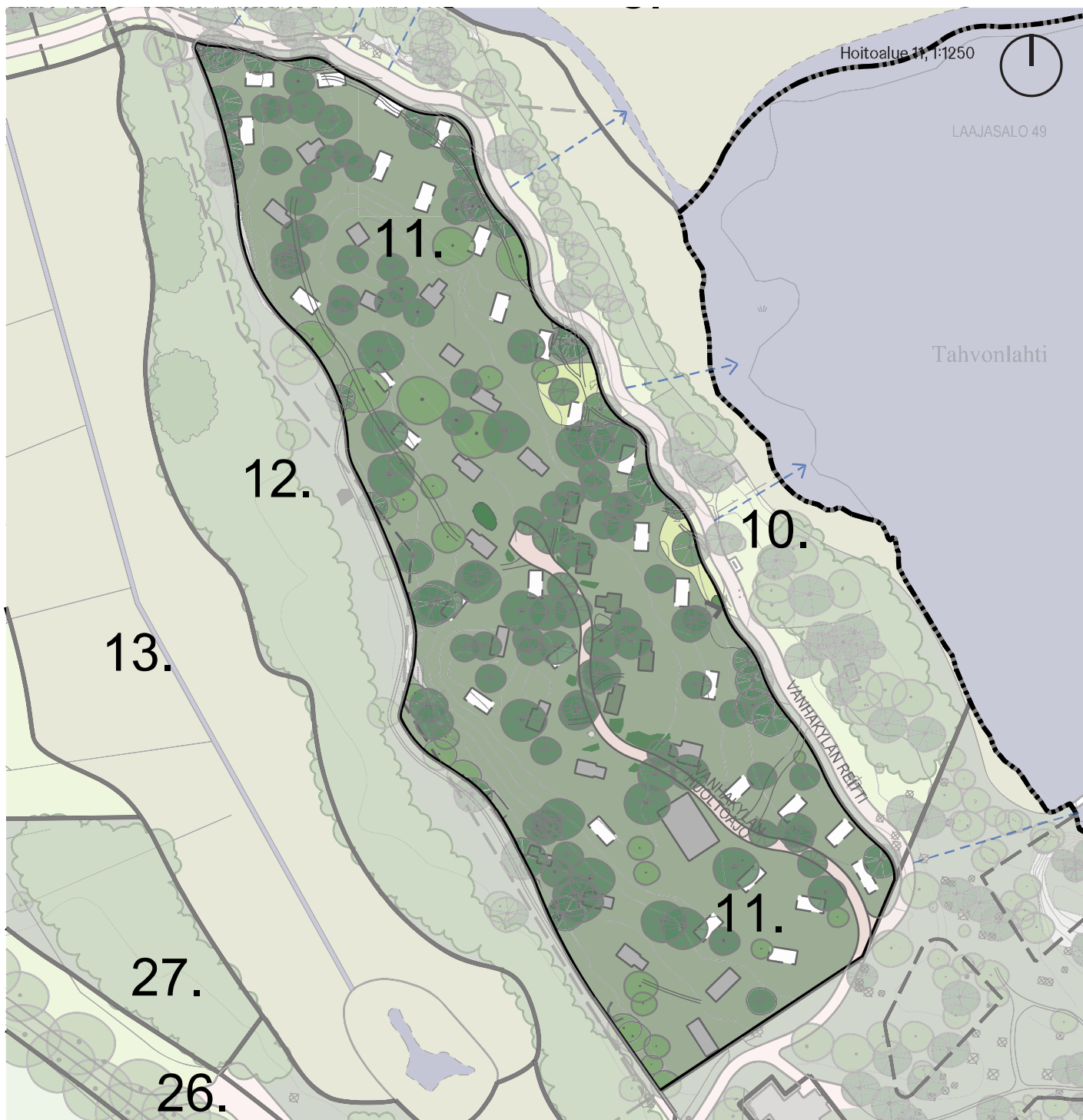
Huonokuntoisten puiden poisto. Puiden poisto tehdään talvella, jolloin lepakot horrostavat nykytiedon mukaan useimmiten maanalaisissa tiloissa ja rakennuksissa (ks. lepakojen vuodenvierä s. 31). Kesämajojen pihloilla ei saa kasvattaa haitallisia vieraskasveja; niiden torjunta kuuluu kesämajojen asukkaille, ei kaupungille.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa. Viitapihlaja-angervo torjutaan saman ohjeen mukaan kaivamalla

Yllä: näkymä hoitoalueen 10. läpi kohti Nuottaniemeä. Ranta-alueen metsän pohjakasvillisuus vaihtelee heinistä varpuihin.

Yllä: näkymä Vanhakylässä. Alueelle tyyppillistä on metsäluonnon ja mökkien pihapiirien istutusten limittyminen.

mahdollisuuksien mukaan juurineen ylös. Mikäli kaivaminen ei ole mahdollista, torjutaan viitapihlaja-angervo samaan tapaan kuin terttuselja. Tatar torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa* – ”Jättitattaret” – japanintatar ja muut aasialaiset tatarkasvit -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla varret ja kaivamalla kasvi n. 1 metrin syvyyteen tai kunnes juuria ei enää ole havaittavissa. (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 12, Alue kluuvin ja Vanhakylän mökkialueen välissä

Pinta-ala: 6,7 ha

Nykytilanteen kuvaus

Tuore, runsasravinteinen lehto, joka sijaitsee kluuvin ja Vanhakylän mökkialueen välissä. Hoitoalueella on kulttuurivaikutuksena mm. runsaasti jättipalsamia ja muita

mökkien pihapiiristä levinneitä vieraslajeja kuten tatarta, kurtturuusua, komealupiinia, terttuseljaa, rikkapalsamia sekä viitapihlaja-angervoa. Hoitoalueella kasvaa sekalaista monenikäistä puustoa. Pääpuulajina on tervaleppä. Pohjakasvillisuutena kasvaa saniaisia ja ruohovartista kasvillisuutta. Lisäksi pensaskerroksessa kasvaa lehtipuuvesakkoa, etenkin vaahteraa. Alueen eteläpäässä mökkien pihamaat ovat levittäytyneet hoitoalueen alueelle. Oletettavasti mökkiläiset ovat raivanneet näkymäaukkoja hoitoalueen poikki kohti kluuvia.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Hoitoalue kuuluu lähes kokonaisuudessaan uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 4: tuoreet*

Yllä: näkymä Vanhakylän mökkialueelta. Mökkialueelle mahdollistetaan huonokuntoisten puiden poisto turvallisuuden säilyttämiseksi.

Yllä: uhanalaisen lehdon tilan parantamiseksi tehdään vieraslajien poistoa. Mökkialueella on myös tärkeää estää puutarhakasvien ja vieraslajien leviäminen lehtoon.

runsasravinteiset lehdot (II luokka). Kapea alue hoitoalueen ranta-alueelta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Laajasalon kluuvi: kluuvit* (I luokka).

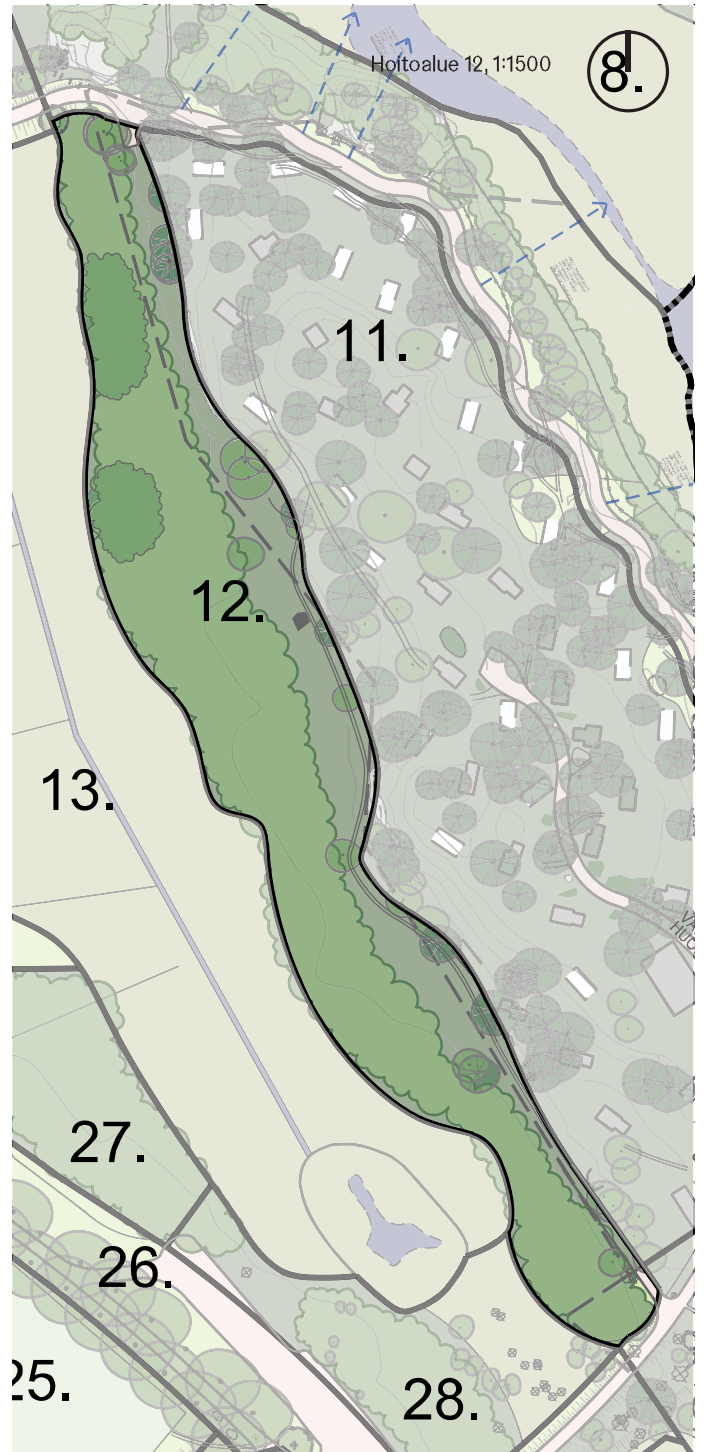
Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, lahokaviosammalen elinympäristö.

Tavoitetila/tavoitteet

Turvallisuus mökkien lähellä. Luontoarvojen säilyminen ja lahoppuujatkumon turvaaminen. Kesämaja-alueelle ei saa istuttaa Helsingin haitalliseksi määrittelemiä vieraslajeja ja jo levinneet lajit tulee aktiivisesti torjua.

Hoito

Hoidon intensiteetti: 0

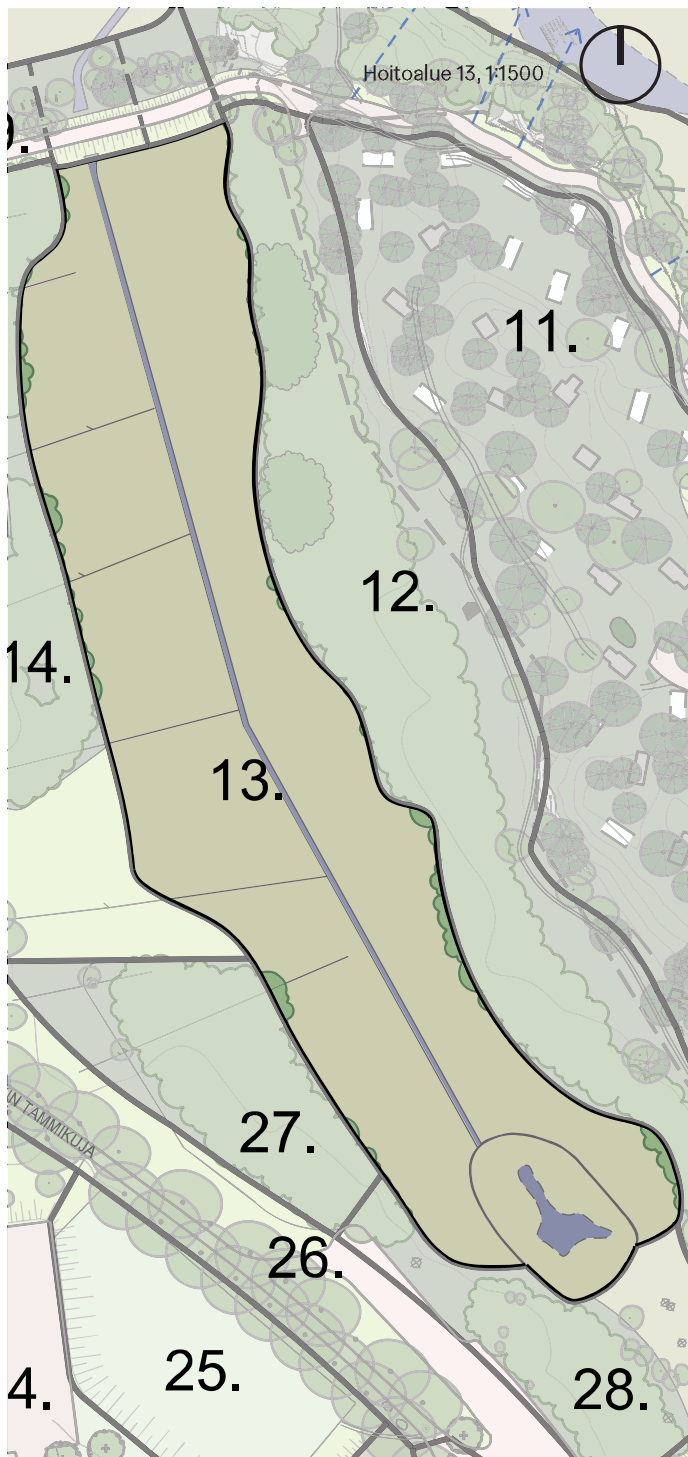

Hoito-/kunnossapitoluokka: C5 / RAMS M1

Huonokuntoisten puiden poisto mökkien läheltä. Ei muita toimenpiteitä kuin vieraslajien torjunta.

Vanhat puut ja lahoppuusto sekä kerroksellinen, rehevä kasvillisuus tarjoavat hyvät elinolosuhteet lukuisille lajeille. Rantapuusto säilyy lepakoiden saalistuksen ja siirtymäreittien suojana. Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahoppuun määrä saa lisääntyä. Lahoppuista etenkin kuusta jätetään lahokaviosammaleen elinalustaksi. Maaston kulumista lahokaviosammalen esiintymisalueilla ehkäistään maapuiden sijoittelulla.

Kesämajojen pihilla ei saa kasvattaa haitallisia vieraskasveja; niiden torjunta kuuluu kesämajojen asukkaille, ei kaupungille. Mökkikyläläisten täytyy omalta osaltaan estää vieraslajien leviäminen ympäristöön. Puutarhajätteen

Yllä: kluuvi rajautuu kaikilta reunoiltaan metsäisiin alueisiin. Hoitoalue 13. on kauttaaltaan ruovikoitunut, mutta sinne on pohjoisen kannastien alitse vesiyhteys mereen.

Hoitoalue 13, Kluuvi

Pinta-ala: 10,5 ha

Nykytilanteen kuvaus

Liejupohjainen entinen vesialue, jolla kasvaa ruovikkoa ja yksittäisiä puita. Kluuvin eteläosassa on vesipintainen lampare ja hoitoalueen läpi kulkee oja. Kluuvi tulvii korkean veden aikaan. Kluuvin länsireuna on ojitettu sen toimittua 1900-luvun alkupuoliskolla niitty- ja peltoalueena. Ojien ylläpidon puutteen vuoksi alue on ruovikoitunut.

Hoitoalueen itäreunalla esiintyy vieraslajeista terttuseljaa ja jättipalsamia.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Hoitoalue kuuluu kokonaisuudessaan uhanalaiseen luontotyyppiin *Laajasalon kluuvi: kluuvit* (I luokka). Pieniä kaistaleita kluuvin rannoilta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 4: tuoreet runsasravinteiset lehdot* (II luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoittila/tavoitteet

Kluuvin annetaan kehittyä luonnonmukaisena. Vesiyhteys kluuviin säilytetään rakennettavan Thelninginpolun uuden kannaksen rumpuja pitkin samalta kohdalta, jossa nyt on oja ja aukko vanhassa kannaksessa.

Hoito

Hoidon intensiteetti: 0

Hoito-/kunnossapitoluokka: B6 / RAMS A4

Thelninginpolun kannaksen ekorumpujen ylläpito: rummut on pidettävä auki. Vieraslajien torjunta. Ei muita toimenpiteitä.

vieminen uhanalaiseen lehtoon on kielletty.

Vieraslajeista kurturuusu torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Kurturuusu* -ohjekortin mukaisesti niittämällä kasvustot alas 3 kertaa kasvukaudessa kunnes uusia versoja ei enää nouse. Komealupiini torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Komealupiini ja rehuvuohenherne* -ohjekortin mukaisesti kaivamalla pienet esiintymät ylös juurineen. Suuremmat kasvustot niitetään 3 kertaa kasvukaudessa ennen kukintaa usean vuoden ajan. Tatar torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–"Jättitattaret" – japanintatar ja muut aasialaiset tatarkasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla varret ja kaivamalla kasvi n. 1 metrin syvyyteen tai kunnes juuria ei enää ole havaittavissa. (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 14, Puustoinen rantaniitty (Stansvikinpolun itä- ja Thelninginpolun eteläpuolella)

Pinta-ala: 4,8 ha

Nykytilanteen kuvaus

Puustoinen rantaniitty. Hoitoalueen itäreunassa kulkee tallautunut polku puiden lomitse. Pohjakasvillisuus vuohenputkea, kortetta ja suurruohoja.

Aueen eteläosassa esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Kartanopuiston aiemmin avoimena ollut rantaniitty/pelto.

Luontoarvot: Valtaosa hoitoalueesta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 1: jalopuulehdot* (I luokka). Hoitoalueen pohjoisosaa kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 5: kosteat runsasravinteiset lehdot* (III luokka). Kapea alue hoitoalueen itälaidalta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Laajasalon kluuvi: kluuvit* (I luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetilä/tavoitteet

Annetaan hoitoalueen kehittyä luontaisesti.

Hoito

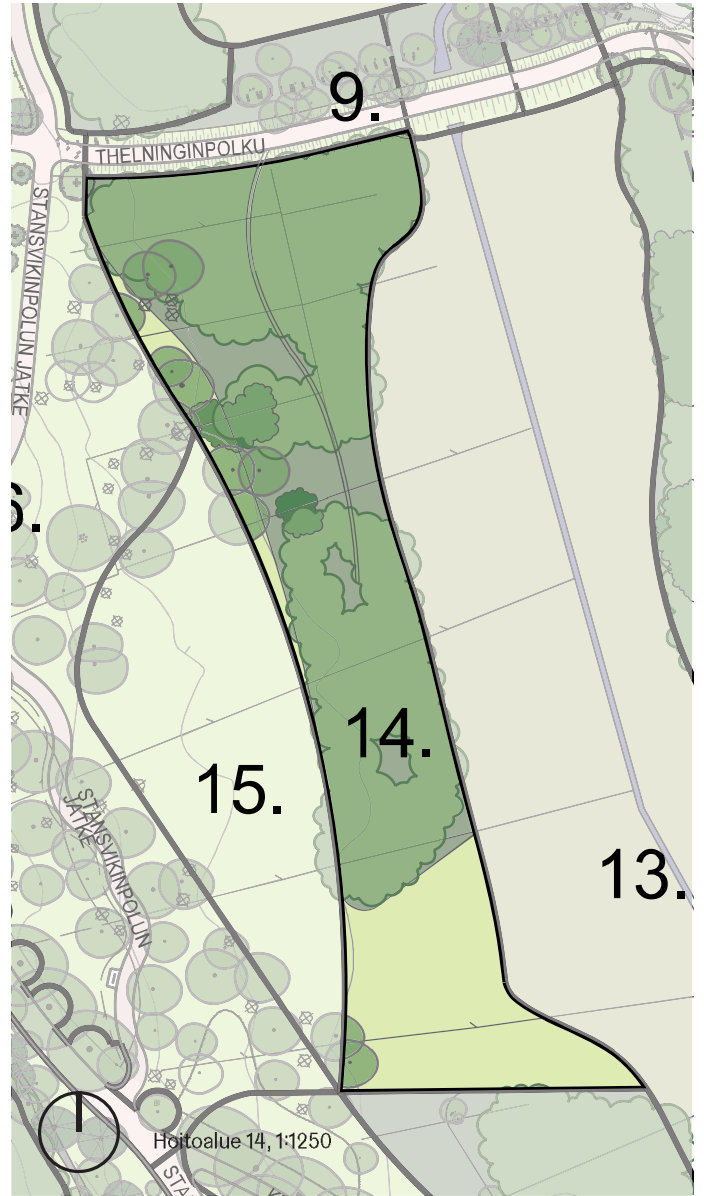
Hoidon intensiteetti: 0

Hoito-/kunnossapitoluokka: C5 / RAMS M1

Hoitoalue säilytetään luonnontilaisena. Vaarallisia ja huonokuntoisia puita voidaan poistaa tarvittaessa kulkureittien välittömästä läheisyydestä.

Rantapuustoa säilyy lepakoiden saalistuksen ja siirtymäreittien suojana. Kolopuita säilytetään lepakoiden päiväpiiloina. Vanhojen ja myös kuolleiden lehtipuiden ja mäntyjen säästäminen parantaa myös lintujen elinolosuhteita.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Alla: kuviolla 14. on arvokasta lehtometsää. Kostean rantalehdon läpi kulkee muutamia polkuja.

Hoitoalue 15, Villberginpalstojen avoin niittyalue

Pinta-ala: 2,3 ha

Nykytilanteen kuvaus

Kluuvia kohti (itään) viettävä avoin niittyalue, joka tulvii ajoittain. Rannassa kasvaa ruovikkoa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Kartanopuiston rantaniitty/pelto. Luontoarvot: Kapeita alueita hoitoalueen reunoilta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 1: jalopuulehdot* (I luokka).

Metsäkohteet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

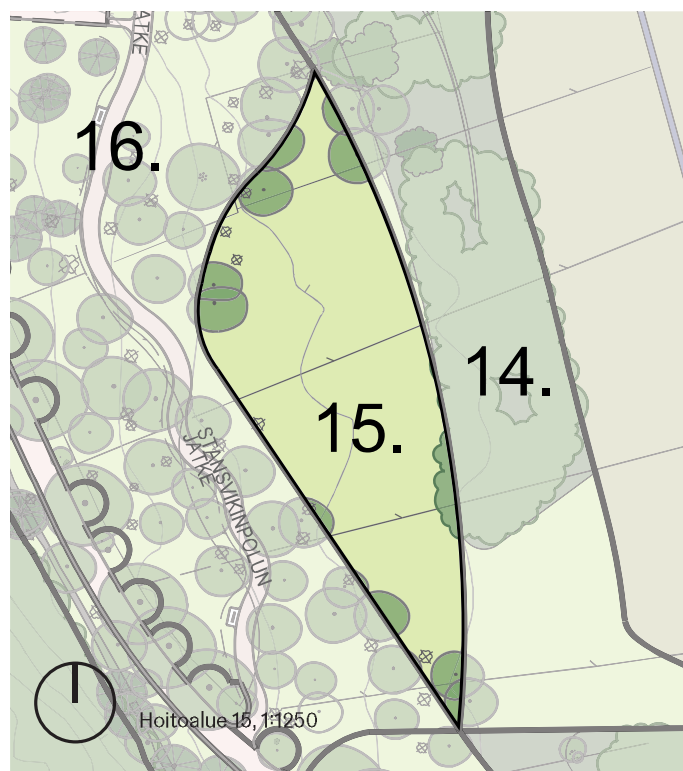
Avoimen niittyalueen säilyminen. Luontoarvojen säilyminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: I

Hoito-/kunnossapitoluokka: B3F / RAMS A3F

Avoimena pidettävä niitty, joka on sen verran kostea, että se on pysynyt luontaisesti avoimena. Hoito vesomalla tarvittaessa niin, että alue säilyy avoimena. Raivausjäte korjataan pois.

Yllinä: hoitoalueella 15. reunamilla kasvaa harvakseltaan puita. Kostea niitty kasvaa rehevää heinää.

Hoitoalue 16, Tammilehto

Pinta-ala: 7,6 ha

Nykytilanteen kuvaus

Harvahkoa tammimetsää. Stansvikintien läheisyydessä kasvaa myös mäntyjä sekä muutamia kuusia ja koivuja. Alueella kasvaa lisäksi eri-ikäisiä vaahteroita sekä vaahteravesakkoa. Pohjakasvillisuus on niittyä, jossa kasvaa heiniä ja ruohovartista kasvillisuutta.

Hoitoalueella esiintyy vieraslajeista jättipalsamia alueen pohjoisosassa sekä terttuseljaa eri puolilla hoitoaluetta.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Alue on ollut avoimena peltona aina 1960-70-luvun taitteeseen asti, minkä jälkeen kaupunki on istuttanut alueelle tammia. Alue on ojitettu.

Luontoarvot: Hoitoalue kuuluu lähes kokonaan uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 1: jalopuulehdot* (I luokka). Kapeita alueita hoitoalueen itäreunalta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 5: Kosteat runsasravinteiset lehdot* (III luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, lahakaviosammalen elinympäristö. Tammia.

Tavoitetilä/tavoitteet

Tammivaltaisen jalopuumetsikön kehityksen tukeminen sekä luontoarvojen säilyminen. Tammien elinolosuhteiden aktiivinen parantaminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: C5 / RAMS M1

Tekstissä puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Poistetaan tammien yltä, ympäriltä ja alta tammien nykyistä ja myöhempää kasvua haittaavaa puustoa. Tammien alustojen vesakon raivaus tehdään tammia jatkuvasti suosien vaahteroiden kustannuksella. Puuryhmät voivat olla kerroksellisia. Lahopuuta jätetään monimuotoisuuden tukemiseksi ja lahakaviosammaleen elinalustaksi kosteisiin ja suojaisiin paikkoihin.

Jättipalsami torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Jättipalsami ja lännenpalsami* -ohjekortin mukaisesti niittämällä kasvustot läheltä maanrajaa 3 kertaa kasvukaudessa ennen kukintaa. Terttuselja torjutaan *Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaasat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Kuvat yllä: hoitoalueella 16. kasvaa suuria tammia. Muu puusto on suurelta osin nuorta, kuten vaahteravesakkoa. Pohjakasvillisuus on runsasta.

Hoitoalue 17, Stansvikintien varren kivimuurin ympäristö

Pinta-ala: 2,5 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella on vanha kartanonaikainen kivimuri. Alueelle kuuluu kivimuri ympäristöineen sekä kapea niitykaistale muurin ja Stansvikintien välissä.

Hoitoalueella kasvaa monenikäisiä tammia. Tammi on muodostanut hoitoalueelle siementaimia, joita on harvennettu. Alueen suurimmat tammet kasvavat Stansvikintien varressa ja ovat noin puoli metriä halkaisijaltaan. Hoitoalueella kasvaa lisäksi vaahteroita sekä muutamia kuusia, mäntyjä, haapoja ja pihlajia. Kenttäkerroksessa kasvaa heiniä, suurruohoja ja saniaisia. Lahopuun määrä hoitoalueen pohjoisosissa on noin 20–50 m³/ha.

Hoitoalueella esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Vanha kivimuri.

Luontoarvot: Leveä tienvierusalue hoitoalueen eteläosassa kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 2: tuoreet keskiravinteiset lehdot* (II luokka).

Metsäkohteet (luokat I, II ja III), arvokkaat lintualueet, lahokaviosammalen elinympäristö. Vanha kivimuri sammalineen ja eliöineen. Eri-ikäisiä tammia.

Tavoitetila/tavoitteet

Kartanopuiston hoidettu sisäentuloalue. Vanha kivimuri säilytetään ja pidetään hyväkuntoisena. Sen molemmin puolin kasvaa nykyisen kaltainen tamminiitty, jolta nousee yksittäispuita tammivaltaisesti.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: B5H / RAMS A1H

Tekstissä puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Muurirakennetta selvästi haittaava puusto poistetaan. Poikkeuksena muurin lähellä kasvavat suuret männyt sekä metsälehmukset, joiden annetaan jäädä kasvamaan. Muurin takana eli länsipuolella 2 metrin niittyvyöhykkeeltä kaikki vaahterat poistetaan. Muurissa kasvavat puun ja pensaiden taimet poistetaan varovasti. Muurin sisällä olevia juuria ei poisteta muurin vaurioittamisen välttämiseksi.

Tammien kehittymistä haittaavat puut poistetaan ja tammien taimet harvennetaan. Puiden rungot ja oksat vietään pois; tälle hoitoalueelle ei jätetä lahopuuta. Maalahopuut voidaan siirtää tältä alueelta esimerkiksi alueelle 18.

Kadun varrella hoitoalueen keskivaiheilla nuori tammi jätetään kasvamaan uudeksi Stansvikintien varren kujanpuuksi. Tammen elinvoimaisuuden varmistamiseksi vieressä kasvavat pienemmät tammien taimet poistetaan. Lähellä kasvava kippurainen tammi säilytetään, sillä se ei

matalana haittaa kujannetaimen kasvua.

Muurin ja Stansvikintien välinen alue niitetään kerran kesässä. Muurin tausta niitetään noin 2 metrin vyöhykkeeltä 5 ensimmäistä vuotta kerran kesässä, saniaisia ei niitetä. Tämän jälkeen voidaan harkita, siirrytäänkö niittämiseen kerran kahdessa vuodessa. Niittojäte kerätään pois.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Oikealla ja alla: hoitoalueen 17. reunassa kulkee vanha, arvokas kivimuuuri. Sen edustalla kasvaa puita muun muassa saniaisten, kielojen tai niityn seasta.

Hoitoalue 18, Stansvikintien länsipuolinen metsä ja avokalliot

Pinta-ala: 19,0 ha

Nykytilanteen kuvaus

Laaja kangasmetsäalue kaavoitetun Stansvikinkallion asuinalueen ja Stansvikintien varren kivimuurin välissä. Hoitoalue rajautuu eteläreunastaan nykyiseen käytävään. Käytävän linjaus muuttuu hieman, kun Stansvikinkallio rakentuu. Tällöin myös hoitoalueen reuna siirtyy uuden käytävän linjauksen mukaiseksi.

Hoitoalueella on muutamia erikokoisia avokallioalueita. Kallioalueilla kasvillisuus on karumpaa kuin hoitoalueen eteläosien ja kallioreunojen notkelmien kosteammilla alueilla, joilla kasvillisuus on runsasta. Alueen eteläreunan käytävän vieressä on joitakin pieniä avoimia niittyalaikkuja. Isoimpana puustona hoitoalueella kasvaa järeää kilpi-kaarnapetäjää. Nuorempana puustona kasvaa tammaa, pihlajaa, tuomea sekä muutama saarni. Pensaskerrossa kasvaa runsaasti vaahteraa ja tammaa, joiden lisäksi myös mäntyä, katajaa, pihlajaa sekä tuomea. Paikoitellen vesakko muodostaa läpipääsemätöntä tiheikköä. Lahopuun määrä hoitoalueen pohjoisosissa on noin 20–50 m³/ha ja keskialueella noin 5–10 m³/ha.

Hoitoalueella esiintyy vieraslajeista viitapihlaja-angervoa, terttuseljää ja jättipalsamia.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokat I, II ja III), arvokkaat lintualueet, lahokaviosammalen elinympäristö.

Jalopuumetsä. Katajia. Tammia.

Avokallioalueita.

Tavoitetila/tavoitteet

Mäntyä, katajia ja tammia suosiva metsä, jossa säilytetään luontoarvot.

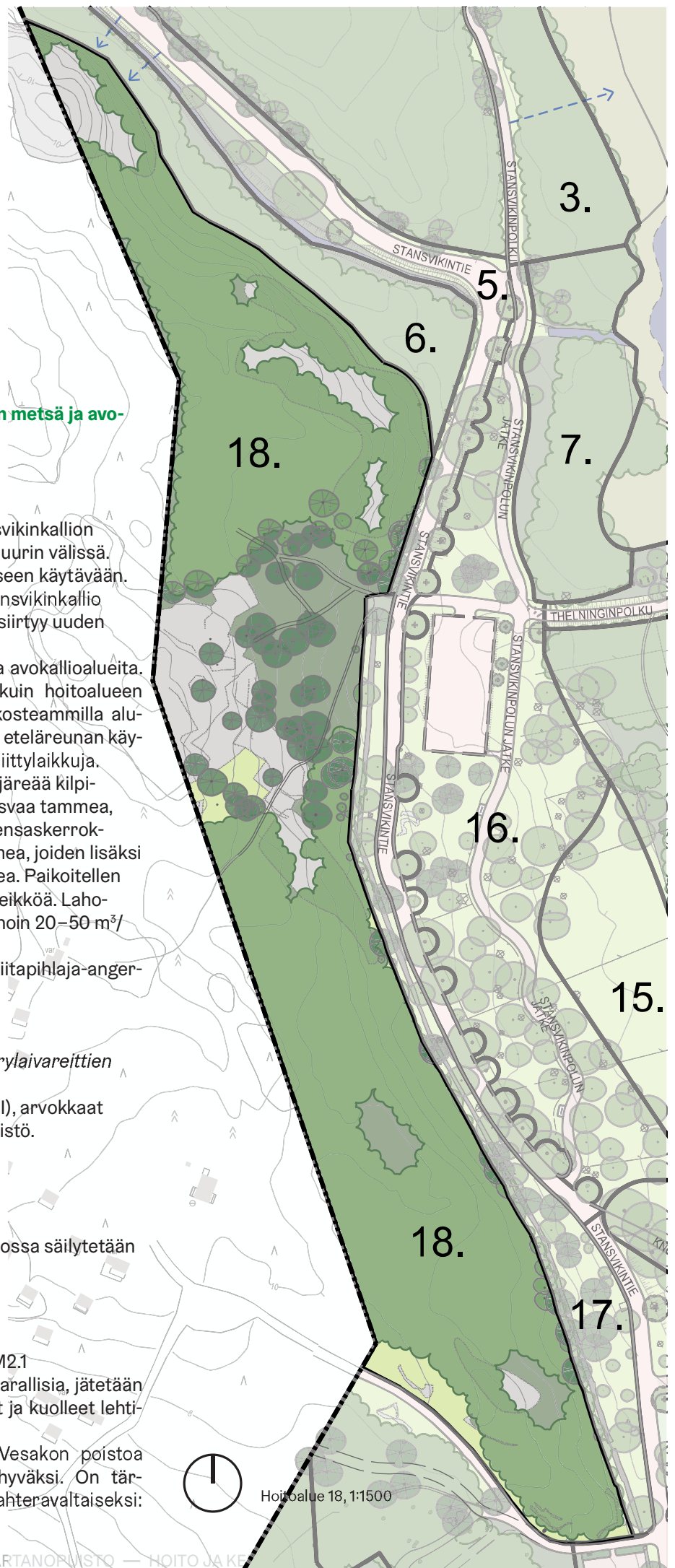
Hoito

Hoidon intensiteetti: I

Hoito-/kunnossapitoluokka: C1.1 / RAMS M2.1

Kalliolla olevat kelot, jotka eivät ole vaarallisia, jätetään pystyyn. Pystyyn kuolleet nuoret lehtipuut ja kuolleet lehtipuuesat poistetaan kallioalueelta.

Tammia haittaavien puiden poisto. Vesakon poistoa tammen, männyn, saarnen ja katajan hyväksi. On tärkeää huolehtia, ettei metsä muutu vaahteravaltaiseksi:

tavoitteena on monilajinen puusto. Kuolleet nuoret lehtipuut ja kuolleet lehtipuuvesat poistetaan. Pienpuuston hoitoa tehdään 6 vuoden välein.

Hoitoalueella kasvaa joitakin läpipääsemättömiä tiheikköjä. Tiheikköjen leviämistä hillitään vesomalla ne 6 vuoden välein, jotta luontainen ruohovartinen aluskasvillisuus voi kehittyä ja lajisto monipuolistua. Alueella saa olla tiheikköjä, mutta hoidolla huolehditaan, ettei hoitoalue kasva kokonaan umpeen.

Lahokaviosammal tarvitsee lahopuuta, minkä takia maapuita jätetään metsään. Kuusilahopuu on sille tärkein, mukaan lukien kuusenkannot. Sammal ei suosi kallioalueita, vaan kosteita, reheviä metsäalueita. Maaston kulumista lahokaviosammalen esiintymisalueilla ehkäistään maapuiden ja tiheikköjen sijoitteluilla. Maapuut ja kuolleet pystyrungot tarjoavat elinympäristöjä monille muillekin lajeille sekä paikkoja ravinnon- tai suojanhakuun. Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahopuun määrää lisätään.

Hoitoalueen eteläreunaa rajaavan käytävän varrelta poistetaan vesakko noin 3 metriä leveältä vyöhykkeeltä koko polun matkalta. Saarnen taimet kuitenkin säilytetään ja tarvittaessa harvennetaan. Käytävää reunustavat niitylaikut pidetään avoimina vesomalla ne 3 vuoden välein.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa. Viitapihlaja-angervot kaivetaan mahdollisuuksien mukaan ylös juurineen. (Helsingin kaupunki 2022.)

Yllä oikealla: mäntyvaltaista metsää hallitsevat paikoittain tiheät pihlajavesakkoalueet.

Oikealla: kuivilla, kallioisilla metsäalueilla muutamia puita on kuollut kuuuuteen.

Hoitoalue 19, Hirsimökin ympäristö

Pinta-ala: 4,1 ha

Nykytilanteen kuvaus

Valoisaa ja kerroksellista tuoretta kangasmetsää, jonka keskellä sijaitsee hirsimökin pihapiiri. Monilajinen puusto koostuu kilpikaarnamännystä sekä tammista, vaahteroista, kuusista, saarnista ja koivuista. Hoitoalueella on pensaita ja paikoin tiheitäkin pihlaja-, vaahtera-, tuomi- ja tammivesakkoja. Metsäalueiden joukossa on avoimia niitty laikkuja. Pohjakerroksessa kasvaa pääasiassa heiniä ja saniaisia.

Hoitoalueen kupeessa sijaitsee sr-2-merkitty hirsimökki (ent. sauna) piha-alueineen.

Hoitoalueen reunoilla esiintyy vieraslajeista viitapihlaja-angervoa ja terttuseljää.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Suojeltu hirsimökkirakennus on historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokas rakennus.

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokat I ja II), arvokkaat lintualueet, lahokaviosammalen elinympäristö.

Tavoitetila/tavoitteet

Turvallisuus ja viihtyisyys. Luontoarvojen säilyminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: I

Hoito-/kunnossapitoluokka: C1.1 / RAMS M2.1

Yllä: tie hirsimökille kulkee monilajisen puuston läpi.

Huonokuntoisten puiden poisto. Pienpuuston hoito tammen, männyn ja saarnen hyväksi. Mökin läheisyydestä ja reittien varsilta vesakko poistetaan. On tärkeää huolehtia, ettei monilajinen metsä muutu vaahteravaltaiseksi.

Hoitoalueella kasvaa joitakin läpipääsemättömiä tiheiköjä. Tiheiköt poistetaan vesomalla, jotta luontainen ruohovartinen aluskasvillisuus voi kehittyä ja lajisto monipuolistua. Jatkossa tiheiköt poistetaan vesomalla ne n. 6 vuoden välein. Käytävien ja polkujen reunat pidetään avoimina vesomalla ne n. kolmen vuoden välein. Raivausjäte viedään pois.

Hoitoalueen pohjoisreunaa rajaavan käytävän vierestä poistetaan vesakko noin 3 metrin matkalta. Saarnen taimet

kuitenkin säilytetään ja tarvittaessa harvennetaan.

Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahoppuun määrää lisätään. Kun huonokuntoisia puita poistetaan, osa rungoista jätetään lahoppuiksi. Lahokaviosammal suosii erityisesti kuusilahoppuuta.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa. Viitapihlaja-angervot kaivetaan mahdollisuuksien mukaan ylös juurineen. Mikäli kaivu ei ole mahdollista, leikataan se alas terttuseljan kanssa samaan tapaan. (Helsingin kaupunki 2022.)

Hoitoalue 20, Nykyisen rantapolun yläpuolinen metsikkö

Pinta-ala: 8,4 ha

Nykytilanteen kuvaus

Tuoreessa kangasmetsässä kasvaa pääasiassa järeää mäntyä, jonka seassa koivua, kuusta ja haapaa. Ison puuston alla kasvaa tiheitäkin pihlaja- ja

vaahteravesakkoalueita. Pohjakerroksessa kasvaa varpuja, saniaisia ja ruohovartistia kasvillisuutta. Lahoppuun määrä hoitoalueen länsiosissa on noin 20–50 m³/ha.

Alueen koillisreunalla esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokat I ja II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, lahokaviosammalen elinympäristö.

Tavoitetila/tavoitteet

Turvallinen ja valoisa mäntyvaltainen metsikkö. Luontoarvojen lisääminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: I

Hoito-/kunnossapitoluokka: C1.1 / RAMS M2.1

Huonokuntoisten puiden poisto polkujen läheisyydestä.

Hoitoalueen luontoarvoja pyritään lisäämään poistamalla vesakko sekä läpipääsemättömät (pihlaja)tiheiköt, jolloin aluskasvillisuus saa enemmän valoa ja kasvillisuus monipuolistuu.

Hirsimökin ja rannan väliseltä sektorilta poistetaan vesakkoa ja pienpuustoa siten, että meren voi nähdä puiden väleistä hirsimökiltä.

Vesakon raivausta tehdään noin kuuden vuoden välein. Raivausjäte kerätään pois.

Metsäalueen lahoppuun määrää lisätään jättämällä järeitä puunrunkoja maapuiksi. Lahoppuiksi jätettäviä puita voivat olla haavan, tammen, saarnen, lehmuksen, jalavan, vaahteran sekä kuusen rungot, sillä nämä ovat monimuotoisuuden kannalta erityisen hyviä lahoppulajeja. Lahokaviosammaleen elinalustaksi jätetään lahoppuista etenkin kuusta suojaisiin ja kosteisiin paikkoihin. Lahoppuiksi sopivia runkoja voidaan tuoda myös muilta hoitoalueilta.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 21, Nykyisen rantapolun lähiympäristö

Pinta-ala: 1,1 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalue on kangasmetsää. Puusto on pääasiassa järeää mäntyä, jonka seassa kasvaa leppää ja muutamia koivuja. Järeän puuston alla kasvaa lähinnä vesakkoa, nuorta puustoa on vain vähän. Pohjakerroksessa kasvaa heiniä,

kieloja ja varpuja.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokat I ja II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Hoitoalueella kasvaa sekä luontoarvoiltaan että maisema-arvoiltaan merkittäviä vanhoja kilpikaarnamäntyjä.

Tavoitetila/tavoitteet

Turvallinen ja valoisa rantametsikkö, jonka runkojen läpi näkyy merelle. Luonto- ja maisema-arvojen säilyminen.

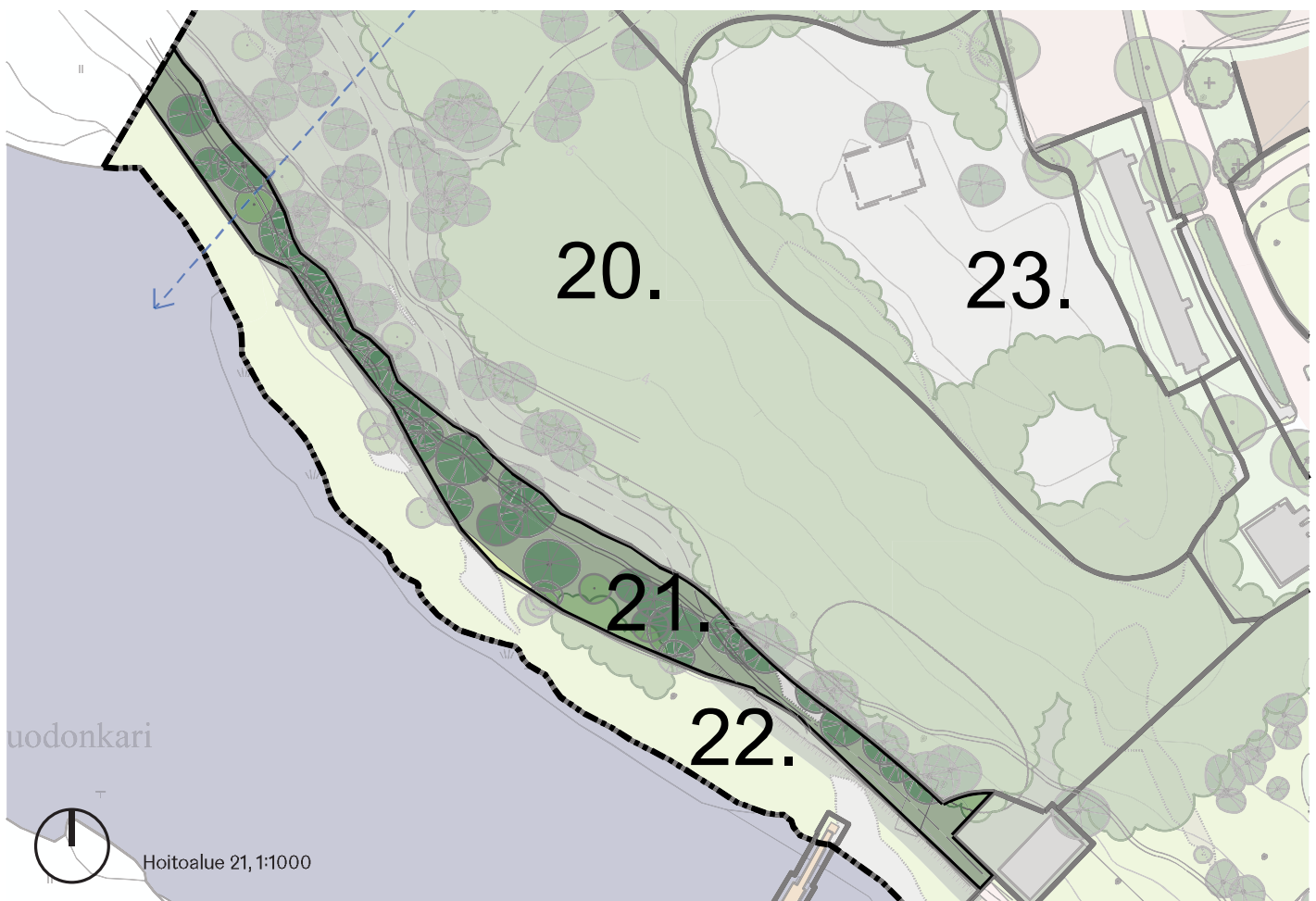
Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: B5H / RAMS A1H

Kuolleiden ja huonokuntoisten puiden poisto ja pienpuuston hoito mäntyä suosien. Mäntyselot, jotka eivät ole vaarallisia, säilytetään. Männyn maapuut säilytetään. Uudet mäntymaapuut asetellaan luontevasti esim. polun reunoille istuimiksi. Vanhojen ja myös kuolleiden lehtipuiden ja mäntytien säästäminen parantaa lintujen elinolosuhteita.

Vaahtera- ja pihlajavesakko poistetaan. Vesakkojen korjuujäte vietään pois, jotta ympäristö ei rehevöidy ja lajiston monipuolisuus kärsi. Jatkossa alueen vesominen tehdään kerran kolmessa vuodessa.

Hoitoalue 22, kivikkoinen rantaniitty

Pinta-ala: 1,8 ha

Nykytilanteen kuvaus

Lähes puuton rantaniitty, jolla kasvaa heiniä ja yksittäisiä lepän taimia.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Hoitoalue kuuluu lähes kokonaisuudessaan silmälläpidettävään luontotyyppiin *Stansvik S: Itämeren kivikkoiset niittyrannat* (III luokka).

Metsäkohteet (luokat I ja II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitela/tavoitteet

Luonto- ja maisema-arvojen säilyminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: B5H / RAMS A1H

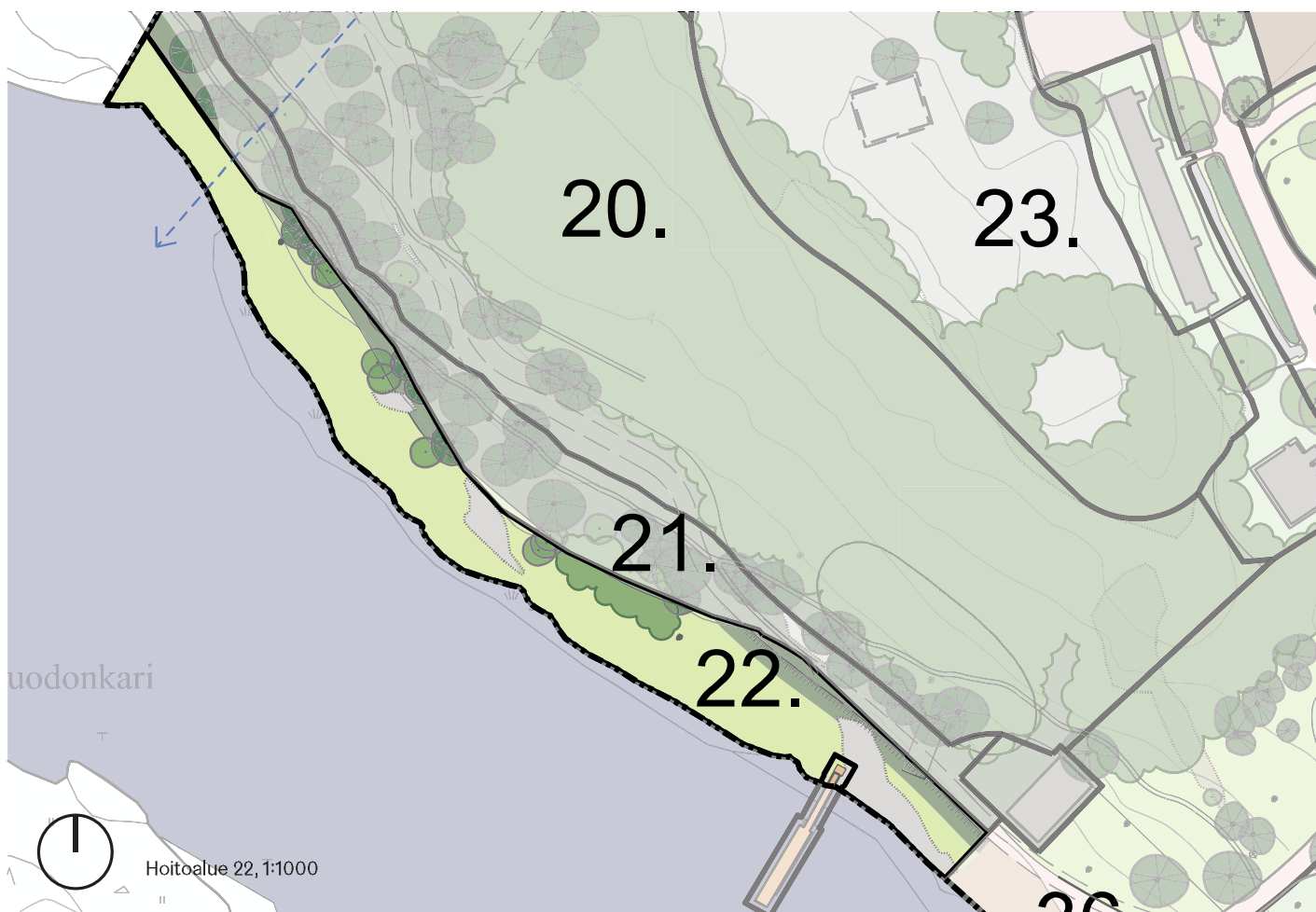
Merenrantaniitty pysyy luontaisesti avoimena, minkä takia sitä ei tarvitse niittää, mutta siihen kylväytyvät puun- taimet poistetaan.

Rannassa kasvaa järviruokoa. Vastaavalla tavalla kuin Tahvonlahden harjun luonnonsuojelualueella järviruokoja näivetetään useamman vuoden peräkkäisellä niitolla, jolloin kasvusto taantuu vähitellen. Samalla rantaniityn kasvuston elinolosuhteet parantuvat, kun ruovikko poistetaan. Ruokojäät niitetään vähintään ruovikon ja rannan väliseltä rajalta,

Yllä: kuvion 22. rannassa kasvaa matalaa niittykasvillisuutta. Niitty pysyy luontaisesti avoimena, mutta ruovikoituvia rantaosuuksia hoidetaan niittämällä.

mikä estää ruovikon levittäytymistä. Leikkuujäte korjataan pois. Ensimmäisen niiton yhteydessä korjataan pois myös maahan aiemmin kuivuneet korret. Vuosittaisten niittojen jälkeen niittoväli harvennetaan n. 3–5 vuoteen, mutta kasvuston tilannetta seurataan ja tarvittaessa niittoja toteutetaan useammin.

Hoitoalue 23, Kallioniitty

Pinta-ala: 3,2 ha

Nykytilanteen kuvaus

Avoim, kuiva kallioniitty, jossa kasvaa mäntyjä ja joitain vaahteroita sekä nuoria pihlajia. Pohjakerroksessa sammalia ja jäkäliä, paikoin heiniä ja muuta ruohovartista kasvillisuutta. Lahopuun määrä hoitoalueella on nykyisin noin 0 m³/ha.

Hoitoalueella sijaitsee vanhan asuinrakennuksen betoninen kivijalka.

Eri puolella aluetta esiintyy vieraslajeista terttuseljää ja isotuomipihlajaa.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Hoitoalueella on vanha asuinrakennuksen betoninen kivijalka. Rakennukseen osui perimätiedon mukaan pommi sota-aikaan, mutta se on nähtävissä edelleen vuoden 1954 kartassa. (Ruokonen, ym. 2003a.)

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokka II), arvokkaat lintualueet, lahokaviosammalen elinympäristö.

Tavoitetila/tavoitteet

Kallioniityn säilyminen. Asuinrakennuksen kivijalan säilyminen. Luontoarvojen säilyminen.

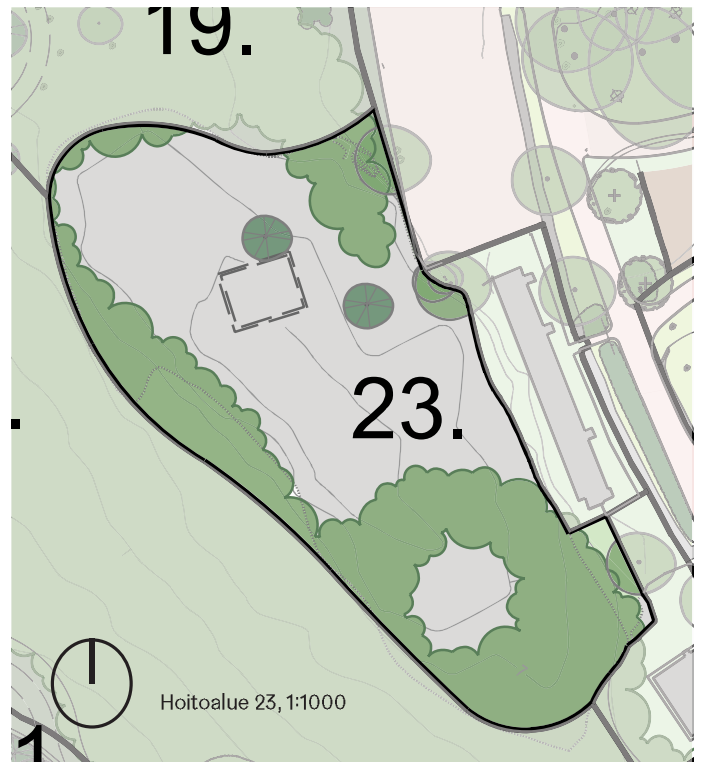
Hoito

Hoidon intensiteetti: I

Hoito-/kunnossapitoluokka: C1.1 / RAMS M2.1

Vanhan kivijalan ympäristöstä poistetaan rakennusjätteet ja roskat. Kivijalan päälle tai sisälle kaatuneet puut siirretään sen ulkopuolelle. Kivijalan sisältä ja lähiympäristöstä poistetaan puuvartinen kasvillisuus.

Huonokuntoisten puiden poisto. Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahopuun määrää lisätään. Lahopuista etenkin kuusta jätetään lahokaviosammaleen elinalustaksi, myös kuusenkantot jätetään. Maapuita

asetellaan hillitsemään kulkua kulutusherkälle kallioalueelle ja parhaille lahokaviosammaleesiintymille.

Vesakon poisto asuinrakennusten pihojen reunustalta hoitoalueen itäreunalta. Vanhan asuinrakennuksen kivijalan sisäpuolta ja ympäristöä hoidetaan vesomalla 6 vuoden välein.

Vieraslajit torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Sivun ylälaita: vanha asuinrakennuksen kivijalka otetaan esille vesomalla sen sisällä ja läheisyydessä kasvavia taimia.

Hoitoalue 24, Stansvikintien eteläosan reunat, kään- töpaikka ja pysäköintialueet

Pinta-ala: 6,4 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueeseen sisältyvät Stansvikintien eteläosan ja pysäköintialueiden välittömässä läheisyydessä olevat nurmialueet sekä kään-
töpaikka. Hoitoalue rajautuu kartanon pihapiiriin.

Kään-
töpaikan keskellä kasvaa kuusi suurta vanhaa tammaa, kaksi nuorta vaahteraa ja yksi jalava. Yhdessä tammista on sokkelokääpää (sokkelokääpää on maltillinen lahottaja ja tammi pärjää sen kanssa hyvin vuosikymmeniä). Hoitokuviolla kasvaa myös vaahteroita, haapoja, koivuja, raitoja, mäntyjä, kuusi, tervaleppä, kaksi saarnea, lehmus, nuoria tammia ja koristepensaita.

Aluella esiintyy vieraslajeista kurturuusua, terttusel-
jaa, rikkapalsamia, paimenmataraa ja viitapihlaja-angervoa.

Hoitoalueen kupeessa sijaitsevat suojellut rakennukset Piikojen talo eli Pitkähovi (sr-2) ja varastorakennus (sr-2).

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Hoitoalue on sisääntuloväylä kartanon ydinalueelle.

Läheiset suojellut rakennukset ovat historiallisesti, raken-
nustaitteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokkaita rakennuksia.

Luontoarvot: Tärkeät lepakoalueet (luokka III), arvokkaat lintu-
alueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Kään-
töpaikan vanhat tammets.

Vanhan kulttuurin seuralaislajit, kuten vuohenkello ja Helsingissä harvinainen yöailakki.

Tavoitetila/tavoitteet

Historialliseen kartanoympäristöön sopiva hoidettu ilme.

Tammien säilyminen.

Korjaukset

Puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyin.

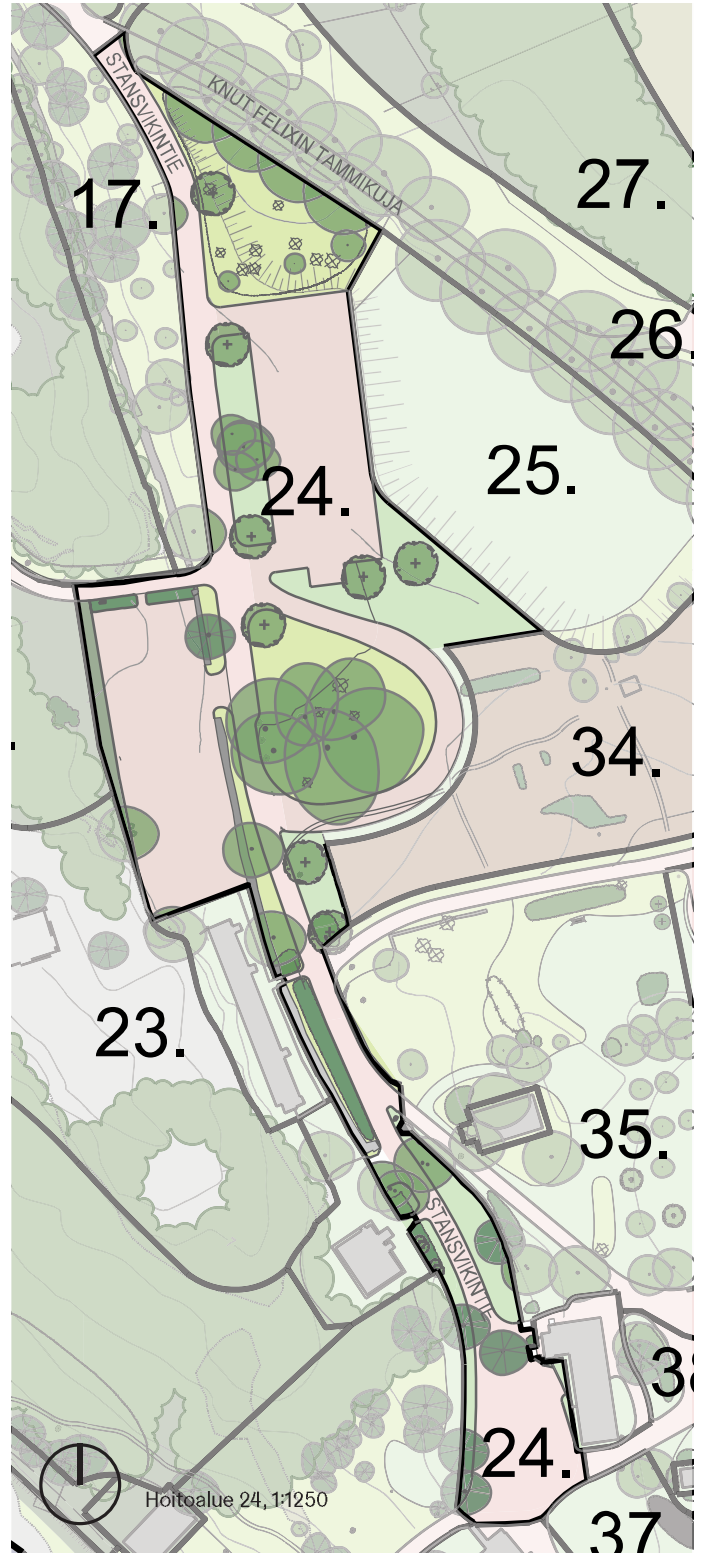
Vanhojen arvokkaiden tammien alta poistetaan muut puut, jotka häiritsevät niiden kasvua. Liikennettä ja pysä-
köintiä puiden juuristoalueella hillitään ja estetään puisto-
ja rakennussuunnitelmassa esitetyin muutoksia. Vanhojen lehtipuiden ja mäntyjen säästäminen parantaa useiden eliö-
lajien elinolosuhteita.

Toistaiseksi nykyiset kompostijärjestelyt voivat säilyä. Kään-
töpaikan keskeltä sijaitseva komposti kuuluu palstaviljelijöille, joiden vastuulla on kompostin siirto / uuden rakentaminen kään-
töpaikan ulkopuolelle viimeistään siinä vaiheessa, kun palstaviljelyalue peruskorjataan.

Puiden harvennus hoitoalueen pohjoisosissa suunnitel-
man mukaan. Puistosuunnitelmassa on osoitettu tammiri-
vin jatkamista pysäköintialueen itäosalle. Sitä ei ole toteu-
tettu vielä, sillä kohdassa kasvaa toistaiseksi säilytettäviä puita. Suunnitelman mukaiset tamentaimet istutetaan, kun nykyiset puut täytyy kuntosaa puolesta poistaa.

Mikäli pysäköintipaikkoja reunustava muuri kunnos-
tetaan alueen eteläosan varastorakennuksen seinustalla, poistetaan siinä oleva vaahteran kanto.

Oikealla: Stansvikintien eteläosan reunoihin kuuluu muun muassa raken-
nusten edustojen pensas- ja nurmialueita.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A3, B5H ja B3E / RAMS R4, A1H ja A3E.

Nurmien leikkuu. Muurin edusta kukkii kauniisti kasvukauden alussa, minkä takia sen annetaan kukkia ja kehittää siemenet rauhassa. Vasta tämän jälkeen aloitetaan nurmikon leikkuu.

Niitty niitetään kerran kesässä saniaisia ja yöailakkeja säästään. Kesäkuussa niitetään ei-toivottuja nokkos- ja vuohenputkikasvustoja varoen kukkivia niittykasveja. Niittojäte kerätään pois.

Kylväytyneiden puuntaimien poisto pensasistutuksista.

Vieraslajeista kurturuusu torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Kurturuusu* -ohjekortin mukaisesti niittämällä kasvustot alas 3 kertaa kasvukaudessa kunnes uusia versoja ei enää nouse. Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkamalla pensaasit alas läheltä maanrajaa. Saman kortin ohjeen mukaisesti viitapihlaja-angervo kaivetaan mahdollisuuksien mukaan ylös juurineen. Mikäli kaivu ei ole mahdollista, leikataan se alas terttuseljan kanssa samaan tapaan. (Helsingin kaupunki 2022.)

Hoitoalue 25, Pelikenttä

Pinta-ala: 2,4 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueeseen sisältyy Knut Felixin tammikujan ja pysäköintialueen välissä olevan pelikentän nurmialue reunaluiskineen. Alueen reunoilla kasvaa niittyä. Hoitoalue rajautuu etelässä viljelypalstoihin.

Hoitoalueella kasvaa muutamia koivuja ja yksi mänty.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Hoitoalue sijoittuu arvokkaan tammikujanteen välittömään läheisyyteen.

Luontoarvot: Tärkeät lepakkoalueet (luokka III), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Hoitoalueella esiintyy kevätkukkijoina mukulaleinikkiä ja idänsinililjaa. Kesällä kukkivat kulttuurinsuosijat, kuten hanhentatar, jalominttu, keltamo, rautanokkonen (NT) ja yöailakki.

Tavoitetila/tavoitteet

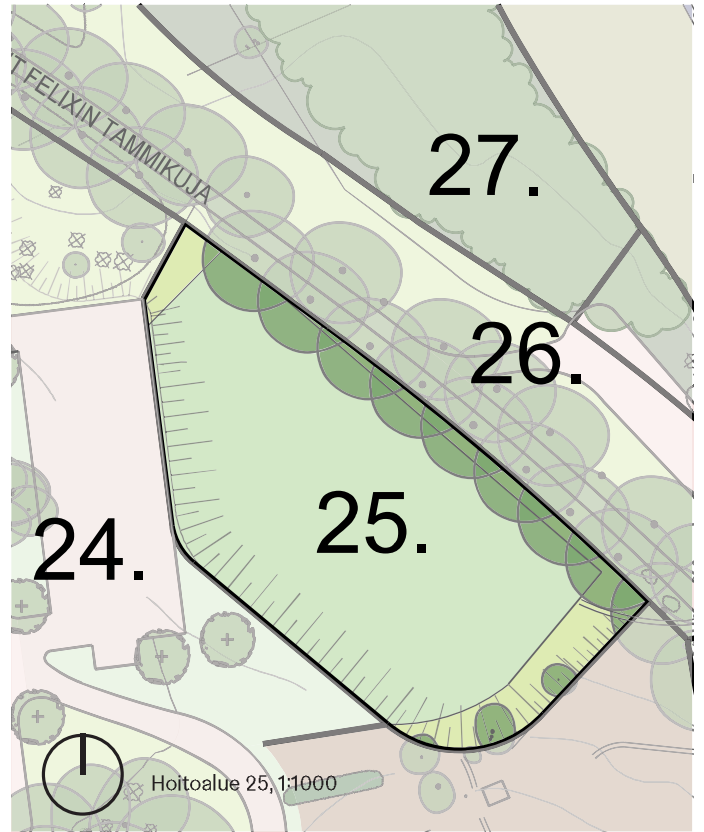
Historialliseen kartanoympäristöön sopiva hoidettu ilme. Kulttuurinsuosijakasvien säilyminen. Pelikentän käytettävyyden säilyminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A2 / RAMS R2

Nurmen leikkuu. Reunaniityt niitetään kerran kesässä saniaiset säästään. Rehevöityneimmät osat reunaniityistä, joilla kasvaa muun muassa vuohenputkea, koiranputkea, koiranheinää, juolavehnää, isonokkosta, hevонhierakkaa ja heinätahtimöä, niitetään 2 kertaa kesässä. Ei-toivottujen kasvien niitossa varotaan kulttuurinsuosijakasvien kasvustoja, jotka paikallistetaan ennen työn aloittamista. Niittojäte kerätään pois.

Yllä: pelinurmen kaakkoisreunan rinteeseen sijoittuva niitty on rehevää kasvustoa ja hyötyisi kaksi kertaa kesässä tehtävästä niitosta.

1-vuotisille rautanokkoselle ja yöailakille luodaan kasvumahdollisuuksia rikkomalla maanpintaa nykyisten esiintymien lähellä.

Kylväytyneiden puuntaimien poisto tammikujanteen alta.

Hoitoalue 26, Knut Felixin tammikuja ja niitty

Pinta-ala: 3,3 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa vanhoja erityisen arvokkaita tammia kujanteena. Lisäksi alueella kasvaa koivu ja nuoria vaahteroita sekä leppä- ja vaahteravesakkoa.

Pohjakerroksessa kasvaa heiniä, ruohovartista kasvillisuutta, saniaisia ja vadeltaa.

Alueen keskiosassa esiintyy vieraslajeista terttuseljää.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). 1860-luvulla istutettu kartanopuiston sisääntulokujanne on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti erittäin arvokas.

Luontoarvot: Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit: Kapea alue hoitoalueen keskellä kuuluu kuvioon *Stansvikin lehto 1: jalopuulehdot* (I luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokka III), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Vanhat erityisen arvokkaat tammet niihin liittyvine ekosysteemeineen.

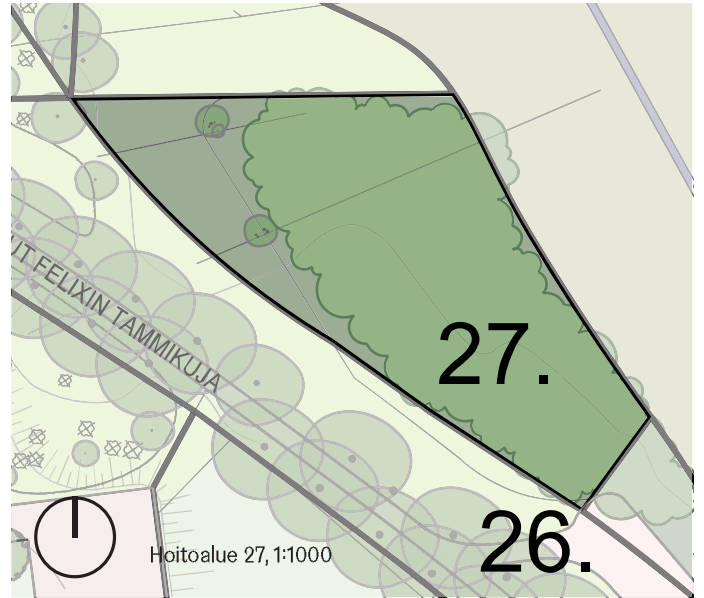
Vanhojen tammien rungoilla, oksilla, rungon onkaloissa ja koloissa, lehdissä ja tammien karikkeessa elää valtava määrä erilaisia eliölajeja.

Tavoitetila/tavoitteet

Kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen: sisääntulon puukujanne hoidetun niityn keskellä. Arvokkaiden tammien ja niillä elävien eliöiden elinolosuhteiden turvaaminen.

Yllä: Knut Felixin tammikujalla kasvavia vanhoja tammia varjellaan tarkasti. Niiden alustat niitetään käsin.

Vasemmalla: tammikujan ja kluuvien väliin sijoittuvat alueet ovat kosteita niittyjä ja metsäalueita.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: B3E / RAMS A3E

Luontaisen puuvartisen kasvillisuuden poisto raivamalla. Raivausjäte vietään pois. Tammien alla kasvavat yksittäiset mm. taikinamarjapensaat saavat jäädä paikoilleen.

Nykyisen pysäköintialueen reunalle pystytetään väliaikainen suoja-aita tammille. Suoja-aita poistetaan, kun pysäköintialueen paikalle perustettu niitty on kasvanut.

Hoitoalue niitetään kerran vuodessa, saniaisia ei niitetä. Niittojäte vietään pois. Niittämässä noudatetaan erityistä varovaisuutta tammien suhteen. Tammien ympäristöt niitetään viikatteella 1–2 kertaa kesässä. Tavoitteena on, että tammien tyvi pysyy näkyvillä. Tammista varisseet lehdet ja puista pudonneet oksat puhalletaan ja haravoidaan pois, ettei juuriston nurmi- tai niitynpinta muutu mullokseksi. Tammikujanteen pohjoispuoleisella niityllä tämä tehdään vain puiden tyvialueilla, mutta kujanteen eteläpuolisella nurmella lehdet yms. puhalletaan ja haravoidaan kauttaaltaan nurmelta pois. Jäte siirretään huomaamattomaan paikkaan hoitoalueen reunaan tai alueille 27 ja 28.

Vanhat tammet tarjoavat elinympäristöjä lukuisille lajeille, kuten tarjoavat lepakoille päiväpiiloja ja suoja siirtymäreitillä.

Tammikujanteen käytävää hoidetaan tasoittamalla kuoppia tuomalla lisää kiviainesta.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 27, Puustoinen alue Knut Felixin tammikujan ja kluuvien välissä

Pinta-ala: 2,0 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa tervaleppää ja koivua. Pensaskeroksessa kasvaa lehtipuuvesakkoa ja pohjaskasvillisuus on ruohovartista.

Hoitoalueen keskiosissa esiintyy vieraslajeista kurttu-ruusua ja terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Kartanopuiston aiemmin avoimena ollut rantaniitty/pelto. Luontoarvot: Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: Kapea alue hoitoalueen länsireunalta kuuluu kuvioon *Stansvikin lehto 1: jalopuulehdot* (I luokka). Hoitoalueen pohjoiskulma kuuluu kuvioon *Laajasalon kluuvi: kluuvit* (I luokka). Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakoalueet (luokka III), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Kerroksellinen, luonnontilaisen kaltainen rantametsikkö. Luontoarvojen säilyminen.

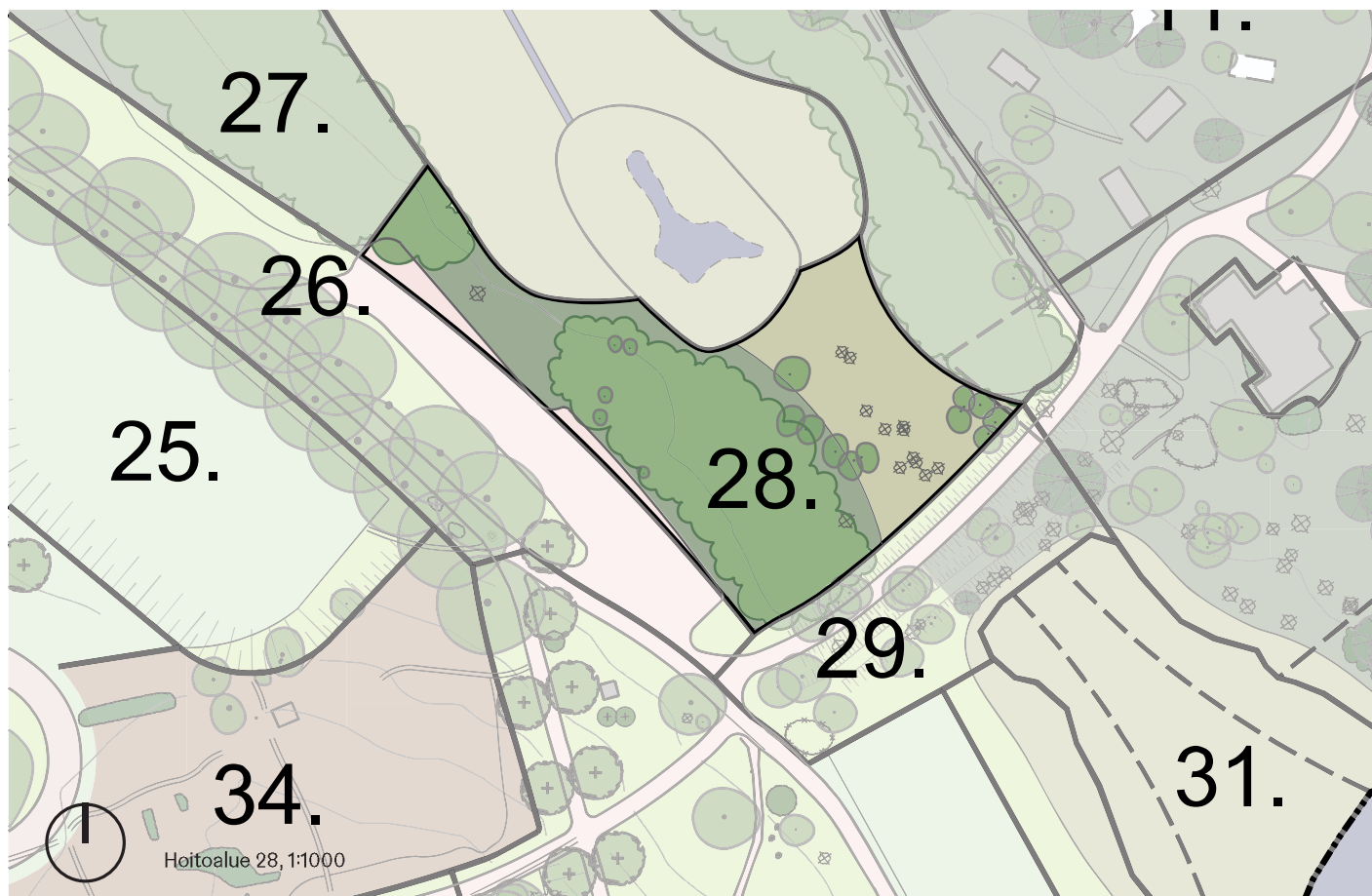
Hoito

Hoidon intensiteetti: 0

Hoito-/kunnossapitoluokka: C5 / RAMS M1

Ei muita toimenpiteitä kuin vieraslajien torjunta.

Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahoppun

määrä saa lisääntyä. Suuret, kuolleet oksat jätetään poistamatta turvallisissa paikoissa. Rantapuusto säilyy lepakoiden saalistuksen ja siirtymäreittien suojana. Vanhojen ja myös kuolleiden lehtipuiden ja mäntyjen säästäminen parantaa lintujen ja muiden eliöiden elinolosuhteita.

Vieraslajeista kurturuusu torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Kurturuusu* -ohjekortin mukaisesti niittämällä kasvustot alas 3 kertaa kasvukaudessa kunnes uusia versoja ei enää nouse. Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa. (Helsingin kaupunki 2022.)

Hoitoalue 28, Vanhan pysäköintialueen reuna sekä kanastien ja kluuvin välinen alue

Pinta-ala: 2,1 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa tervaleppiä, jalavia, raitoja sekä koivuja. Lisäksi alueella kasvaa pihlaja-, raita-, jalava- sekä vaahteravesakkoa. Pohjakasvillisuus on suurruohoja, heiniä sekä ruovikkoa.

Hoitoalueella esiintyy poistuvan pysäköintialueen vieressä vieraslajeista viitapihlaja-angervo ja terttuselja.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Kartanopuiston aiemmin avoimena ollut rantaniitty.

Luontoarvot: Noin puolet hoitoalueesta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 4: tuoreet runsasravinteiset lehdot* (II luokka). Kapea alue hoitoalueen ranta-alueelta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Laajasalon kluuvi: kluuvit* (I luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakoalueet (luokat II ja III), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Kerroksellinen, luonnontilaisen kaltainen rantametsikkö. Luontoarvojen säilyminen ja lahoppuujatkumon turvaaminen.

Hoito

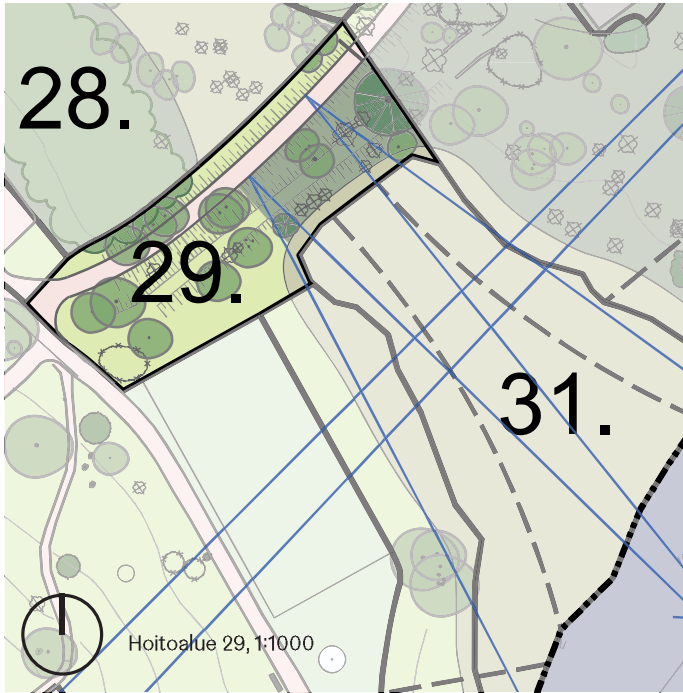
Hoidon intensiteetti: 0

Hoito-/kunnossapitoluokka: C5 / RAMS M1

Ei muita toimenpiteitä kuin vieraslajien torjunta. Viitapihlaja-angervon torjumiseksi pensaat kaivetaan ylös juurakkoineen ja viedään pois.

Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahoppuun määrä saa lisääntyä. Suuret, kuolleet oksat jätetään poistamatta turvallisissa paikoissa. Rantapuusto säilyy lepakoiden saalistuksen ja siirtymäreittien suojana. Vanhojen ja myös kuolleiden lehtipuiden ja mäntyjen säästäminen parantaa lintujen ja muiden eliöiden elinolosuhteita.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa. Saman kortin ohjeen mukaisesti viitapihlaja-angervo kaivetaan mahdollisuuksien mukaan ylös juurineen. Mikäli kaivu ei ole mahdollista, leikataan se alas terttuseljan kanssa samaan tapaan. (Helsingin kaupunki 2022.)

Yllä: eteläisen kannastien pohjoispuolen kostealla rantaniityllä kasvaa muutamia puita.

Hoitoalue 29, Kannastien eteläpuoli

Pinta-ala: 1,0 ha

Nykytilanteen kuvaus

Vanha kannaspolku kulkee hoitoalueen keskellä nykyisen käytävän eteläpuolella. Alueella kasvaa tervaleppiä, koivuja, tammia ja mäntyjä. Lisäksi hoitoalueella on pensaskasvustoa.

Kannaksen molemmissa päissä esiintyy vieraslajeista terttuseljaa.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Kartanopuiston aiemmin avoimena ollut rantaniitty.

Luontoarvot: Kapea alue hoitoalueen pohjoisreunalta kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 4: tuoreet runsasravinteiset lehdot* (II luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Turvallisuus ja viihtyisyys sekä kasvillisuuden elinvoimaisuus ja näkymät merelle. Luontoarvojen säilyminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: B3F / RAMS A3F

Tekstissä puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Hoitoalueelta poistetaan vesakko. Lisäksi osa puustosta poistetaan näkymien avaamiseksi merelle. Kannaksen puustoa säilyy lepakoiden saalistuksen ja siirtymäreittien suojana.

Näkymät reitiltä merelle säilytetään avoimena vesomalla hoitoalue 3 vuoden välein.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa*–*Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 30, Onnentempelinpuisto

Pinta-ala: 13,0 ha

Nykytilanteen kuvaus

Onnentempelinpuiston hoitoalue on ollut aiemmin osa kartanopuistoa ja paljon nykyistä avoimempi, mutta nykyään se on puustoinen. Maasto on pääosin tasaista. Paikoin on yksittäisiä kiviä sekä kivikoita. Alueen pohjoisosassa on pieni kallioalue, jonka laella on huonokuntoinen puinen Onnentempeli. Tempelille johtavat kiviportaat. Tempeliltä päärakennukselle päin on maisemapuiston aikainen näkymäakseli. Näkymää on pyritty pitämään avoimena ja sitä on avattu viimeksi muutamia vuosia sitten, minkä jälkeen se on osin jo umpeenkasvanut.

Hoitoalueella kasvaa komeaa vanhaa puustoa, kuten tammia, mäntyjä sekä lehtikuusia. Osa puista kuten lehtikuuset ja vanhat tammet ovat kartanopuiston aikaisia, jäljellä olevia yksittäispuistopuita. Pensaskerrossessa kasvaa taikinamarjaa, syreenejä, pajuangervoa, vaahteravesakkoa, vadellmaa, pihlajavesakkoa ja pähkinäpensaita. Pohjakasvillisuus on vuohenputkea, heiniä, saniaisia, kieloja, käenkaalia, mustikkaa sekä varjoliiljoja. Rannassa kasvaa järviruokoa.

Alueella sijaitsevat Punainen huvila eli Renkien talo eli Nalletalo (sr-2) sekä huvimaja (sr-1b) eli Onnentempeli.

Hoitoalueella esiintyy vieraslajeista terttuseljaa ja pajuangervoja.

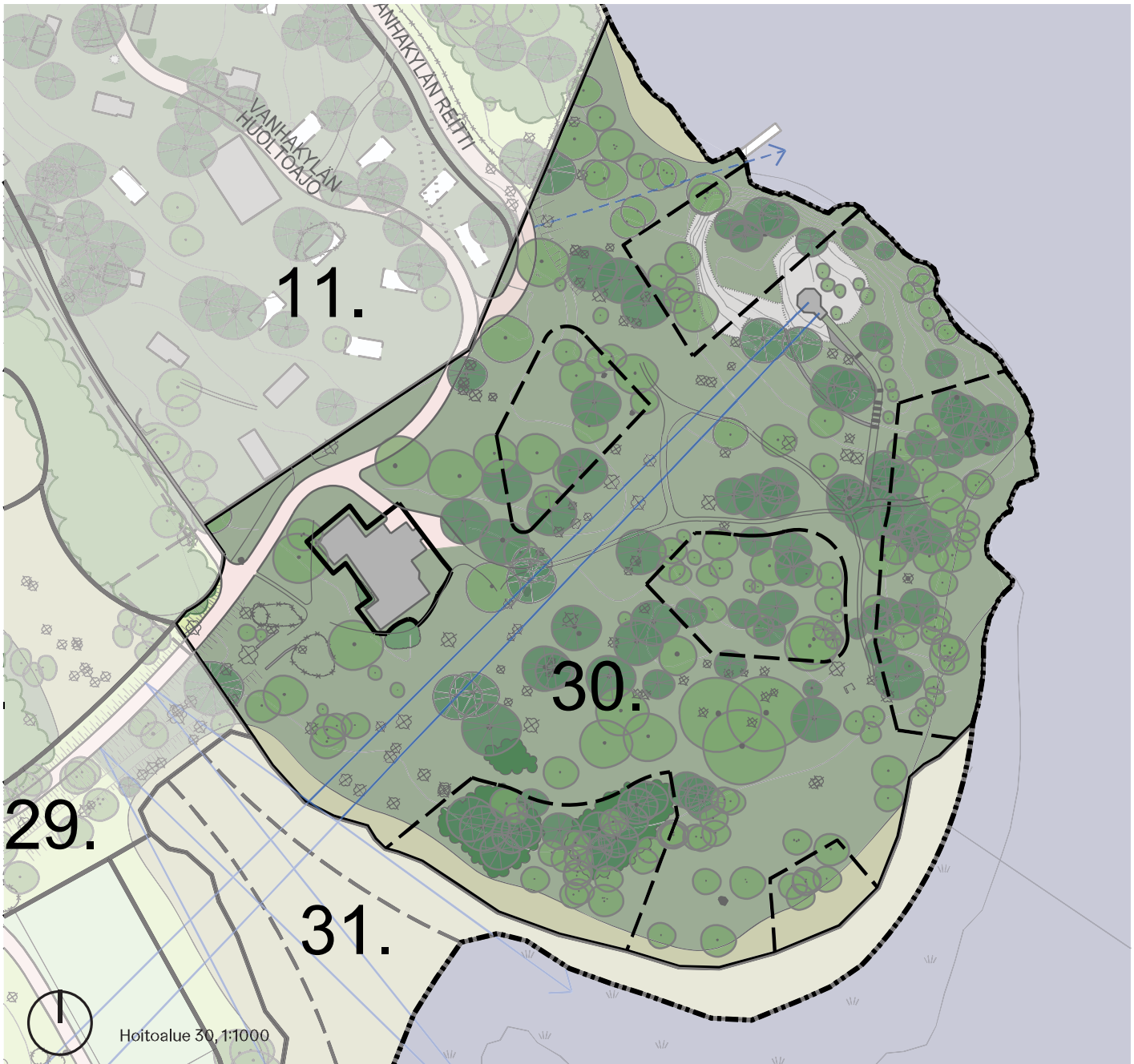
Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Alue on osa vanhaa kartanopuiston kokonaisuutta. Suojellut rakennukset ovat historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokkaita rakennuksia.

Luontoarvot: Laaja yhtenäinen alue hoitoalueen keski-osassa kuuluu uhanalaiseen luontotyyppiin *Stansvikin lehto 3: jalopuulehto* (II luokka). Pieni alue hoitoalueen länsireunalta kuuluu kuvioon *Stansvikin lehto 4: tuoreet runsasravinteiset lehdot* (II luokka).

Metsäkohteet (luokka II), tärkeät lepakkoalueet (luokat I ja

II), arvokkaat lintualueet, lahakaviosammalen elinympäristö.

Vanhoja mäntyjä ja tammia. Onnentempelinpuistossa tehtiin vuonna 2022 lepakoiden päiväpiilojen tarkistus. Kaikki kaadettaviksi ajatellut, potentiaaliset päiväpiilopuut tutkittiin. Yhdestä lahonneesta koivusta löytyi päiväpiilo. Alueella on paljon muita päiväpiiloiksi sopivia puuta ja lepakot voivat vaihtaa vuosittain puusta toiseen.

Tavoitetila/tavoitteet

Onnentempelinpuisto palautetaan osaksi kartanopuistoa. Luontoarvojen turvaaminen. Tavoitteena on pääosin niittypohjainen hakamaa, jossa kasvaa yksittäispuita ja puuryhmiä. Etenkin puiston itäreunalla on myös tiheämpiä alueita tuulisuuden vähentämiseksi ja eliöstön elinolojen turvaamiseksi.

Korjaukset

Tekstissä puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Puuston osalta tavoitteena on mänty- ja jalopuuvaltainen

puoliavoin puisto, jonka sekaan jätetään myös joitakin kuusia ja tiheikköjä. Pensaina kasvaa syreeniä, pähkinäpensaita sekä rantapensasryhmiä. Hoitoalueelle jätetään myös tiheitä puu- ja pensasalueita lepakoita ja linnustoa varten, nämä alueet on esitetty kartalla katkoviivalla rajattuina. Rantapuustoa säilytetään lepakoiden saalistuksen ja siirtymäreittien suojana sekä kolopuita lepakoiden päiväpiiloina. Rantapuuston säilyttämisellä pyritään hillitsemään valo- ja tuuliolosuhteiden muuttumista meren ympäröimällä alueella.

Säilytettävät puut, puun taimet sekä pensaikot on merkitty suunnitelmaan. Huonokuntoiset puut poistetaan.

Pystyyn kuolleet puut poistetaan, kuitenkin hyväkuntoiset mäntykelot säilytetään. Kallion eteläreunalla oleva huonokuntoinen kelo lyhennetään noin 5 m korkuiseksi. Puiden poisto tehdään talvella, jolloin lepakot horrostavat nykytiedon mukaan useimmiten maanalaisissa tiloissa ja rakennuksissa (ks. lepakkojen vuodenvieritys s. 31).

Näkymäakseli temppeleiltä pääarakennukselle säilytetään ja sitä vahvistetaan: temppelein edestä poistetaan männyn alin oksa, joka on näkymäakselilla.

Vasemmalla ja yllä: Onnentemppelin puistossa tavoitteena on nykyistä avoimempi, puoliavoin puistomaisema. Temppelin huvimajan ja kartanon päärakennuksen välinen näköyhteys pidetään avoinna.

Suurien vanhojen tammien ympäriltä poistetaan nuorempaa puustoa, millä turvataan tammien elinolosuhteet. Lisäksi poistetaan muut suunnitelmaan merkityt puut. Maastoon levinneet pensaat, vesakko ja nuoret lehtipuut ja kuuset poistetaan. Tiheikköalueiden annetaan kehittyä sellaisenaan.

Lisäksi arboristi arvioi alueen vanhat koivut ja tekee niistä tarvittaessa kuntotutkimuksen. Huonokuntoiset koivut poistetaan. Mikäli Nalletalon ja käytävän risteyksessä kasvava koivu joudutaan poistamaan, tilalle istutetaan uusi rauduskoivu.

Niitto tehdään käsin ja jäte korjataan pois. Tiheikköalueita ei niitetä. Hoitoalueen avoimilla osilla kannot, maapuut ja oksat poistetaan. Tiheikköalueilla kaikki kannot ja joitakin maapuita voidaan säilyttää.

Hoitoalueen eteläosan syreenit säilytetään, hoitoleikataan sekä lannoitetaan. Muut puutarhapensaat sekä vadelmat poistetaan niittämällä avoimilla alueilla; tiheikköalueilta niitä ei poisteta. Suuret pähkinäpensaat säilytetään ja lisäksi säilytetään yksittäisiä pähkinäpensaain taimia.

Hoitoalueen luoteisosassa käytävän reunassa on täyttömaatöyräs. Töyräs muotoillaan loivemmaksi ja luontevammaksi. Maanpinnan muotoiluun saa käyttää vain Onnentemppelinpuiston alueen maa-aineksia. Suuria kiviä ei kuitenkaan saa siirtää eikä kuljettaa pois.

Vanha muurattu grilli, rakennusjätteet ja muut roskat poistetaan. Pihavarusteet siirretään rakennuksen läheisyyteen, pois näkymäkselilta.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III, tiheiköt 0

Hoito-/kunnossapitoluokka: B3E, tiheiköt C11 / RAMS A3E, tiheiköt M2.1.

Huonokuntoisten puiden poisto. Lahopuista etenkin kuusta jätetään lahokaviosammaleen elinalustaksi kosteisiin ja suojaisiin tiheikköpaikkoihin, ei kuitenkaan niitettävälle alueille.

Siellä missä maasto on riittävän avointa ja tasaista, pohjakasvillisuus niitetään 1 kerran kesässä. Varvikkoa, kieloja ja saniaisia ei niitetä. Niittojäte kerätään pois. Kun maasto nousee ja muuttuu kivikkoisemmaksi, kenttäkerroksessa kasvaa mm. mustikkaa ja kieloa. Nämä alueet hoidetaan vesomalla kerran kesässä.

Tiheikköalueita ei niitetä. Näitä alueita kuitenkin tarkkaillaan ja niiltä poistetaan mahdolliset haitalliset vieraslajit.

HUOM: Pohjakasvillisuus tulee muuttumaan ja lajisto monipuolistumaan valoisuuden lisääntyessä. Kasvillisuuden kehittymistä seurataan ja tarvittaessa tehdään muutoksia niitto- ja vesomiskertoihin.

Osa tässä suunnitelmassa säilytetyistä puista joudutaan kaatamaan siinä vaiheessa, kun polkuverkosto rakennetaan. Siinä vaiheessa polkujen reunapuusto arvioidaan uudelleen.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 31, Eteläisen kannaksen ruovikkoine edusta

Pinta-ala: 2,5 ha

Nykytilanteen kuvaus

Eteläiseen kannakseen pohjoisesta rajautuva, avomerren poukamaan ja Onnentemppelinpuiston rannalle syntynyt pienialainen ruovikko.

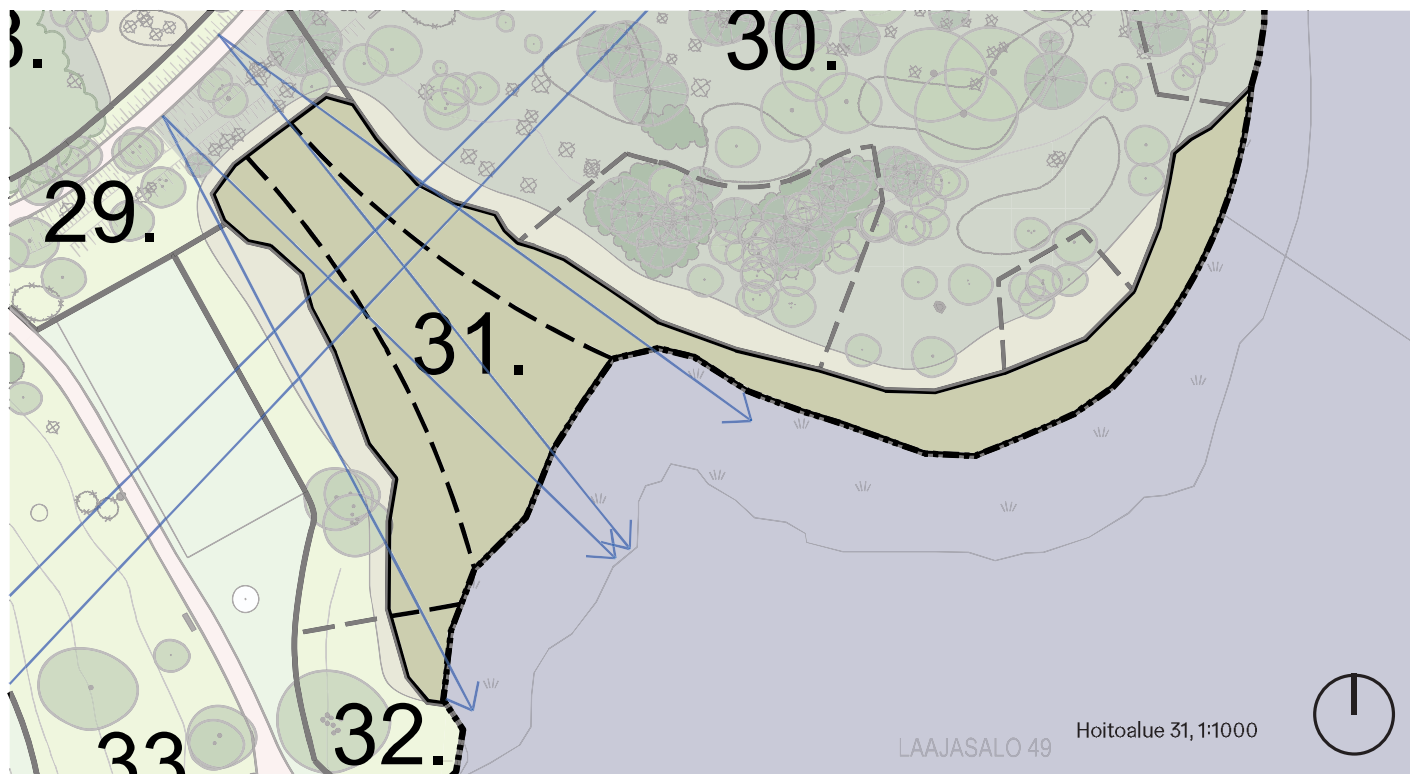
Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Tärkeät lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet.

Tavoitetila/tavoitteet

Puuttomana säilyvä merenlahden pohjukka, jonka yli ja

poikki avautuu näkymiä kartanopuiston eri osista. Merenlahden ruovikoitumisen laajenemisen estäminen. Kulttuurihistoriallisten arvojen ja luontoarvojen säilyminen.

Hoito
Hoidon intensiteetti: III ja I
Hoitoluokka: B6 / RAMS A4

Kartanon päärakennuksen edustan rantaruovikkoa niitetään rakennuksen levyiseltä alueelta sekä ruovikkoalueen keskiosaa niitetään meren puolelta 1 krt/talvi kolmen vuoden ajan. Alueet on merkitty yllä olevalle kartalle katkoviivoin. Tämän jälkeen pidetään 7 vuoden tauko, minkä jälkeen toimenpide toistetaan tarvittaessa. Ruovikkoiset rannat säilyvät lintujen elinympäristöinä.

Hoitoalue 32, Kartanopuiston ranta (välillä poistuva tenniskenttä-laituri)

Pinta-ala: 1,0 ha

Nykytilanteen kuvaus

Avoin rantaniitty, jossa kasvaa kaksi puuryhmää, toinen koivuja ja toinen tervaleppiä. Pohjakasvillisuus heiniä.

Arvot

Kulttuurihistorialliset arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Kartanopuistosta avautuu rantaniityn ylitse näkymiä Tahvonlahdelle.

Luontoarvot: Tärkeitä lepakkoalueet (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Tavoitteena on säilyttää avoin rantaniitty ja siellä kasvavat kaksi puuryhmää.

Oikealla: kartanon edustan ja Onnentempelinpuiston välistä ruovikkoaluetta niitetään siten, ettei ruovikko levittäydy lähemmäs venevajaa.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: B3F / RAMS A3F

Puiden taimet poistetaan. Alue niitetään ainakin keskikesällä, jotta niittykasvusto ei kasva kovin korkeaksi. Tarvittaessa niitetään lisäksi syksyllä. Niittojäte kerätään pois. Alueen hoitaminen avoimena tukee myös siellä pesivien avointen ja puoliavointen ympäristöjen lintulajien pärjäämistä.

Ruovikkoa niitetään päärakennuksen levyiseltä alueelta, mikä on merkitty karttaan katkoviivalla. Ruovikko ei saa levitä eikä sinne saa kasvaa puita.

Hoitoalue 33, Kartanopuiston ranta, niittyrinne ja uusi puukujanne

Pinta-ala: 6,5 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa lehmuksia, vaahteroita, muutamia mäntyjä, leppiä, saarnia, jalava, 2 poppelia sekä pähkinäpensaita. Pohjakerroksessa kasvaa niittyä, kukkivaa nurmea sekä hiekkarannan reunalla nurmea.

Alueella esiintyy vieraslajeista terttuseljaa ja paimenmataraa.

Hoitoalueen reunalla sijaitsee suojeltu venevaja (sr-1b).

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Kartanopuiston ydinaluetta. Laiturirakennuksen ja hiekkapoukaman muodostama kokonaisuus on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti

arvokas. Suojeltu rakennus on historiallisesti, rakennustai-teellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokas raken-nus.

Luontoarvot: Tärkeät lepakkoalueet (pohjoisreuna) (luokka II), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Keto-/niittykasvillisuus päärakennuksen edustalla.

Valtakunnallisesti silmälläpidettävä ketoneilikka ja vaa-rantunut keltamatara sekä Helsingissä harvinaiset nurmi-laukka ja rautanokkonen esiintyvät hoitoalueella. Lisäksi alueella kasvaa rikas niittylajisto, kuten ahopukinjuurta, särmäkuismaa, harakan- ja kissankelloa, ahomansikkaa sekä useita kevätukukki-joita.

Tavoitetila/tavoitteet

Laiturirakennuksen ympäristö on hoidettu ja hiekkaranta pysyy kasvillisuudesta avoimena. Ruovikko ei leviä päärakennuksen edustalle.

Kartanon päärakennuksen hoidettua edustaa ympäröivät niittyalueet, joiden arvokas niittylajisto säilyy. Tavoitteena ovat kukkivat nurmet/niityt, joilta nousee jalopuita yksit-täisinä tai pienissä ryhmissä. Uusi tammikujanne nousee niityltä.

Näkymän säilymisestä avoimena Onnentempelin suun-taan huolehditaan, eikä näkymälinjalle istuteta uusia puita tai suuria pensaita.

Korjaukset

Vaahterat kartanon pohjoispuolelta poistetaan. Lähinnä kartanoa oleva vaahtera poistetaan vasta ennen tammi-kujanteen istuttamista. Nuori tammi poistetaan uuden

Keskellä: kartanon päärakennuksen edustan rinteessä kasvaa arvokastakin niitylajistoa kuten rautanokkosta.

Alinna: edustan niittyalueista pohjoisin on rehevämpi kuin rinteeseen ylempät niityt. Kyseistä niittyaluetta niitetään kahdesti kesässä, kunnes se köyhtyy riittävästi.

istutettavan kujanteen päästä ja uusi kujanne istutetaan suunnitelman mukaisesti.

Näkymälinjalta kohti Onnentemppeleitä poistetaan nuoria puita, pähkinäpensaita ja katkaistu lehmus. Muualta hoitoalueelta poistetaan nuoria vaahteroita ja saarnia. Tenniskentän kulmalla kasvava lehmusvesakko poistetaan, olevat kannot jyrksitään ja maasto tasataan.

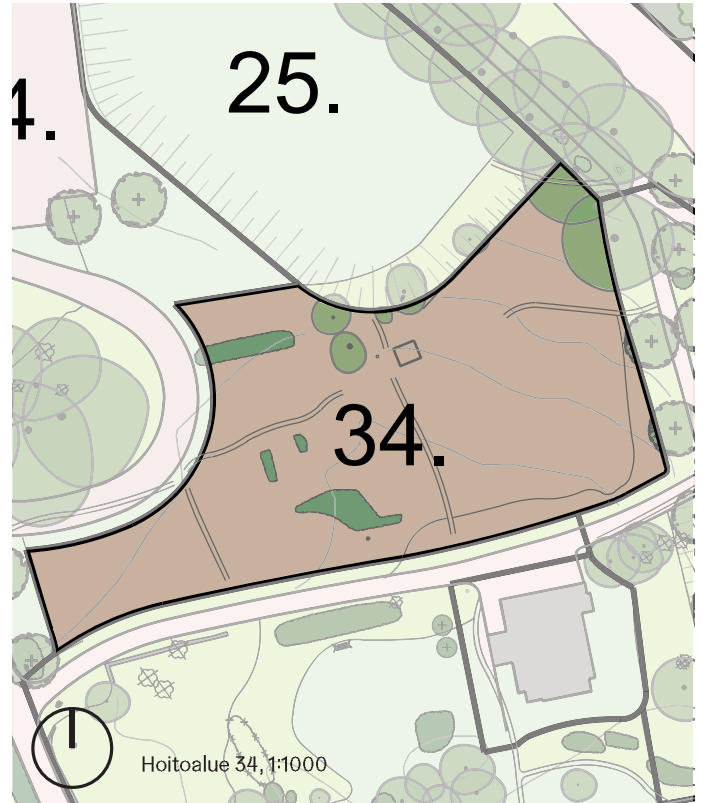
Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: B5H / RAMS A1H

Hoitoalueen pohjoisosan poppelin kuntoa tarkkaillaan. Kun poppeli joudutaan kaatamaan, arvioidaan, onko sen vieressä kasvava siementaimi riittävän hyvä taimi kaadetun puun korvaajaksi vai tehdäänkö tilalle kokonaan uusi istutus. Laiturikäytävän varrella kasvavista pienistä saarnen taimista valitaan seuraavan n. 5–10 vuoden aikana parempi, joka säilyy.

Kartanon etupuolen niittyjä sekä uuden puukujanteen

alustaa hoidetaan "kukkivana nurmena" vuoden 2022 inventointitulokset huomioiden (ks. ss. 27–28). Puiden alustat niitetään käsin (pensassaksilla tai viikatteella) 1–2 kertaa kesässä. Ensimmäinen niitto tehdään aikaisintaan kesäkuun lopussa - heinäkuussa ja toinen elokuun lopussa - syyskuussa. Niitot ajoitetaan kukinnan ja kuivuuden mukaan täsmäniittoina. Jos alue on hyvin kuiva, sitä ei tarvitse niittää. Niittojäte vietään pois. Maanpintaa rikotaan rautanokosen, nurmilaukan ja ketoneilikan esiintymispaikkojen lähellä, millä synnytetään uusia mahdollisia kasvupaikkoja. Rehevöityneitä osia hoitoalueen pohjoispäässä niitetään kahdesti kesässä. Nurmen ja niityn raja kartanon edustalla (hoitoalueiden 33. ja 39. välissä) mukailee puiden latvuksien reunaa.

Tammikujanteen lehdet ja puista pudonneet roskat puhalletaan ja haravoidaan pois.

Rannan suuntaisen käytävän reunoja leikataan nurmena n. (0,5–)1,5 m levyiseltä alueelta. Kartanon pohjoispäätä reunustava kivituhkakäytävä rajautuu niittyyn.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Hoitoalue 34, Viljelypalstat

Pinta-ala: 2,6 ha

Nykytilanteen kuvaus

Lähes puuton hoitoalue. Kasvillisuus hyöty- ja koristekasveja, pensaita sekä niittyä ja nurmea. Alueen halki kulkee useita tallautuneita polkuja. Viljelty alue ei ole yhtenäinen, vaan palstat sijaitsevat hajallaan.

Hoitoalueella esiintyy vieraslajeista komealupiinia ja terttuseljaa.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Hyötykasvien viljely on ollut osa Stansvikin historiaa 1800-luvulta asti. Viljelypalstoilla on sosiaalisia ja toiminnallisia arvoja.

Luontoarvot: Tärkeät lepakkoalueet (pieni kulmaus pohjoisnurkalla) (luokka III), arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Niittyreunustoilla on arvokkaita kasvilajeja, joiden tiedot täydentyvät vuonna 2022, kun niittyalueiden inventoinnin sekä perhos- ja kääpäselvitysten tulokset saadaan.

Hoitoalueella esiintyy kevätkukkijoina mukulaleinikkiä ja idänsinililjaa. Kesällä kukkivat kulttuurinsuosijat, kuten hanhentatar, jalominttu, keltamo, rautanokkonen (NT) ja yöailakki.

Tavoitetilä/tavoitteet

Siisti ja hyvin hoidettu, kartanopuistoon sopiva viljelypalsta-alue. Kulttuurinsuosijakasvien säilyminen.

Korjaukset

Viljelypalsta-alue säily toistaiseksi nykyisellään, kunnes kartanon pihapiiri peruskorjataan. Toistaiseksi viljelypalstoilla voi edelleen viljellä monivuotisia kasveja. Siinä vaiheessa, kun viljelypalsta-alue peruskorjataan, palsta-alue rakennetaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi puistosuunnitelman mukaan.

Peruskunnostuksen yhteydessä säästetään parhaiden niittyalueiden maaperää siemenpankkeineen. Maata kierätetään kartanoalueen viherrakennustöissä soveltuvissa paikoissa.

Toistaiseksi nykyiset kompostijärjestelyt voivat säilyä. Kääntöpaikan keskeltä sijaitseva komposti kuuluu palstaviljelijöille, joiden vastuulla on kompostin siirto / uuden rakentaminen kääntöpaikan ulkopuolelle viimeistään siinä vaiheessa, kun palstaviljelyalue peruskorjataan. Uuden kompostin tulee olla umpimallinen, kartanon ilmeeseen sopiva ja sen viereen on päästävä ajamaan.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: B5H / RAMS A1H

Nurmien leikkuu. Reunaniityt niitetään kerran kesässä elo-syyskuussa. Rehevöityneimmät osat reunaniityistä, joilla kasvaa muun muassa vuohenputkea, koiranputkea, koiranheinää, juolavehnää, isonokkosta, hevонhierakkaa ja heinätahtimöä, niitetään myös kesäkuussa eli yhteensä 2 kertaa kesässä. Ei-toivottujen kasvien niitossa varotaan kulttuurinsuosijakasvien kasvustoja, jotka paikallistetaan ennen niittotyön aloittamista. Niittojäte kerätään pois.

1-vuotisille rautanokkoselle ja yöailakille luodaan kasvu-mahdollisuuksia rikkomalla maanpintaa nykyisten esiintymien lähellä.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaas alas läheltä maanrajaa. Komealupiini torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Komealupiini ja rehuvuohenherne* -ohjekortin mukaisesti kaivamalla pienet esiintymät ylös juurineen. Suuremmat kasvustot niitetään 3 kertaa kasvukaudessa ennen kukintaa usean vuoden ajan. (Helsingin kaupunki 2022). (Helsingin kaupunki 2022.)

Ylinnä: viljelypalstoilla kasvatetaan moni- ja yksivuotisia viljelykasveja sekä marjapensaita.

Yllä: kartanon päärakennuksen taustalla niityn ja nurmen rajat noudattelevat pensas- ja puualueiden rajoja. Hedelmätarhan nurmi leikataan kokonaan.

Viljelypalstoilla ei saa viljellä vieraslajeja. Viljelijöiden on huolehdittava palstojensa vieraslajien torjunnasta. Palstoilla on käytettävä puhdasta multaa, jotta vältytään mullan mukana mahdollisesti tulevien vieraslajien tai tuholaisien leviämiseltä. Viljelijät vastaavat palstojensa heinä- ja lehti-jätteen kompostoinnista ja/tai poisviennistä.

Hoitoalue 35, Hedelmätarha ympäristöineen

Pinta-ala: 5,2 ha

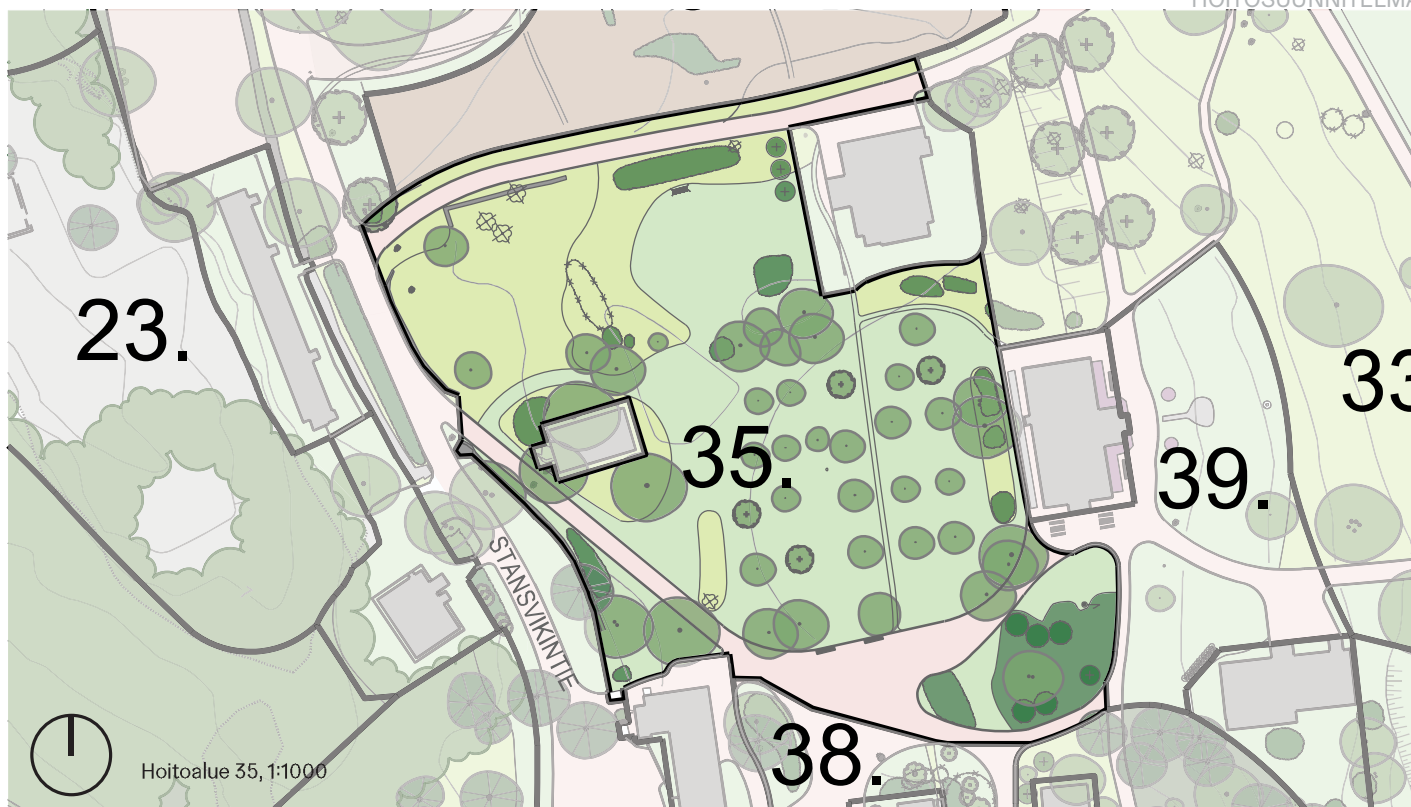
Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa vaahteroita, iäkkäitä lehmuksia, joitain koivuja ja nuori tammi. Hedelmätarhassa kasvaa omena-, luumu- ja päärynäpuita. Reunalla sijaitsevat luumupuut ovat kasvaneet heikosti, koska niillä ei ole ollut kunnollista kasvualustaa.

Hoitoalueella kasvaa kaunista keto-/niittykasvillisuutta. Muurin reunan ja palstojen viereisen tien välissä kukkii unikko. Tilanhoitajan talon läheisyydessä kasvaa Herttoniemmen kartanopuiston päärynästä lisätty puu. Hoitoalueen pohjoisreunassa kasvaa vanha hernepensasaidanne.

Hoitoalueen kupeessa sijaitsee suojeltu Tilanhoitajan talo (sr-2).

Alueella esiintyy vieraslajeista viitapihlaja-angervoa ja paimenmataraa.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Kartanopuiston ydinaluetta. Suojellut rakennukset ovat historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokkaita rakennuksia. Hedelmäpuutarha on peräisin 1800-luvun alusta.

Luontoarvot: Arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Keto-/niittykasvillisuus Stansvikintien ja hedelmätarhan välisellä alueella: kulttuurinseuralaiskasveista muun muassa uhanalainen ketoneilikka ja Helsingissä harvinaisen nurmilaukka esiintyvät hoitoalueella. Herttoniemen kartanon päärynäpuulla on kasvilajistollista arvoa.

Tavoitetila/tavoitteet

Hyvin hoidettu alue kartanopuiston ytimessä. Arvokkaan niitty- ja ketokasviston säilyminen. Alue jakautuu pohjoisosan avoimeen niittyyh, jota yksittäispuut ja pensaat kehystävät, sekä eteläosan nurmipintaiseen hedelmätarhaan. Aitan ympäristö hoidetaan myös niittynä.

Hedelmätarhassa suositaan pienikokoisia, hyvänmaukaisia lajikkeita. Ruudukkosommitelma pidetään tasaisena korvaavia puita istutettaessa.

Korjaukset

Puiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen on oletettu tehdyn.

Tilanhoitajan talon pihapiiriä lännestä reunustamaan istutetaan 3 kpl kultasateita suunnitelmaan merkityille paikoille. Niiden länsipuolelta alkaa niitty, joka jatkuu Stansvikintien reunustan muureille asti.

Hedelmätarhan eteläreunan hiekkakentän vierestä sekä hernepensaan keskeltä poistetaan vaahteroita suunnitelman mukaan. Tilanhoitajan talon länsipuolisilta niityiltä poistetaan herne- ja ruusupensaita kuitenkin niin, että hernepensaat säilyvät hoitoalueen pohjoisreunassa puistokäytävän varrella. Poistettavan pensasalueen päässä olevat

ruusut säilyvät.

Hedelmätarhaan istutetaan täydennyksenä 4 kpl uutta hedelmäpuuta suunnitelman mukaisille paikoille.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A2 ja B5H / RAMS R3 ja A1H

Omenapuiden annetaan kasvaa vapaasti; niitä leikataan tarpeen mukaan maisemallisista lähtökohdista eli tavoitteena on puiden kaunis ulkonäkö.

Puiden juurialueilla ja pensaiden alustoilla niitto tehdään kerran tai kaksi vuodessa riippuen kasvukaudesta käsityönä pensassaksilla tai viikatteella (n. kesäkuun loppu ja elokuu), niittojäte korjataan pois. Saniaisia ei niitetä.

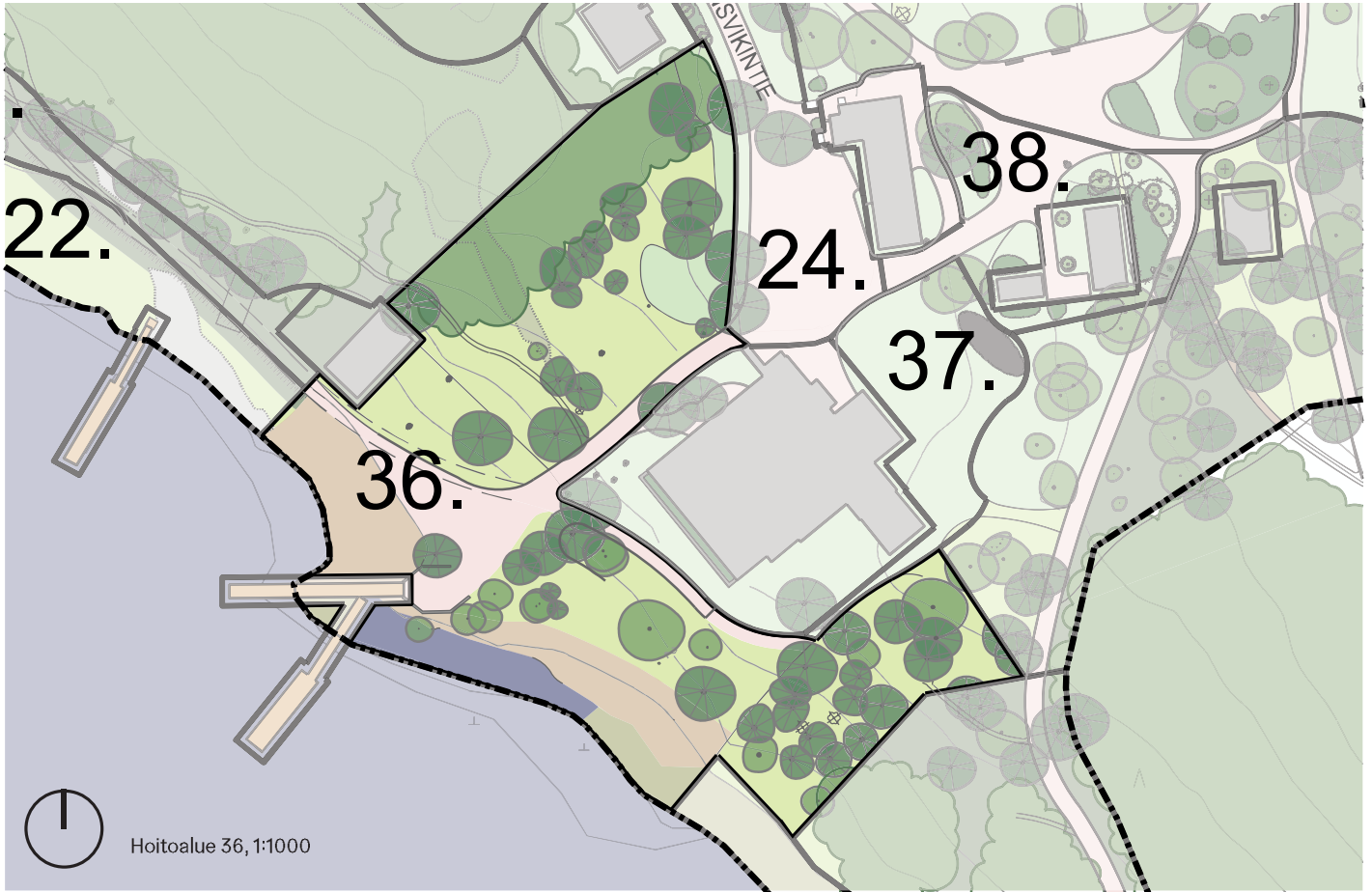
Hernepensaiden tapitus on kielletty, vaarana härmä. Vain kuolleet ja vahingoittuneet osat poistetaan kokonaan, ne leikataan mahdollisimman maanmyötäisesti pois.

Nurmien leikkuu vuoden 2022 inventoinnissa saatavan kasvilajistollisen tiedon mukaan. Nurmien ja niittyjen hoitorajat pidetään tarkoituksenmukaisina sekä maastoa ja puustoa luontevasti mukailevina. Niittyjen ensimmäinen niitto tehdään kesäkuun lopussa–heinäkuussa ja toinen elokuun lopussa–syyskuussa. Niitot ajoitetaan kukinnan ja kuivuuden mukaan ns. täsmäniittoina kukkivia alueita varjellen. Niittojäte korjataan pois. Jos alue on hyvin kuiva, sitä ei tarvitse niittää. Tilanhoitajan talon ensimmäisen niiton jäte nostetaan heinäseipäille, toinen jäte korjataan pois. Hedelmätarhalla Stansvikintielle aitan vierestä kulkevan nurmikäytävän nurmi leikataan. Aitan lähiympäristö hoidetaan niittynä. Muurin ja varistorakennuksen välistä kolmiomuotoista aluetta hoidetaan ”kukkivana nurmena”.

Stansvikintietä reunustaville muureille ei saa kasvaa uutta puuvartista kasvillisuutta. Muureista pudonneet kivet nostetaan takaisin paikoilleen.

Varistorakennuksen edustan portaat kuuluvat vuokralaisen vastuulle. Betoniportaat kuuluvat puistoon.

Keinujen, yms. kiinnittäminen puihin on kielletty.

Hoitoalue 36, Ravintolan reunaniitty ja hiekkaranta

Pinta-ala: 4,2 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa enimmäkseen mäntyjä ja koivuja, mutta lisäksi myös nuori tammi, lehmuksen taimi, vaahtera, haapoja, leppiä ja pihlajaa. Pohjakerroksessa kasvaa heiniä ja ruohovartista kasvillisuutta. Hiekkarannan läheisyydessä kasvaa ruovikkoa.

Hiekkarannalla esiintyy vieraslajeista kurturuusua sekä muualla hoitoalueella paimenmataraa ja terttuseljaa.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Kartanopuiston ydinalueen reunaa. Hiekkarannalla ja sen läheisyyden piknikpaikalla on toiminnallisia ja virkistysarvoja. Ravintolalta avautuu näkymiä hoitoalueen poikki rantamaisemaan.

Luontoarvot: Hoitoalueen länsiosa kuuluu silmälläpidettävään luontotyyppiin Stansvikin ranta: Itämeren kivikkoiset rantaniityt (II luokka).

Arvokkaat kasvikohteet, arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Ravintolan edustalla vesipinta on näkyvissä eikä ruovikko saa levittäytyä siihen. Hiekkaranta pidetään ruovikosta vapaana ravintolarakennuksen reunan linjalle asti. Yksittäisiä tervaleppiä saa nousta ruovikon alueelle, ei kuitenkaan hiekkarannan näkymäalueelle.

Korjaukset

Suurten mäntyjen lomasta poistetaan lehtipuustoa

Yllä: hiekkarannan käyttöä pidetään miellyttävänä hillitsemällä ruovikon levittäytymistä hiekkarannan edustalle.

suunnitelman mukaan.

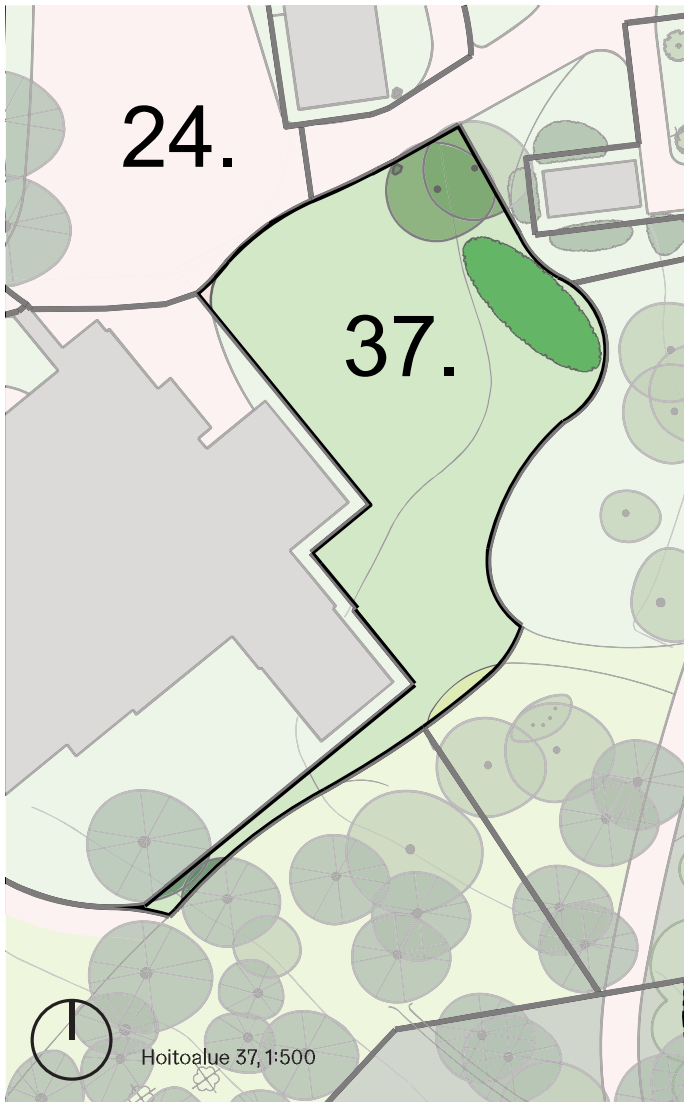
Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A2 / RAMS R3

Lipputangon ympäristöä ja rannan niittyä niitetään 1 kerran kesässä (elo–syyskuussa) metsänreunaan saakka. Niittojäte korjataan pois. Ruovikon leviämistä hiekkarannalle tai sen edustalle estetään sitä niittämällä.

Vieraslajeista kurturuusua torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Kurturuusua* -ohjekortin mukaisesti niittämällä kasvustot alas 3 kertaa kasvukaudessa kunnes uusia versoja ei enää nouse. Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkamalla pensaat alas läheltä maanrajaa. (Helsingin kaupunki 2022.)

Yllä: ravintolan pohjoispuolinen nurmialue rajautuu reunoiltaan niittyyn ja kivituhkareittiin.

Hoitoalue 37, Ravintolan ympäristö

Pinta-ala: 0,7 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa mäntyjä ja koivuja. Pohjakasvillisuus on nurmea. Ravintolan terassia reunustaa pensaille istutettu, muurilla rajattu alue. Ravintolan läheisillä nurmilla kasvaa yksittäisiä puuntaimia.

Hoitoalueella sijaitsee ravintolarakennus terasseineen.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus (RKY). Kartanopuiston ydinalueen reunaa. Ravintolalla on toiminnallisia ja virkistysarvoja. Luontoarvot: arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Siisti ja hyvin hoidettu kartanopuiston ytimen reuna-alue. Rakennuksen seinustoille, jotka näkyvät ravintolan sisään-tuloreiteille, ei varastoida tavaroita tms. Terassilta aukeaa merinäköala.

Korjaukset

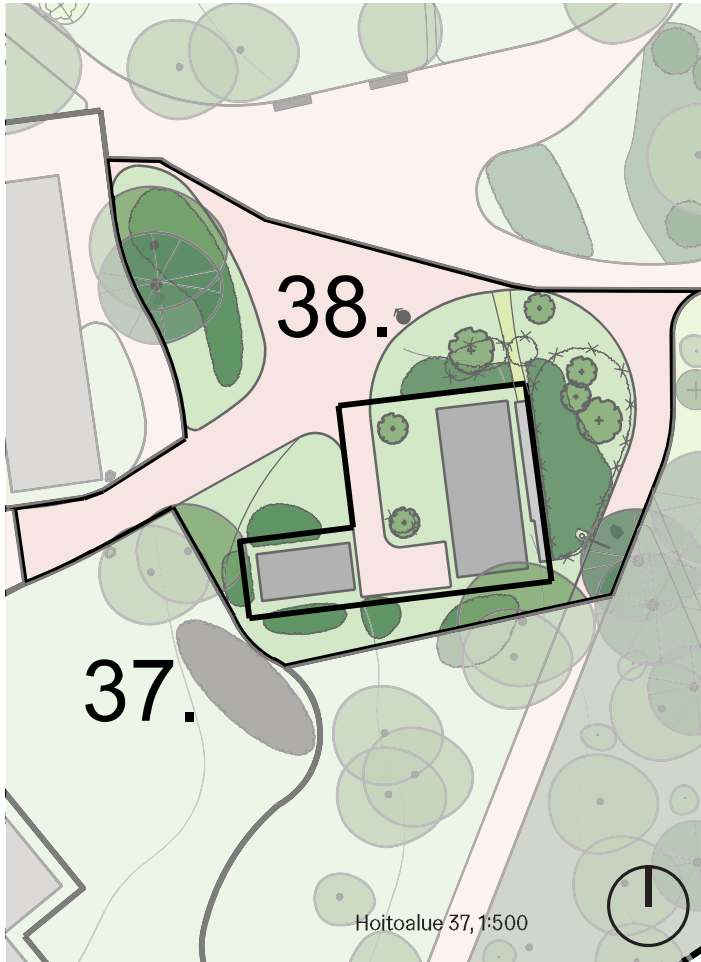
Yhden huonokuntoisen männyn poisto ravintolan sisään-käynniltä.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A2 / RAMS R3

Nurmien leikkuu. Pensaiden hoitoleikkuu. Istutettujen pensaiden sekaan ei anneta kasvaa puun siementaimia tai suuria rikkaruohoja.

Yllänä oikealla: kuvassa hoitoalueen 38 wc-rakennuksen ympäristössä vielä näkyvät vieraslajipensaat on poistettu ja tilalle on istutettu vuonna 2022 uusia pensaita.

Yllä: hoitoalueen 39. ilme on huolittu. Koristeistutukset reunustavat kivi-pintaista oleskelualueita.

Hoitoalue 38, Varastorakennuksen ja WC:n ympäristö

Pinta-ala: 0,7 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa mäntyjä, koivuja, lehtikuusi, vaahtera ja pihlaja. Lisäksi hoitoalueella on syreenejä.

Varastorakennuksen itäpuolella kasvaa kukkiva nurmi. Hoitoalueella esiintyy vieraslajeista lisäksi paimenmataraa.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Kartanopuiston ydinalueen reunaan.

Luontoarvot: Arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

Siisti ja hyvin hoidettu, vieraslajeista vapaa kartanopuiston ytimen reuna-alue.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A2 / RAMS R3

Alueen nurmia hoidetaan "kukkivana nurmena". Ensimmäinen niitto tehdään aikaisintaan kesäkuun lopussa - heinäkuussa ja toinen elokuun lopussa - syyskuussa. Niitot ajoitetaan kukinnan ja kuivuuden mukaan. Jos alue on hyvin kuiva, sitä ei tarvitse niittää. Niittojäte vietään pois.

Hoitoalue 39, Kartanon päärakennuksen edusta

Pinta-ala: 1,3 ha

Nykytilanteen kuvaus

Lähes puuton nurmialue kartanon edustalla. Kivituhka-päällysteiset alueet ympäröivät päärakennusta. Kartanon läheisyyteen ja nurmialueelle sijoittuu perenna-, köynnös- ja kesäkukkaistutusalueita.

Hoitoalueen kupeessa sijaitsevat suojellut kartanon päärakennus (sr-1) ja Keltainen huvila eli Huvila Engel (sr-1).

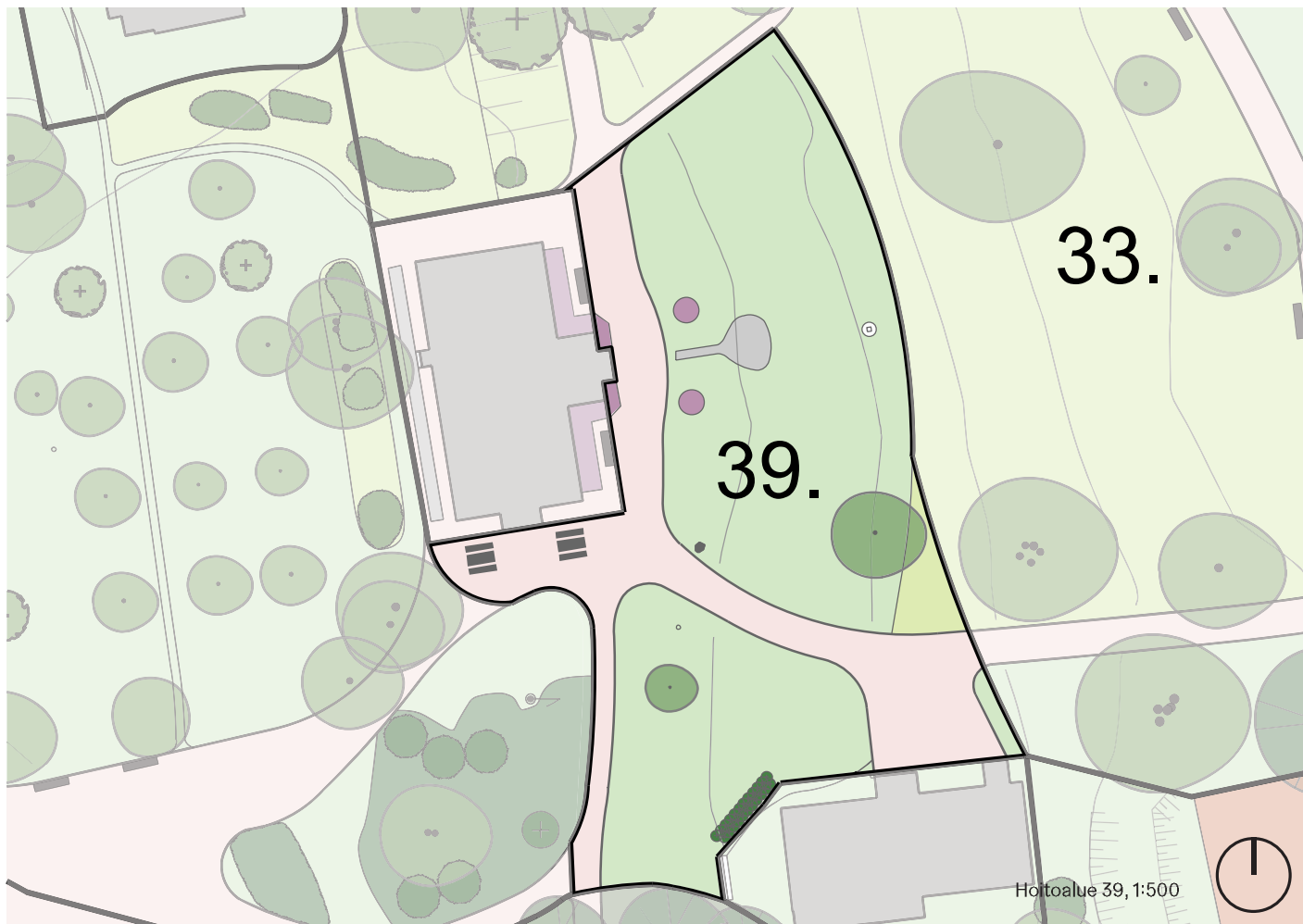
Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Kartanon edustan rinne istutuksineen. Suojeltu rakennus on historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokas rakennus. Kartanon päärakennuksen edustan puutarha on osa 1800-luvulta peräisin olevaa maisemapuutarhaa, josta aukeavat näkymät merelle, Onnentemppelille ja venevajalle.

Luontoarvot: Arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Valtakunnallisesti silmälläpidettävä ketoneilikka ja vaarantunut keltamatara sekä Helsingissä harvinaiset nurmilaukka ja rautanokkonen esiintyvät hoitoalueella. Lisäksi alueella kasvaa rikas niittylajisto, kuten ahopukinjuuri, särmäkuisma, harakan- ja kissankello, ahomansikka sekä useat kevät-kukkijat.

Tavoittila/tavoitteet
Huoliteltu kartanon edusviheralue.

Korjaukset

Keltaisen huvilan luoteisreunalle istutettiin vuoden 2022 parannustoimenpiteinä pioneita rajaamaan huvilan pihapiiriä, mikä on merkitty suunnitelmakarttaan.

Päärakennuksen edustan käytävät sijaitsevat rinteessä, minkä takia kivituhka lähtee helposti valumaan rinnettä pitkin eikä käytävä pysy siistinä. Kivituhkan valuminen on tärkeää korjata ennen puiston varsinaista peruskorjausta. Hulevesien ohjaaminen esimerkiksi kivikouruilla käytävien reunassa sekä hienovaraiset käytävien tasausmuutokset vähentäisivät kivituhkan valumista. Nämä korjaustoimenpiteet edellyttävät erillisen suunnitelman laatimista.

Edustan istutusaltaat eivät kuulu alkuperäiseen kartanon edustan sommitelmaan. Niiden poistaminen tai korvaaminen esimerkiksi terassipöydillä on sallittua.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A1 / RAMS R1

Kartanon edustaa hoidetaan kukkivana nurmena. Nurmikolla on näyttävät kesäkukkaistutukset.

Maanpintaa rikotaan rautanokkosen esiintymispaikkojen lähellä, millä synnytetään uusia mahdollisia kasvupaikkoja. Rehevöityneitä osia hoitoalueen pohjoispäässä niitetään kahdesti kesässä. Niittojäte kerätään pois.

Hoitoalue 40, Rantametsä (eteläisen tenniskentän kohdalla)

Pinta-ala: 0,9 ha

Nykytilanteen kuvaus

Rannassa kasvaa tervaleppiä, mäntyjä ja koivuja. Lisäksi hoitoalueella kasvaa vaahtera- ja tervaleppävesakkoa.

Pohja- ja pensaskerroksessa kasvaa mm. mesiangervoa, ohdaketta, vadelmaa, hiirenvirnaa ja heiniä. Nykytila on tulos pitkäaikaisesta, intensiivisestä hoidosta.

Hoitoalueen keskiosissa esiintyy vieraslajeista terttu-seljaa.

Arvot

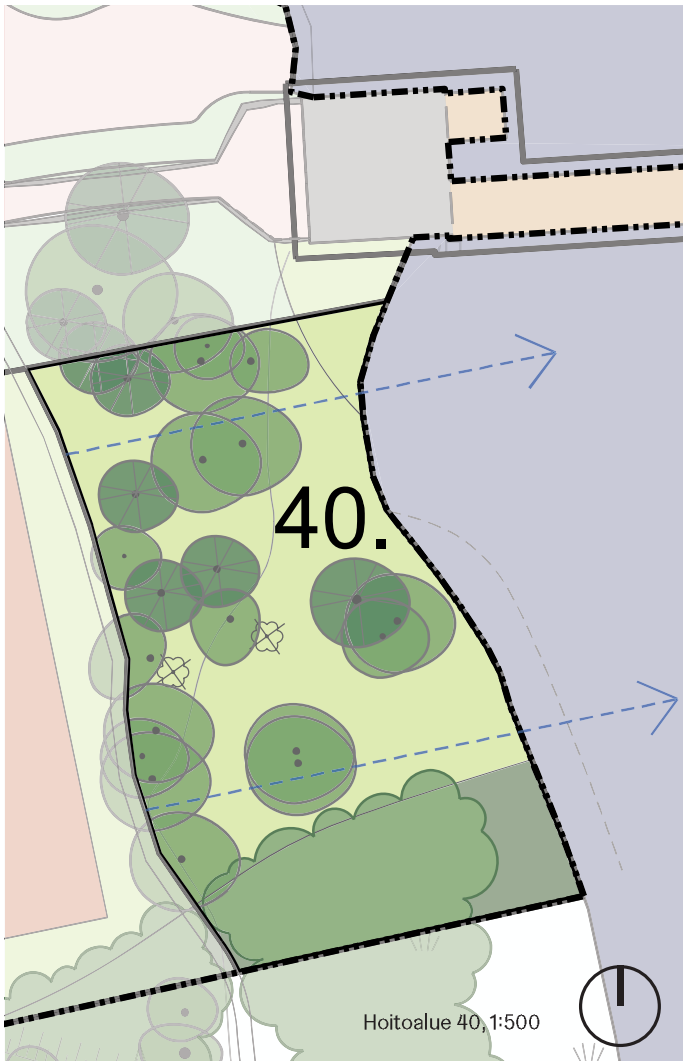
Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Kartanopuiston aiemmin avoimena ollut rantaniitty.

Luontoarvot: Hoitoalueen eteläosa kuuluu elinvoimaiseen luontotyyppiin Tahvonlahden suuruhoisto.

Arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Tervaleppiä.

Tavoittila/tavoitteet

Tavoitteena on valoisa tervaleppävaltainen rantametsä, joka kehystää kartanopuistoa. Näkymien säilyminen rantapolulta Tahvonlahdelle. Luontoarvojen säilyminen. Haitallisista vieraslajeista vapaa hoitoalue.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: B3F / RAMS A3F

Huonokuntoiset puut poistetaan koko hoitoalueen alueelta. Rannalla kasvavat järeät tervalepät säilytetään ja niiden alta poistetaan vaahteran ja tammen taimet. Säilytetään sellaiset tervalepän taimet, joilla on kasvutilaa ja mahdollisuudet kehittyä suuriksi puiksi. Kaikki muut vesakot poistetaan, jotta polulta avautuu näkymä Tahvonlahdelle.

Hoitoalueella olevat paksut maapuut säilytetään. Laho-
puuston määrää ei lisätä nykyisestä, koska hoitoalue sijaitsee kartanon ydinalueen vieressä.

Hoitoalueen vesominen kerran kolmessa vuodessa. Raivausjäte vietään pois.

Terttuselja torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartistet kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022). Huolehdittava erityisesti, että vieraslajit eivät pääse leviämään luonnonsuojelualueelle.

Alla: rantalehdon ja merenlahden välinen näkymä pidetään auki nuoria taimia karsimalla.

Hoitoalue 41, Tenniskenttä

Pinta-ala: 1,3 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella kasvaa muutama koivu ja yksi tammi. Tenniskentän reunustat ovat nurmea.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY). Kartanopuiston ydinalueen reunaan. Tenniskentällä on toiminnallisia arvoja.

Luontoarvot: Arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetilä/tavoitteet

Siisti ja hyvin hoidettu kartanopuiston ytimen reuna-alue. Tenniskentän varusteet ja kalusteet ovat hillityn värisiä, ja se sopii arvokkaaseen kulttuurihistorialliseen ympäristöön. Tenniskentän aitoihin ei saa kiinnittää mainoksia.

Korjaukset

Tenniskentän aitoihin ripustetut Wilson-lakanat poistetaan. Ylimääräiset koirakyltit poistetaan. Tenniskentän viikoittaiseen hoitoon liittymättömät varusteet varastoidaan näkymättömissä.

Hoito

Hoidon intensiteetti: III

Hoito-/kunnossapitoluokka: A2 / RAMS R2

Tenniskentän reuna keltaisen huvilan piha-alueen suuntaan hoidetaan nurmena, muut reunat niittynä. Niitty niitetään kerran kesässä. Niittojäte jätetään paikalleen.

Tenniskentän hoidosta vastaa sen vuokralainen.

Materiaalin kuljettaminen ei saa aiheuttaa vaurioita puistolle; mahdolliset vahingot korvaa töiden tilaaja.

Hoitoalue 42, Puistometsä ja niitty (luonnonsuojelualan pohjoisreuna)

Pinta-ala: 2,9 ha

Nykytilanteen kuvaus

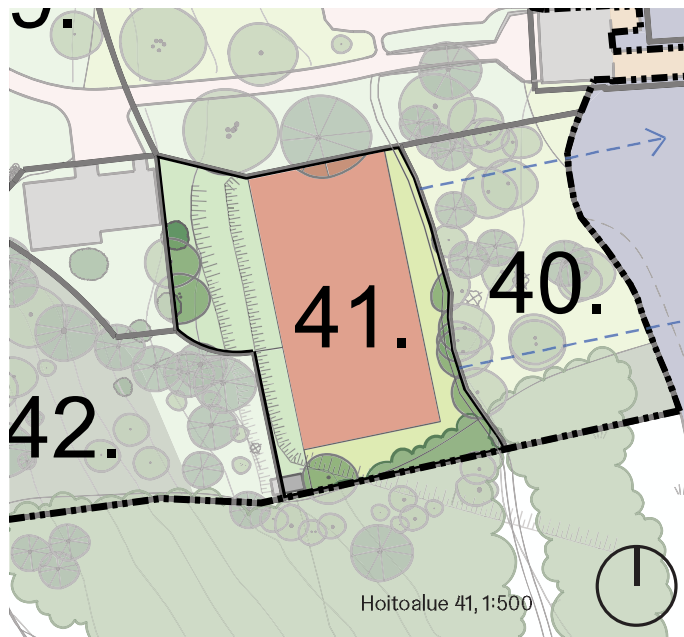
Mäntyvaltainen hoitoalue, jolla kasvaa tammia, jalavia, vaahteroita, koivuja, lehtikuusia sekä lehmuksia. Hoitoalueella on myös luontaisia lehmuksen ja tammen siementaimia. Hoitoalueen eteläreunassa kasvavat männyt ovat suuria ja komeita. Lisäksi hoitoalueella kasvaa vaahtera- ja pihlajavesakkoa.

Pohjakerroksessa kasvaa mm. varvikkoa, heiniä, saniaisia, vuohenputkea, kieloa. Hoitoalueen länsireunalla ravintolaa ympäröivän nurmikon ja hoitoalueen halkaisevan käytävän välissä on niittymäinen alue, jolta nousee yksittäispuita sekä puuryhmiä.

Hoitoalueella esiintyy vieraslajeista isotuomipihlajaa ja terttuseljaa.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien*

Yllä: tenniskentän varusteet sovitetaan arvokkaaseen kartanoympäristöön sopiviksi.

kesähuvila-asutus (RKY).

Luontoarvot: Arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet, arvokkaat kasvikohteet. Sekä vanhoja jalopuita että jalopuiden luontaisia siementaimia.

Tavoitetilä/tavoitteet

Tavoitteena on valoisa puoliavoin jalopuuvaltainen puistometsä, joka kehystää kartanopuistoa. Luontoarvojen säilyminen. Haitallisista vieraslajeista vapaa hoitoalue.

Korjaukset

Istutetaan 2 kpl kultasateita peittämään toistaiseksi säilyvää katosta.

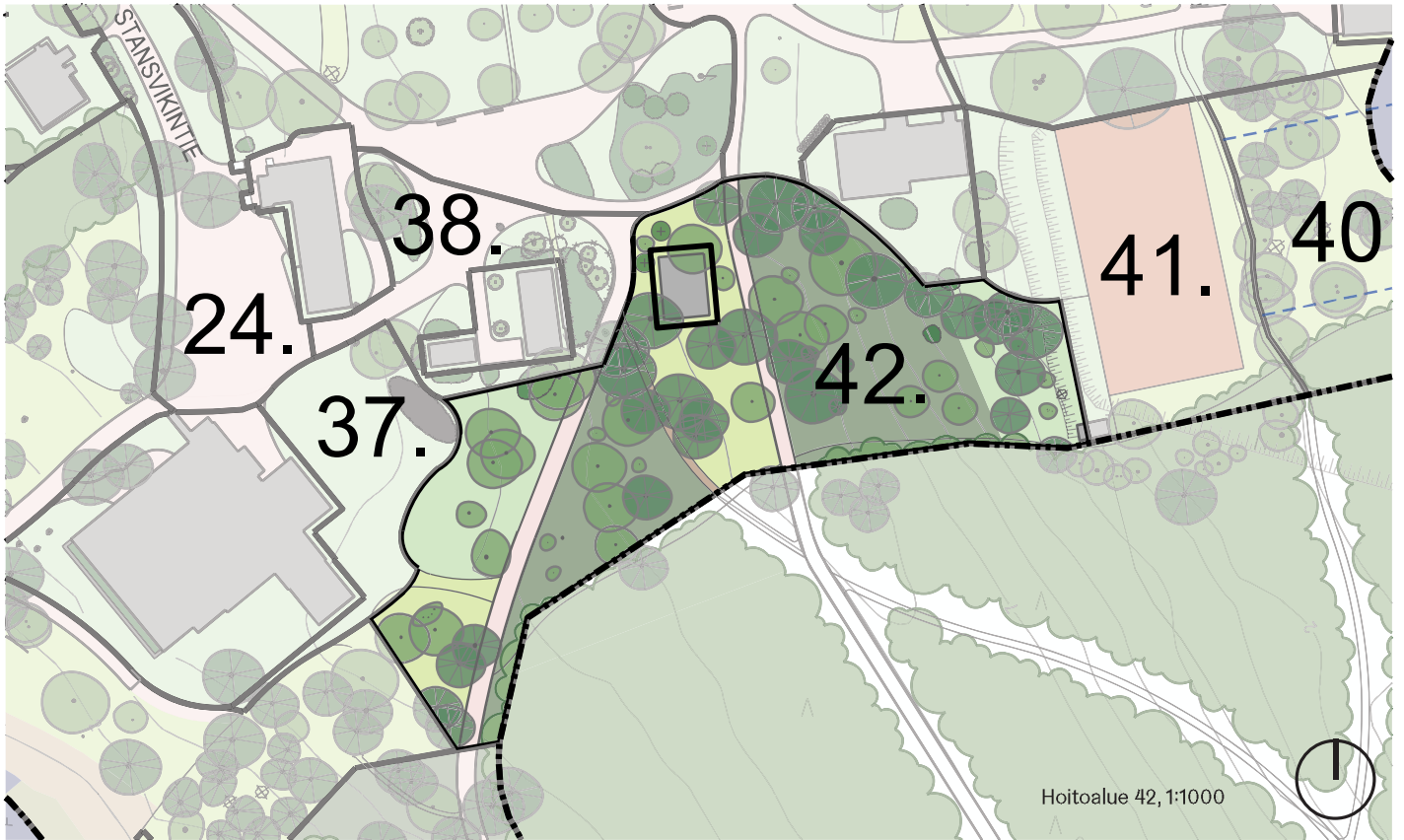
Katoksen läheisyydessä sijaitseva koirakyltti poistetaan.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: B3F / RAMS A3F

Huonokuntoiset puut poistetaan koko hoitoalueen alueelta. Katosrakennelman kulmalla sijaitseva kolmihaarainen puu poistetaan. Pienpuuston hoito lehmusta,

jalavaa, tammea ja mäntyä suosien. Suuret männyt, jalavat, lehmukset ja tammet otetaan esiin nuoria pihlajia sekä vaahteroita poistamalla. Kaikki isot järeät puut säilytetään. Katajat ja pähkinäpensaat säilytetään. Nuoret vaahterat ja kaikki vesakot poistetaan, jotta saadaan valoa katajille sekä tammien ja lehmusten siementaimille. Säilytetään vain sellaiset tammien ja lehmusten taimet, joilla on kasvutilaa ja mahdollisuudet kehittyä suuriksi puiksi. Lopullinen valinta säilytettävistä taimista tehdään maastossa vesakon poiston yhteydessä. Hoitoalueella olevat paksut maapuut säilytetään. Vanhan jalopuun kaatuessa osa sen rungosta voidaan jättää maapuiksi, mutta latva ja oksat vietään pois. Pääsääntöisesti maalahopuuston määrää ei lisätä nykyisestä etenkin niittyalueella, koska hoitoalue sijaitsee kartanopuiston ydinalueen reunalla.

Hoitoalueen vesominen kerran kolmessa vuodessa. Raivausjäte vietään pois. Vaahteran kasvua rajoitetaan, jotta se ei leviäisi luonnonsuojelualueelle. Niittyalueen niittäminen tai vesominen kerran vuodessa.

Vieraslajit torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Metsissä torjuttavat puuvartiset kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022). Huolehdittava erityisesti, että vieraslajit eivät pääse leviämään luonnonsuojelualueelle.

Hoitoalue 43, Saunan alue

Pinta-ala: 2,2 ha

Nykytilanteen kuvaus

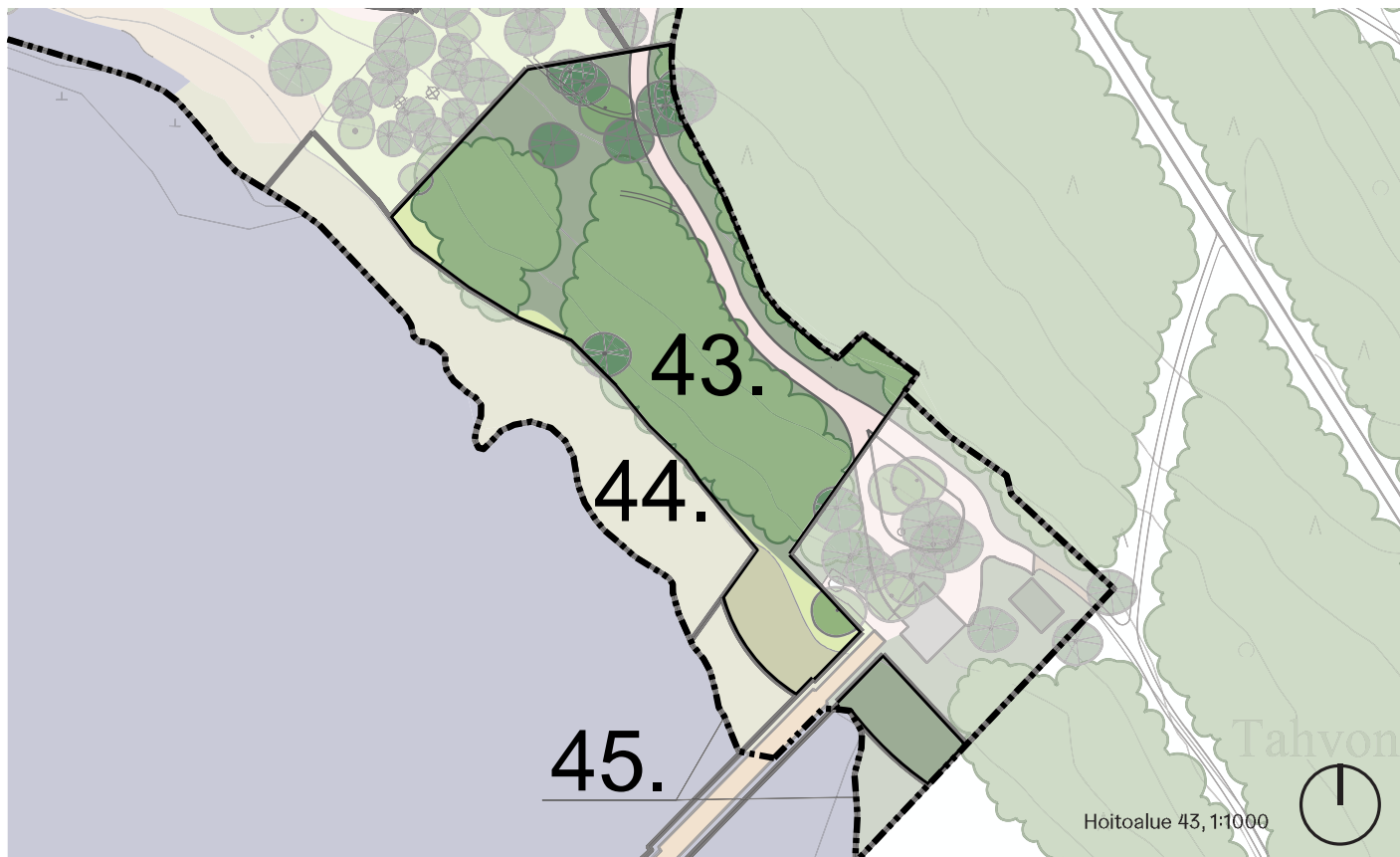
Hoitoalueella kasvaa vaihtelevan ikäisiä, kilpikaarnaisia-kin mäntyjä. Hoitoalueella on saunarakennuksen pihapiiri, metsässä kulkevia reittejä ja saunarakennukseen liittyvä ranta. Pohjakasvillisuus on niityillä ja pihapiirissä

Yllä: hoitokuivolle 43. sijoittuva näkymä kohti saunan pihapiiriä. Ympäristö on valoisaa mäntymetsää.

heinävaltaista, männikössä kasvaa heinien lisäksi varpuja. Lahopuun määrä hoitoalueella on noin 10–20 m³/ha.

Hoitoalueen pohjoisosassa esiintyy vieraslajeista isotuomipihlajaa.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Metsäkohteet (luokka II), kasvikohteet, arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Tervaleppiä ja vanhoja mäntyjä.

Tavoitetila/tavoitteet

Valoisa metsikkö, jonka pohjakasvillisuus on varvikkoa. Luontoarvojen säilyminen.

Korjaukset

Saunan viereen rakennetaan ympäristöön paremmin sopiva aita esim. puutolpista ja luonnonvärisestä köydestä.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: C1.1 / RAMS M2.1

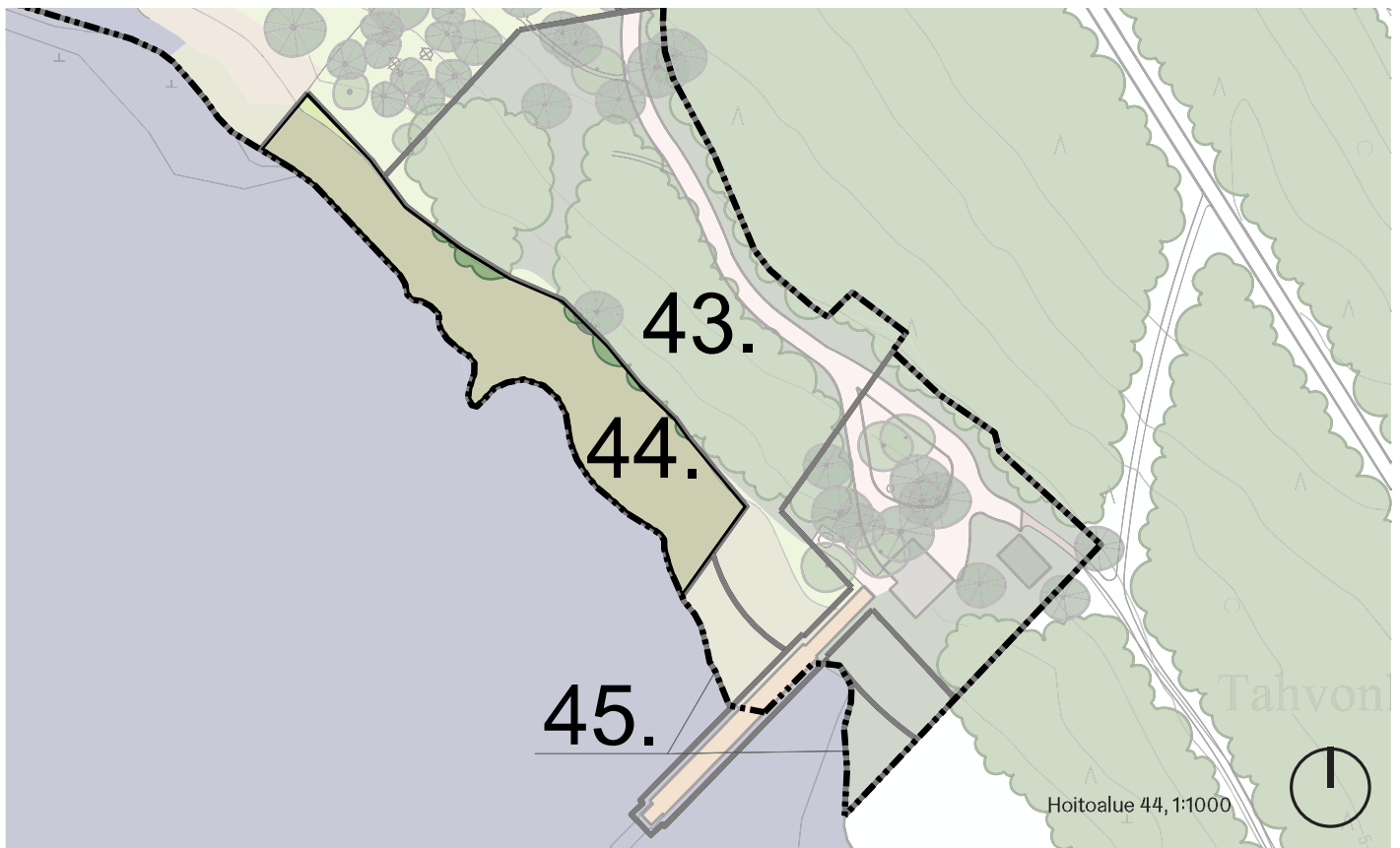
Huonokuntoisten puiden poisto. Vanhojen ja myös kuolleiden lehtipuiden ja mäntyjen säästäminen parantaa lintujen elinolosuhteita. Metsäalueen monimuotoisuuden tukemiseksi lahoppuun määrää lisätään sopivissa kohdissa.

Pienpuuston hoito mäntyä ja tervaleppiä suosien. Nuoren puuston harventaminen 3 vuoden välein.

Isotuomipihlajaa torjutaan *Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa–Metsissä torjuttavat puuvartist kasvit* -ohjekortin mukaisesti leikkaamalla pensaat alas läheltä maanrajaa (Helsingin kaupunki 2022).

Oikealla: rannan puustoisien vyöhykkeen jälkeen aukeaa kivikkoinen niitty.

Hoitoalue 44, Saunan ranta

Pinta-ala: 0,9 ha

Nykytilanteen kuvaus

Pohjakasvillisuudeltaan heinävaltainen, kivikkoinen merenrantaniitty.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Yhtenäinen alue hoitoalueen rannalta kuuluu silmälläpidettävään luontotyyppiin Stansvikin ranta: Itämeren kivikkoiset niittyraunnot (II luokka).

Kasvikohde, arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet. Tervaleppiä ja nuoria mäntyjä.

Tavoitetila/tavoitteet

Ranta säilyy karuna kivikkoisena niittyrauntona eikä ruovikko pääse valtaamaan rantaviivaa. Luontoarvojen säilyminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: B5H / RAMS A1H

Merenrantaniitty pysyy luontaisesti avoimena, minkä takia sitä ei tarvitse niittää mutta siihen kylväytyvät puuntaimet poistetaan siellä kasvavia tervaleppiä lukuun ottamatta.

Vastaavalla tavalla kuin Tahvonlahden harjun luonnonsuojelualueella järviruokoja näivetetään useamman vuoden peräkkäisellä niitolla, jolloin kasvusto taantuu vähitellen. Samalla rantaniityn kasvuston elinolosuhteet parantuvat, kun ruovikko poistetaan. Ruokoja leikataan vähintään ruovikon ja rannan väliseltä vyöhykkeeltä, mikä estää ruovikon levittäytymistä. Leikkuujäte korjataan pois. Ensimmäisen niiton yhteydessä korjataan pois myös maahan aiemmin

kuivuneet korret. Vuosittaisten niittojen jälkeen niittoväli harvennetaan n. 3 – 5 vuoteen, mutta kasvuston tilannetta seurataan ja tarvittaessa niittoja toteutetaan useammin.

Hoitoalue 45, Saunan edustan ruovikko

Pinta-ala: 0,2 ha

Nykytilanteen kuvaus

Hoitoalueella on saunarakennukseen liittyvä rantalaituri, jota reunustavat ruovikkoalueet.

Arvot

Kulttuuriympäristön arvot: *Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus* (RKY).

Luontoarvot: Kasvikohde, arvokkaat lintualueet, arvokkaat geologiset kohteet.

Tavoitetila/tavoitteet

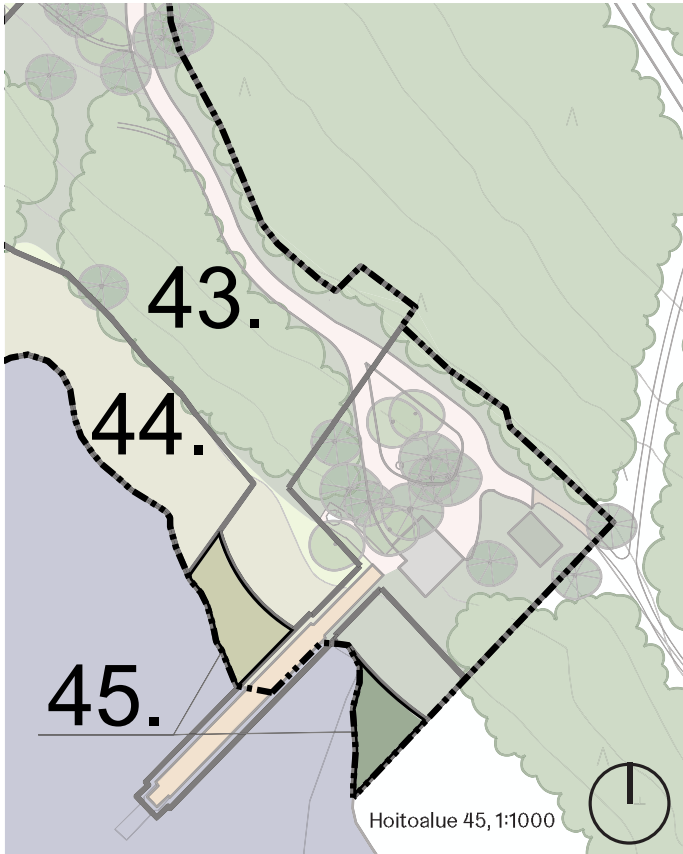
Ranta säilyy karuna kivikkoisena niittyrauntona eikä ruovikko pääse liiaksi valtaamaan rantaviivaa. Saunarannan uintikelpoisuuden parantaminen.

Hoito

Hoidon intensiteetti: II

Hoito-/kunnossapitoluokka: B6 / RAMS A4

Saunarannan käyttömukavuuden lisäämiseksi ruovikkoa poistetaan laiturin läheisyydestä tarpeen vaatiessa. Vastaavalla tavalla kuin Tahvonlahden harjun luonnonsuojelualueella järviruokoja näivetetään useamman vuoden peräkkäisellä niitolla, jolloin kasvusto taantuu vähitellen. Ruokoja niitetään vähintään ruovikon ja rannan väliseltä rajalta, joka estää ruovikon levittäytymistä. Leikkuujäte korjataan pois. Ensimmäisen niiton yhteydessä korjataan

pois myös maahan aiemmin kuivuneet korret. Vuosittaisen niittojen jälkeen niittoväli harvennetaan n. 3–5 vuoteen, mutta kasvuston tilannetta seurataan ja tarvittaessa niitoja toteutetaan useammin.

Yllä: hoitokuviolla 44. kasvaa merenrantaniittyä.

Alla: saunan laiturin molemmilla puolilla on ruovikkoalueet, joiden levittäytymistä uintiin käytettävälle alueelle hillitään.

Lähteet ja kirjallisuus

Painetut lähteet

Asemakaavan selostus - Kruunuvuorenranta, Laajasalo, Stansvik. 2010/11960. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto.

Hautamäki, R. 2015. *Kartanot kaupungissa*. Aalto-yliopisto, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu. Väitöskirja.

Hiltunen, L. 2001. *Stansvikin kartanopuiston puu- ja ruohovartinen kasvillisuus ja kasvisto*. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2001:15/Viherosasto.

Juutinen, ym. 2019. Sammalet. Julk.: Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. *Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019*. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. S. 263-312.

Nieminen, J. 2020. *Kaupunkien lahoppuopas – Lahoppuun vaaliminen rakennetuilla viheralueilla*. Viherympäristöliiton julkaisu nro 69. Helsinki.

Ruoff, E. 2001. *Vanhoja suomalaisia puutarhoja*.

Ruokonen, R., ym. 2003a. *Stansvikin kartanoalue – ympäristöhistoriallinen selvitys*. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2003:1.

Ruokonen, R., ym. 2003b. *Stansvikin kartanoalue – Hoito- ja kehittämisperiaatteita sekä suosituksia jatkosuunnitteluun*. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2003:3.

Tahvonlahdenharjun luonnonsuojelualue. Hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2022–2032. Luontotieto Keiron Oy. 2021.

Verkkolähteet

Helsingin kaupungin karttapalvelu. 2022. Saatavilla: <http://kartta.hel.fi>.

Erävuori, ym. 2022. *Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017–2020*. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:7. Saatavilla: <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisu-07-22.pdf>. Viitattu 3.11.2022.

Helsingin kaupunki. 2022. Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa – Suunnittelu- ja rakennusvaiheen ohjekortit.

Jokinen, M. 2012. *Viitasammakko Rana arvalis Nilsson, 1842–Esiselvitys*. Suomen ympäristökeskus SYKE. Luettu 23.12.2021.

Meriluoto, T. 2010. *Vanhat kartat*. Saatavilla: <http://timomeriluoto.kapsi.fi/>. Luettu 5.1.2022.

Museovirasto. 2009. *Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY–Helsingin höyrylaivareitien kesähuvi-asutus*. Saatavilla: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1573. Luettu 5.1.2022.

Uutta Helsinkiä. 2019. *Kalastajakylästä kaupunginosaksi – Kruunuvuorenrannan vaiheita 1500-luvulta tähän päivään*. Verkkoartikkeli. Saatavilla: <https://www.uuttahelsinki.fi/fi/kruunuvuorenranta/asuminen/kalastajakylasta-kaupunginosaksi-kruunuvuorenrannan-vaiheita-1500-luvulta>. Luettu 9.8.2021.

Selvitykset ja raportit

Luontotietojärjestelmästä kerätyt tiedot (suluissa viimeisen inventoinnin vuosi):

- Lahokaviosammalhavainnot ja elinympäristökuvioraukukset (2021)
- Uhanalaiset luontotyytit, LAKU-kriteerien mukaisesti arvotettu maakunnallisesti arvokas kohde (2019)
- Tärkeät lintualueet (2017)
- Huomionarvoiset pistemäiset luontokohteet (2014)
- Tärkeät lepakkoalueet, luokat II ja III (2014)
- Tärkeät matelija- ja sammakkoeläin角度teet (2014)
- Metsäkohteet (2011)
- Arvokkaat kasvikohteet (2005, päivitetään parhaillaan)
- Arvokkaat geologiset kohteet (2004)

Alueelta laaditut selvitykset:

Luontoselvitykset

- Ahola, Koskimies ja Nieminen/Faunatica. 2015. *Helsingin Stansvikin luontoselvitykset vuonna 2014*. Tilaaja Stansvikin kyläyhdistys.
- Enviro Oy. 2005. *Kruunuvuorenrannan osayleiskaava-alueen luontoselvitys ja maankäytön luontovaikutusten arviointi*.

Metsäselvitykset ja kasvillisuusinventointiraportit

- Nupponen, ym./Faunatica. 2022. Luontoselvitykset Helsingin Stansvikin kartanoympäristön alueella vuonna 2022 – Käävät ja kääväkkäät, yöperhoset ja kartanopuiston niittyalueet, Faunatican raportteja 109/2022.
- Nieminen, M. & Makkonen, H./Faunatica. 2021. *Laajasalon alueen lahokaviosammalselvitys vuonna 2021–* Fau-

natican raportteja 24/2021. 34 s.

- Helsingin kaupungin ympäristökeskus. 2012. *Selvitys eräiden Helsingin kaupungin omistamien metsäalueiden luonnon monimuotoisuudesta.*
- Innofor Finland Oy. *Helsingin luonto – Arvokkaat metsäluonnon monimuotoisuuskohteet (METSO).* 2011.
- Hiltunen. 2001. *Stansvikin kartanopuiston puu- ja ruohovartinen kasvillisuus ja kasvisto.*

Lepakkoselvitykset

- Karlsson/Tmi Metsäsiipi. 2022. *Stansvikin lepakoseuranta 2022 – Kaivoshuvilan, Schaumanin huvilan, Nalletalon ja Metsämajan jatkoseuranta sekä Vanhakylän poistuvien kolopuiden päiväpiloseelvitys.*
- Karlsson, R./Tmi Metsäsiipi. 2019. *Stansvikin kartanoalueen täydentävä lepakkoselvitys.*
- Hagner-Wahlsten, N./BatHouse & Karlsson, R./Tmi Metsäsiipi. *Helsingin Kaivoshuvilan ja Vuorilahdenpolun valojen sammuttamiskokeilun lepakoseuranta 2018.*
- Hagner-Wahlsten, N./BatHouse. 2017. *Kruunuvuoren rannan lepakkoselvitys 2017.*
- Hagner-Wahlsten, N./BatHouse. 2016. *Lepakoiden jatkoseuranta–Helsingin Koirasaarentien kadunrakennustyönmaan varrella Stansvikin kaivoshuvilan kohdalla 2016.*
- Hagner-Wahlsten, N./BatHouse. 2015. *Lepakoiden jatkoseuranta–Helsingin Koirasaarentien kadunrakennustyönmaan varrella Stansvikin kaivoshuvilan kohdalla 2015.*
- Wermundsen Consulting Oy. 2014. *Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2014.*
- Hagner-Wahlsten, N./BatHouse. 2014. *Lepakoseuranta–Helsingin Koirasaarentien kadunrakennustyönmaan varrella Stansvikin kohdalla 2014.* Tilaaja Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto.
- Wermundsen Consulting Oy. 2013. *Lepakkoselvitys–Stansvik. 2013.* Tilaaja Stansvikin kyläyhdistys ry.
- Siivonen. 2004. *Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2003.* Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 3/2004.

Lintuselvitykset

- Ellermaa, M. 2018. *Helsingin tärkeät lintualueet ja merkittävä linnusto 2017.* Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:8.
- Faunatica. *Helsingin Stansvikin pesimälinnustoseelvitys 2014.* Tilaaja Stansvikin kyläyhdistys. (Sisältyy *Helsingin Stansvikin luontoselvitykset vuonna 2014* -raporttiin)

Sammakkoeläinselvitykset

- Saarikivi, J. 2019a. *Sammakkoeläinkartoitus Tahvon-*

lahden suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä keväällä 2019.

- Saarikivi, J. 2019b. *Stansvikin puistosuunnitelma sammakkoeläinten kannalta.* Lausunto.
- Metsänen, T./Luontoselvitys Metsänen. 2019. *Helsingin Kruunuvuorenrannan ruskosammakko-, viitasammakko- ja rupikonnakartoitus 2018–2019.*
- Metsänen, T./Luontoselvitys Metsänen. 2018. *Helsingin Kruunuvuorenrannan ruskosammakko-, viitasammakko- ja rupikonnakartoitus 2018 -väliraportti.*
- Saarikivi, J. 2017. *Viitasammakkohavainnot Helsingissä keväällä 2017.*

Kääpäselvitykset

- Nupponen, ym./Faunatica. 2022. *Luontoselvitykset Helsingin Stansvikin kartanoympäristön alueella vuonna 2022 – Käävät ja kääväkkäät, yöperhoset ja kartanopuiston niittyalueet, Faunatican raportteja 109/2022.*
- Enviro Oy. 2005. *Kruunuvuoren kääpäselvitys.* (Sisältyy *Kruunuvuorenrannan osayleiskaava-alueen luontoselvitys ja maankäytön luontovaikutusten arviointi* -raporttiin)

Niveljalkaisiin liittyvät selvitykset

- Nupponen, ym./Faunatica. 2022. *Luontoselvitykset Helsingin Stansvikin kartanoympäristön alueella vuonna 2022 – Käävät ja kääväkkäät, yöperhoset ja kartanopuiston niittyalueet, Faunatican raportteja 109/2022.*
- Mattila, ym. *Hyönteiselvitys.* 1999.

Puusto

- Stara. 2018. *Stansvikin kartanoalueen puiden kuntoarvio kesäkuussa 2018.*

Viitteet

1 ks. <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/sea-level-rise-7/assessment>, <https://www.maanmittauslaitos.fi/tutkimus/teematietoa/maannousu>

Kuvailulehti

Tekijät:	Tiina Perälä, Matti Liski, Katja Orrainen, Veera Soikkeli
Julkaisun yhteyshenkilö:	Sari Knuuti
Julkaisun nimi:	Stansvikin kartanopuisto–hoito- ja kehittämissuunnitelma
Sarja:	Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön julkaisuja
Sarjanumero:	2023:22
Julkaisu-aika:	2023
ISBN:	ISBN 978-952-386-153-4
ISSN:	ISSN 2489-4230 (verkkopainos)
Kieli, koko teos:	suomi
Kieli, tiivistelmä:	suomi, ruotsi

Tiivistelmä:

Stansvikin kartanon historia ulottuu 1700-luvulle, jolloin nykyisen kartanon päärakennuksen paikalla oli torppa. Vuonna 1798 kartano erotettiin Degerön rälssisäteristä ja 1800-luvulla alkoi kesäkartanoiden kultakausi Helsingissä. Kesäasuk- sen vuoksi Degeröön alkoi kulkea höyrylaivayhteys vuonna 1837 ja kartanoympäristö kuuluu nykyisin valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristökohteeseen (RKY) ”Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus”, joka ilmentää pääkaupunkilaisten kesäasukulttuuria 1800- ja 1900-luvuilla. Samalla kartanon maita viljeltiin. Kartanon hyö- tytuotantaa perustettiin 1800-luvun alussa, minkä jälkeen kartanopuistoa rakennettiin useissa vaiheissa maisemapuistoksi 1820–1830-luvuilta alkaen.

Kulttuuriympäristöön liittyneen hoidon ja rakentamiselta säilymisen vuoksi alueen luontoarvot ovat nykyisin merkittä- vät. Alueella esiintyy muun muassa lukuisia lintu- ja lepakkolajeja, lahojaväsymä, erilaisia vanhoissa puissa viihtyviä lajeja sekä arvokasta niittykasvillisuutta. Niemen alueella on useita uhanalaisia luontotyyppisiä, joiden vaaliminen on ollut työn tavoitteena.

Työssä esitetään pitkän aikavälin tavoittele koko kartanopuistolle sekä hoitoaluekohtaisesti työtavat, joilla tavoitteeseen päästään. Lisäksi työssä on tallennettu alueen yleisiä hoitoperiaatteita. Hoitotyön tavoitteena on alueen merkittävien kulttuurihistoriallisten ja luontoarvojen sekä lisääntyvien käyttäjämäärien yhteensovittaminen.

Sammanfattning:

Stansviks herrgårds historia går tillbaka till 1700-talet då det på den nuvarande herrgårdsbyggnadens plats stod ett torp. År 1798 avskildes herrgården från Degerös frälsegods och på 1800-talet började sommarvillabebyggelsens glansperiod i Helsingfors. I och med sommarbebyggelsen började ångbåtstrafik gå till Degerö år 1837. Herrgårdsområdet hör till den byggda kulturmiljön av riksintresse (RKY) ”Sommarbebyggelsen vid ångbåtslederna i Helsingfors”, som gestaltar huvuds- tadsinvånarnas sommarbostadskultur på 1800- och 1900-talet. Samtidigt odlades herrgårdens marker. Herrgårdens nyt- toträdgård anlades i början av 1800-talet, varefter herrgårdsparken byggdes i flera etapper som en landskapspark från och med 1820–1830-talet.

Som en följd av kulturmiljövården och områdets bevarande från byggande är områdets naturvärden idag anmärknin- gsvärda. I området finns bland annat ett flertal fågel- och fladdermössarter, grön sköldmossa, diverse arter som trivs i gamla träd samt värdefull ängsvegetation. På näset finns det flera utrotningshotade naturtyper, vars bevarande har varit ett mål i arbetet.

I arbetet presenteras en långsiktig målsättning för hela herrgårdsparken samt skötselområdesmässiga arbetssätt som målet nås med. Områdets allmänna skötselprinciper har också samlats i arbetet. Målet med underhållsarbetet är samordning mellan områdets betydande natur- och kulturhistoriska värden och det ökande antalet användare.

Avansanat: Stansvikin kartanopuisto, Stansvik, hoito- ja kehittämissuunnitelma, kartanot, historiallinen kartanopuisto, kulttuuriympäristö